

L'UBÁ

Správa o hodnotení
Územnoplánovacej dokumentácie
(podľa prílohy č. 5 zákona č. 24/2006 Z. z.)

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE L'UBÁ
NÁVRH RIEŠENIA
TEXTOVÁ ČASŤ

SPRACOVATEĽ :	NEUTRA – architektonický ateliér – Ing. arch. Peter Mizia, Farská
HLAVNÝ RIEŠITEĽ :	č. 1, 949 01 Nitra
OBSTARÁVATEĽ :	Ing. arch. Peter Mizia
DÁTUM:	Obec L'ubá
	11/2025

Obsah

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

- I. Základné údaje o obstarávateľovi
 1. Označenie.
 2. Sídlo.
 3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.
- II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii
 1. Názov.
 2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie).
 3. Dotknuté obce.
 4. Dotknuté orgány.
 5. Schvaľujúci orgán.
 6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

- I. Údaje o vstupoch
 1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.
 2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.
 3. Suroviny - druh, spôsob získavania.
 4. Energetické zdroje - druh, spotreba.
 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.
- II. Údaje o výstupoch
 1. Ovzdušie - hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.
 2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.
 3. Odpady - celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.
 4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).
 5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné - zdroj a intenzita).
 6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia - podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.

1. Horninové prostredie - inžiniersko - geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.
2. Klimatické pomery - zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).
3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia.
4. Vodné pomery - povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.
5. Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.
6. Fauna, flóra - kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.
7. Krajina - štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov (napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území - Natura 2000, chránené vodohospodárske oblasti, ÚSES (miestny, regionálny, nadregionálny).
9. Obyvateľstvo - demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo - počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.
3. Vplyvy na klimatické pomery.
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).
 6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).
 7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).
 8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.
 9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma (napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území - Natura 2000, národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti, na ÚSES).
 10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.
 11. Vplyvy na archeologické náleziská
 12. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.
 13. Iné vplyvy.
 14. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.
- IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie**
- V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich cieľ a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom**
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.
 2. Porovnanie variantov.
- VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia**
- VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení**
- VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie**
- IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)**
- X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie Správy o hodnotení**
- XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa**

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE:**I. Základné údaje o obstarávateľovi****1. Názov: Obec Ľubá****Identifikačné číslo: 00309052**

Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPD a ÚPP (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Anetta Kováčsová – starostka obce
Obecný úrad Ľubá
Ľubá 79
943 53 Ľubá

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing. Margita Ficsová
Krajná 58
940 55 Nové Zámky
registračné číslo: 406
tel.: 0903 122 190
e-mail: margita.ficzova@slovanet.sk

Spracovateľ a zodpovedný projektant ÚPN obce Ľubá:

NEUTRA - Architektonický ateliér
Ing. arch. Peter Mizia
Farská 1
Nitra 949 01
t. č.: 0905 277 234
autorizačné oprávnenie číslo: 0550AA, autorizovaný architekt
e-mail: peter.mizia@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii:**1. Názov :** Územný plán obce Ľubá - Návrh

2. Územie: Kraj: Nitriansky
 Okres: Nové Zámky
 Obec: Ľubá
 Katastrálne územie: k. ú. Ľubá

3. Dotknuté obce: Mužla, Belá, Šarkan, Kamenný Most, Kamenín, Bruty**4. Dotknuté orgány:**

- Ministerstvo životného prostredia SR, Nám. Ľ. Štúra 35/1, 812 35 Bratislava 1
- Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Nám-69+estie slobody 6, Bratislava - Staré Mesto, Bratislava 1
- Dopravný úrad, Letisko M.R. Štefánika, Bratislava - Ružinov, Bratislava II
- Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, Odbor strategických činností, Rázusova 2/A, 949 01 Nitra
- Krajský pamiatkový úrad, Námestie Jána Pavla II. 8, 949 01 Nitra
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Nových Zámkoch, Komárňanská 15, 940 01 Nové Zámky
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch, Slovenská 13/8354, 940 30 Nové Zámky
- Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, Tomášikova 14366/64A, Bratislava - Nové Mesto, Bratislava III
- Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu Nitra, Novozámocká 3976/67D, 949 05 Nitra
- OÚ Nitra, Odbor opravných prostriedkov, Štefánikova trieda č. 69, 949 01 Nitra
- OÚ Nitra, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Štefánikova trieda 69, 949 01, Nitra
- OÚ Nové Zámky, odbor krízového riadenia, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, pozemkový a lesný odbor, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, Odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán ochrany ovzdušia, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, Odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán ochrany prírody a krajiny, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, Odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán odpadového hospodárstva, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, Odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej vodnej správy, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Podzámska 25, Nové Zámky
- Obec Kamenný Most, Kamenný Most 29, 943 58 Kamenný Most
- Obec Mužla (OVM), Mužla 711, 943 52 Mužla
- Obec Kamenín, Kamenín č. 641, 943 57 Kamenín
- Obec Belá, Belá 32, 943 53 p. Ľubá
- Obec Bruty, Bruty 111, 943 55 Bruty
- Obec Šarkan, Šarkan 38, 943 42 p. Gbelce

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány podľa §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

5. Schvaľujúci orgán: Obecné zastupiteľstvo obce Ľubá

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice:

Návrh riešenia územného plánu obce Ľubá rieši jedno katastrálne územie - k. ú. Ľubá. Katastrálne územie nemá vplyv presahujúci štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (poľnohospodárska, nepoľnohospodárska pôda (m²), bonita)

Údaje o katastrálnej ploche:

k. ú. Ľubá

Celková výmera katastrálneho územia je	939,75 ha, z toho:
- poľnohospodárska pôda predstavuje	763,04 ha – 81,2 %
- nepoľnohospodárska pôda predstavuje	176,71 ha – 18,8 %

Poľnohospodárska pôda má nasledovnú štruktúru:

- celkom rozloha PP	763,04 ha (81,2 %)
z toho : - orná pôda	700,23 ha (74,51 %)
- vinice	10,80 ha (1,15 %)
- záhrady	20,31 ha (2,16 %)
- trvalé trávnaté porasty	29,48 ha (3,14 %)
- chmeľnice	0 ha (0,00 %)
- ovocné sady	2,22 ha (0,24 %)

Nepoľnohospodárska pôda predstavuje rozlohu:

- celkom rozloha NPP	176,71 ha (18,8 %)
z toho : - lesné pozemky	105,06 ha (11,18 %)
- vodné plochy	23,84 ha (2,54 %)
- zastavané plochy a nádvoria	44,41 ha (4,73 %)
- ostatné plochy	3,41 ha (0,36 %)

(zdroj: Štatistický úrad SR; údaje platné k 31.12.2021)

Z horeuvedeného vyplýva, že obec Ľubá patrí medzi katastrálne územia s prevahou poľnohospodárskej pôdy, kde dominuje orná pôda o výmere 700,23 ha, čo predstavuje 74,51 % z celkovej výmery katastra.

Podľa stupňa BPEJ sú v riešenom území zastúpené všetky typologicko-produkčné kategórie orných pôd – od najproduktnejších, vysoko a veľmi produktných orných pôd, cez produktné a stredne produktné až po menej produktné orné pôdy. V kategórii najkvalitnejšej pôdy /zákonom chránenej pôdy podľa NV č.58/2013/ sú v k. ú. Ľubá zaradené nasledovné BPEJ 1. bonitná skupina - 0019002; 2. bonitná skupina - 0039002; 3. bonitná skupina – 0139202, 0044202, 0039202; 5. bonitná skupina – 0139502.

V riešenom území sú to nasledovné chránené poľnohospodárske pôdy podľa BPEJ:

KÓD BPEJ - 0019002 - 1.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0039002 - 2.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0139202 - 3.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0039202 - 3.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0044202 - 3.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0038202 - 5.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0038402 - 5.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0139502 - 5.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0138402 - 5.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0138502 - 5.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0043402 - 5.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0038502 - 5.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0047202 - 6.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0047402 - 6.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0154772 - 8.SKUPINA

KÓD BPEJ - 0192672 - 9.SKUPINA

(pozri výkres č.3)

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Zásobovanie pitnou vodou - návrh riešenia

Vodárenským zdrojom pitnej vody pre sídelný útvar Ľubá je vodný zdroj Gabčíkovo. Obec Ľubá je zásobovaná z diaľkového vodovodu Gabčíkovo - Nové Zámky – Levice, cez vetvu Kolta – Štúrovo a následne cez ATS Belá. Privádzacím potrubím z diaľkového vodovodu Kolta – Štúrovo sa voda gravitačne dopraví do ATS Belá a odtiaľ výtlačným potrubím cez sieť v Belej do VDJ Ľubá 2x100 m³ s hladinami 245,5/242,20 m.n.m .

Z VDJ sa gravitačne zásobuje obec Ľubá a pre obec Belá je VDJ ako koncový. Plnenie nádrží vodojemov je riadené automaticky v závislosti na hladine vody. Pri poklese hladiny pod spodnú prevádzkovú hladinu sa zapnú čerpadlá v ATS Belá. Pri dosiahnutí maximálnej hladiny sa čerpanie vody v ATS Belá zastaví. Tento proces signalizácie je riadený cez dispečing.

V prípade poruchy signalizácie je vo VDJ osadený plavákový ventil Hawle Hawido, ktorý uzatvorí prívod vody po dosiahnutí maximálnej hladiny .

Obce Belá a Ľubá majú vybudované celoobecné vodovody.

Z VDJ do sídelného útvaru Ľubá je vybudované zásobné potrubie PVC DN 100 dĺ.797,5m.

Hygienické zabezpečenie pitnej vody je zabezpečené v rámci diaľkovodu v ČS Nové Zámky chlórdioxidom.

Dochlórovanie vody je zabezpečené v ATS Belá , kde je osadené elektromagnetické dávkovacie čerpadlo IWAKI Séria EW, ktoré na základe prietoku vody dávkuje chlórňan sodný.

Tlakové pomery v obci Ľubá dosahujú hodnotu od 0,15 Mpa – do 0,60 Mpa.
Pred obcou Ľubá je osadená šachta a v nej redukčný ventil na zníženie tlaku vody. Osadený redukčný ventil Hawle Hawido DN40, tiež pružinový poistný ventil DN40.

Vodovodná sieť v sídelnom útvere Ľubá je zrealizovaná ako vetvová vodovodná sieť.
Celková dĺžka vybudovaného verejného vodovodu na území sídelného útvaru Ľubá je cca 3 944,5 m.
Prevádzkovateľom vodovodnej siete je Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. OZ Nové Zámky.

Vodovodné potrubia sú uložené v komunikáciách, chodníkoch a vo výnimočných prípadoch v zelených pásoch.

Na jednotlivých vetvách sú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník.

Pre navrhovaný stav riešený územným plánom sídelného útvaru je nutné rozšíriť jestvujúcu rozvodnú vodovodnú sieť o nasledovné :

VETVA	MATERIÁL	PRIEMER V (mm)	DĹŽKA V (m)
„1-1“	HDPE	110	157,0
„2-1“	HDPE	110	113,0
„2-2“	HDPE	110	335,0
„3-3“	HDPE	110	120,0
„4“	HDPE	110	518,0
SPOLU	HDPE	110	1243,0

Celková potrebná dĺžka vodovodného potrubia pre konečný stav riešený územným plánom predstavuje 1243,0 m, materiálu a dimenzie HDPE D110.

Vodovodná sieť je navrhovaná ako okružová sieť v kombinácii s vetvovou sieťou, s čo najväčšou mierou zokružovania vodovodnej siete.

Vodovodné potrubia budú uložené v komunikáciách, chodníkoch a vo výnimočných prípadoch v zelených pásoch.

Na jednotlivých vetvách budú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník.

Ochranné pásmo vodovodného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách sa vymedzuje zvislými plochami vedenými po oboch stranách vodovodného potrubia verejného vodovodu vedenými od ich osí vo vodorovnej vzdialenosti

- pre potrubie do DN 500 – 1,8m
- pre potrubie nad DN 500 – 3,0 m

Požiarnu vodu, v zmysle požiadaviek Vyhl. č. 699/2004 o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, najmä čo sa týka zabezpečenia dostatočného, fixného tlaku a množstva vody v potrubí, potrebnom na hasenie požiarov, ako aj dostatočného času dodávky vody na hasenie požiarov prevádzkovateľ negarantuje.

Výpočet potreby vody

Výpočet potreby vody pre sídelný útvar Ľubá je spracovaný v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. zo dňa 14.11.2006.

Rok 2024

Počet obyvateľov : súčasnosť 405 obyv.

Počet obyvateľov riešený ÚP : 354 obyv obyv.

Celkový počet obyvateľov : 759 obyv.

Priemerná špecifická potreba vody pre bytový fond a občiansku a technickú vybavenosť /Qp/

Bytový fond

759 obyv..... 145 l/ob/d.....110 055 l/d.....1,273 l/s

Vybavenosť

759 obyv..... 15 l/ob/d..... 11 385 l/d.....0,131 l/s

$Q_p = 1,273 + 0,131 = 1,404 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba vody Q_m

$Q_m = Q_p \times k_m$

$Q_m = 1,404 \times 2,0$

$Q_m = 2,808 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba vody Q_h

$Q_h = Q_m \times K_h$

$Q_h = 2,808 \times 1,8$

$Q_h = 5,054 \text{ l/s}$

Vodné zdroje

V sídelnom útvare Ľubá pred pripojením obce na diaľkovod Gabčíkovo – Nové Zámky – Levice, pre zásobovanie obce pitnou vodou bol vybudovaný :

- areál vodného zdroja HVL'-1, s vybudovanými objektami:
 - vodný zdroj HVL'-1
 - VDJ 50m 3

- ATS a chlôrovňa
- odpadné potrubie
- oplatenie areálu
- areál prameňa Čurgó

Vodné zdroje sú toho času mimo prevádzky, ale je možnosť po prijatí určitých opatrení uviesť ich do činnosti v krátkom čase.

Prameň Čurgó bol zachytený Okresnou vodohospodárskou správou v roku 1965 v severnej časti obce.

Ochranné pásmo prameňa je dané oplatenou plochou 30mx40m. Areál PHO I. stupňa je upravený, zarovnaný a zatravnený.

Vodný zdroj HVL'-1 bol vybudovaný v roku 1983 pracovníkmi IGHP n.p.-organizácia pre inžiniersku geológiu a hydrogeológiu Žilina, závodu Bratislava. HVL'-1 je vybudovaný vo vodárenskom areáli v ktorom sa nachádzajú aj iné zariadenia súvisiace s čerpaním, úpravou a distribúciou podzemnej vody.

Vodný zdroj má stanovené pásma hygienickej ochrany kruhovej plochy o polomere 10m okolo vrtu. PHO I. a II. stupňa je dané vodoprávnym rozhodnutím.

Celý areál je oplatený obdĺžnikovou plochou 16,5m x 40m.

Podmienky využiteľnosti vodného zdroja HVL'-1 (záverečná správa):

- Odoberať len stanovené množstvo vody 3,0 l/s
- Čerpadlo osadiť na stanovenú hĺbku 50,0m pod terén
- Priebežne odoberať vzorky zachytávanej podzemnej vody na kontrolu jej kvality
- Zabrániť nárazovému čerpaniu
- V priestore PHO striktne dodržiavať platné hygienické predpisy a stanovený

režim hospodárenia, manipulácie s materiálmi a technickými zariadeniami

jednak samotného vrtu ako aj v jeho blízkosti

- V priebehu využívania vodného zdroja denne sledovať úroveň hladiny

podzemnej vody od určeného vyznačeného odmerného bodu

- O výsledkoch monitorovania a poruchách viesť záznamy.

- Na výtlačnom potrubí zabezpečiť odberný kohútik.
- Zabezpečiť chlôrovanie na dezinfekciu podzemnej vody.

Pre prameň a studňu HVL-1 bolo stanovené spoločné ochranné pásmo II. stupňa kvantitatívne v rozsahu kruhového pôdorysu okolo zdrojov (ktoré sú od seba vzdialené cca 150m) o polomere $R=1000\text{m}$.

Kanalizácia - návrh riešenia

V obci Ľubá nie je v súčasnosti vybudovaná žiadna splašková kanalizácia.

Odpadové vody od obyvateľstva a vybavenosti sú zachytávané v individuálnych žumpách, ktoré technicky ako aj polohovo väčšinou nevyhovujú STN 73 6701. Snahou obce je, aby sa čo najskôr vybudovala verejná kanalizácia v obci a tak sa mohlo čo najviac ľudí pripojiť na verejnú kanalizáciu. Pravidelným zvažaním žump sa zamedzí, aby sa obsah žump nezodpovedne vyvážal do okolia obce a tak došlo k znečisteniu životného prostredia.

Pre obec je v súčasnosti vyprojektovaná splašková kanalizácia v stupni pre územné rozhodnutie v investorstve ZsVS, a.s.

Obec Mužla je zaradená v rámci odvedenia a čistenia splaškových odpadových vôd do aglomerácie Štúrovo.

Pre odvedenie splaškových vôd z územia riešeného územným plánom je potrebné vybudovať splaškovú kanalizačnú sieť v dvoch častiach a to:

- pre jestvujúcu zástavbu
- pre navrhovanú zástavbu riešenú územným plánom

Jestvujúca zástavba

Pre jestvujúcu zástavbu je potrebné vybudovať delenú - splaškovú kanalizačnú sieť, s prislúchajúcimi objektami.

Z dôvodu výškového usporiadania terénu, resp. spádovania častí obce, sú pre jestvujúcu zástavbu riešené kanalizačné čerpacie stanice, ktoré prostredníctvom výtlačných potrubí prečerpávajú gravitačne privedené splašky z príslušného spádového územia do vyššej úrovne.

Na záujmovom území je navrhnutá stoková sieť delenej stokovej sústavy. Tento objekt rieši iba odvádzanie splaškových odpadových vôd. Stoková sieť je navrhnutá vo vodotesnom vyhotovení. Budú do nej zaústené kanalizačné (domové) prípojky od jednotlivých producentov.

Hĺbka uloženia stôk je daná jednak tým, aby bolo do nej možné gravitačne zaústiť prípojky od jednotlivých nehnuteľností, a jednak tým, aby nedošlo ku kolízii pri križovaní s inými podzemnými vedeniami.

Niveleta dna potrubia zväčša sleduje prirodzený povrch terénu nad stokou. Tam, kde je sklon terénu v smere toku kanalizácie menší, je navrhnutý kritický sklon pre stoky DN 300 - 3,4 ‰. Pred uvedenými úsekmi budú osadené preplachovacie šachty. V ostatných častiach gravitačnej stokovej siete je navrhnutý minimálne sklon samočistiaci (pre stoky DN 300 je samočistiaci sklon min. 5,0 ‰).

Stoková sieť navrhnutá v rámci odkanalizovania obce je v celej trase gravitačná. Gravituje ku dvom čerpacím staniciam ČS 1 a ČS 2, kde budú splaškové odpadové vody prečerpávané do vyššej úrovne.

Následne čerpacia stanica ČS 3 prečerpáva splašky z celej obce do stokovej siete obce Belá. Gravitačná kanalizačná sieť

V rámci kanalizačnej siete budú vybudované nasledovné gravitačné stoky:

Označenie stoky	Materiál a profil stoky	Dĺžka stoky v metroch
A	PVC DN 300	1048,0
AA	PVC DN 300	658,0
AA-1	PVC DN 300	137,0
AA-2	PVC DN 300	539,0
AA-3	PVC DN 300	65,0
AB	PVC DN 300	418,0
AC	PVC DN 300	194,0
AC-1	PVC DN 300	98,0
AD	PVC DN 300	163,0
AD-1	PVC DN 300	64,0
B	PVC DN 300	344,0
SPOLU	PVC DN 300	3 728,0

Celkovo je potrebné vybudovať gravitačnú splaškovú stokovú sieť v dĺžke 3728,0 m. Kanalizačné potrubie gravitačné je navrhnuté z PVC rúr korugovaných DN 300 – SN 8. Na lomoch potrubia a v mieste zmeny nivelety budú umiestnené kanalizačné šachty. Šachty budú prefabrikované a opatrené poklopom s únosnosťou podľa umiestnenia.

V náväznosti na kanalizačnú sieť sa budú postupne budovať aj kanalizačné prípojky, ktoré slúžia na odkanalizovanie domov ležiacich pozdĺž trasy gravitačných stôk. Pre každú nehnuteľnosť bude vybudovaná samostatná kanalizačná prípojka z potrubia PVC DN 150, resp. DN 200 združená, zaústená do stoky prostredníctvom sedlovej odbočky PVC DN 300/150, resp. PVC DN 300/200 a na ňu nadväzujúce tvarovky – kolena PK 150/30°, PK 150/45°. Domové prípojky budú ukončené revíznou kanalizačnou šachtickou pred hranicou pozemku majiteľa pripojovanej nehnuteľnosti.

Čerpacie stanice

V rámci kanalizačnej siete je potrebné vybudovať 3 kusy čerpacích staníc odpadových vôd.

Prevádzka čerpacích staníc bude plne automatizovaná, riadená od pracovných spínacích hladín v sacích šachtách, pomocou plavákových spínačov.

Alternatívne bude možné aj automatické prevádzkovanie od kontinuálneho merania a diaľkovo nastavovaných spínacích hladín z dispečingu v ČOV Štúrovo. Čerpacie agregáty bude možné spínať aj ručne z rozvádzačov.

Čerpacie agregáty budú zapínané a vypínané cyklicky, čo znamená že všetky inštalované čerpadlá budú v pracovnom režime a budú zapínať a vypínať striedavo. Tento spôsob ovládania zabezpečí rovnomerné opotrebovanie agregátov a zamedzí prípadnému usadzovaniu sedimentovateľných látok zo splaškovej vody vo výtlačnom potrubí čerpadiel.

Náběh rezervných čerpadiel bude automatický pri stúpnutí hladín v sacích šachtách na horné maximum H_{max} .

Blokovanie chodu čerpadiel bude pri minimálnych hladinách v sacích šachtách H_{min} .

Signalizácia chodu čerpadiel, ich vzájomného prepínania a prípadných porúch, signalizácia hladín a signalizácia pretečeného množstva nameraného indukčným prietokomerom v ČS 3 bude zabezpečená diaľkovým prenosom do dispečingu ČOV Štúrovo.

Čerpacia stanica ČS 1– stavebná časť

Čerpacia stanica ČS 1 bude situovaná na severnom okraji obce Ľubá, na trávinatej ploche za posledným domom. Slúžiť bude na prečerpávanie splaškových odpadových vôd z celej obce do výtlaku V 1, ktorý odvedie splašky do ČS 3.

Čerpacia stanica ČS 2– stavebná časť

Čerpacia stanica ČS 2 bude situovaná na konci „slepej“ uličky v severovýchodnej časti obce pri domoch č. 164 a 165. Slúžiť bude na prečerpávanie splaškových odpadových vôd zo stoky „B“ do výtlaku V 2.

Čerpacia stanica ČS 3– stavebná časť

Čerpacia stanica ČS 3 bude situovaná na južnom okraji obce Ľubá pri cintoríne, na nespevnenej ploche. Slúžiť bude na prečerpávanie splaškových odpadových vôd privedených z ČS 1 výtlakom V 1 do výtlaku V 3, ktorý odvedie splašky do stokovej siete obce Belá.

Výtlačné potrubie V 1

Účelom predmetného stavebného objektu je odvedenie splaškov z ČS 1 na severnom okraji obce Ľubá do ČS 3 na južnom okraji obce Ľubá.

Do výtlačného potrubia sú z ČS 1 zaústené dva výtlaky z čerpadiel. Výtlačné potrubie sa vybuduje zo zvarného tlakového potrubia PEHD DN 125/125 SDR11 – Ø 125 x 11,4 mm. Celková dĺžka výtlačného potrubia V 1 je 1 009,0 m.

Vo vertikálnych lomoch nivelety potrubia sú osadené kalník a vzdušník.

Výstavbou objektu nebude dotknutá vozovka cesty III. triedy č. III/5095. Križovania s cestou č. III/5095 sa vykonajú pretlačením ocelevej chráničky profilu DN 250 s uložením potrubia v nej na vystreďovacích objímkach. Výtlačné potrubie V 1 bude križovať cestu č. III/5095 v dvoch prípadoch.

Križovanie miestnych komunikácií sa vykoná prekopením a uložením potrubia do ocelevej chráničky DN 250. Pri výkopoch v spevnených plochách je nevyhnutné stavebnú ryhu v týchto úsekoch zasypať zhutneným štrkopieskom a spevnené plochy obnoviť do pôvodného stavu. Križovanie potoka v jednom prípade sa vykoná pretlačením ocelevej chráničky DN 250 s uložením potrubia v nej na vystreďovacích objímkach. Minimálne krytie chráničky je 1,5 m pod dnom potoka. Ku križovaniu so železničnou dráhou nedôjde.

Výtlačné potrubie V 2

Účelom predmetného stavebného objektu je odvedenie splaškov z ČS 2 v obci Ľubá do stoky „AA-2“.

Do výtlačného potrubia sú z ČS 2 zaústené dva výtlačky z čerpadiel. Výtlačné potrubie sa vybuduje zo zváraného tlakového potrubia PEHD DN 50 SDR17,6 – Ø 63 x 3,6 mm. Celková dĺžka výtlačného potrubia V 2 je 354,0 m.

Potrubie má v celej dĺžke jednostranný stúpajúci sklon, preto nie je potrebné budovať objekty na odvodušenie či odkalenie potrubia.

Výstavbou objektu nebude dotknutá cesta III. triedy č. III/5095.

Križovanie miestnych komunikácií sa vykoná prekopením a uložením potrubia do oceleovej chráničky DN 250. Pri výkopoch v spevnených plochách je nevyhnutné stavebnú ryhu v týchto úsekoch zasypať zhutneným štrkopieskom a spevnené plochy obnoviť do pôvodného stavu. Ku križovaniu s vodnými tokmi ani železničnou dráhou nedôjde.

Výtlačné potrubie V 3

Účelom predmetného stavebného objektu je odvedenie splaškov z ČS 3 na južnom okraji obce Ľubá do stokovej siete obce Belá. Výtlačné potrubie bude zaústené do koncovej kanalizačnej šachty na gravitačnej stoke v Beleji. Do výtlačného potrubia sú z ČS 3 zaústené dva výtlačky z čerpadiel. Výtlačné potrubie sa vybuduje zo zváraného tlakového potrubia PEHD DN 125/125 SDR11 – Ø 125 x 11,4 mm. Celková dĺžka výtlačného potrubia V 3 je 1 295,0 m.

Vo vertikálnom lome nivelety potrubia v km 0,766 je osadený automatický vzdušník pre automatické odvodušenie a zavzdušnenie potrubia.

Výstavbou objektu nebude dotknutá vozovka cesty III. triedy č. III/5095. Križovanie s cestou č. III/5095 sa vykoná pretlačením oceleovej chráničky profilu DN 250 s uložením potrubia v nej na vystreďovacích objímkach. Výtlačné potrubie V 3 bude križovať cestu č. III/5095 v jednom prípade.

Ku križovaniu s miestnymi komunikáciami nedôjde.

Križovanie vysokotlakého plynovodu sa vykoná uložením potrubia plynovodu do oceleovej chráničky.

Ku križovaniu s vodnými tokmi ani železničnou dráhou nedôjde.

Navrhovaný stav – riešený územným plánom

Pre odvedenie splaškových vôd z územia riešeného územným plánom je potrebné dobudovať splaškovú kanalizačnú sieť a to o:

-gravitačnú kanalizačnú sieť

Gravitačná kanalizačná sieť

V rámci návrhu územného plánu je potrebné doprojektovať a vybudovať nasledovné gravitačné kanalizačné stoky :

Označenie stoky	Materiál a profil stoky	Dĺžka stoky v metroch
A4-1-1	PVC DN 300	113,0
A6	PVC DN 300	557,0
A7	PVC DN 300	67,0
SPOLU	PVC DN 300	737,0

--	--	--

Celkovo je potrebné doprojektovať a dobudovať pre navrhovaný stav riešený územným plánom 737,0 m gravitačnej splaškovej kanalizácie, materiálu a dimenzie PVC DN 300.

V náväznosti na kanalizačnú sieť sa budú postupne budovať aj kanalizačné prípojky, ktoré slúžia na odkanalizovanie domov ležiacich pozdĺž trasy gravitačných stôk. Pre každú nehnuteľnosť bude vybudovaná samostatná kanalizačná prípojka z potrubia PVC DN 150, resp. DN 200 združená, zaústená do stoky prostredníctvom sedlovej odbočky PVC DN 300/150, resp. PVC DN 300/200 a na ňu nadväzujúce tvarovky – kolena PK 150/30°, PK 150/45°. Domové prípojky budú ukončené revíznou kanalizačnou šachtickou pred hranicou pozemku majiteľa pripojovanej nehnuteľnosti.

Ochranné pásmo kanalizačného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach sa vymedzuje zvislými plochami vedenými po oboch stranách kanalizačného potrubia verejnej kanalizácie vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti

-pre potrubie do DN 500 – 1,8m

-pre potrubie nad DN 500 – 3,0 m

Množstvo odpadových vôd prijímaného do kanalizačnej siete – návrh riešený ÚP

- návrh riešený ÚP - 759 obyv.

Priemerný denný prítok odpadových vôd Q₂₄

Q₂₄ = 110,055 m³/d

Q₂₄ = 4,585 m³/h

Q₂₄ = 1,273 l/s

Maximálny hodinový prítok odpadových vôd Q_h

Q_h = 13,755 m³/h

Q_h = 3,82 l/s

Minimálny hodinový prítok odpadových vôd Q_{min}

Q_{min} = 2,751 m³/h

Q_{min} = 0,764 l/s

3. Suroviny - druh a spôsob získavania

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) a vyhlášky MŽP SR č.51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon a iné právne predpisy.

Chránené ložiskové územie (CHLÚ)

Chránené ložiskové územie zahŕňa územie, na ktorom by stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, mohli znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradného ložiska.

Banský zákon vymedzuje rozdelenie nerastov na výhradné ložiská, ktoré tvoria nerastné

bohatstvo vo vlastníctve štátu a ložiská nevýhradných nerastov, ktoré sú súčasťou pozemku.

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ) v katastrálnom území **nevidujú:**

- objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín;
- staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988;
- zaregistrované zosuvy;
- výhradné ložiská DP;
- výhradné ložiská CHLU;
- výhradné ložiská CHÚ;
- ložiská nevyhradeného nerastu;
- prieskumné územia určené a navrhované pre vyhradený nerast;
- prognóza radónového rizika;
- geologické ukládanie oxidu uhličitého;
- environmentálnu záťaž podľa ŠGÚDŠ.

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra **evidujú:**

- skládky odpadov (2) upravené (prekrytie, terénne úpravy a pod.
- prevažná časť predmetného územia (okrem malej časti na juhovýchode katastra s nízkym radónovým rizikom) spadá do stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené vo výkrese č.4. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia SR a SAŽP sa v území environmentálna záťaž **nenachádza.**

4. Energetické zdroje - druh spotreba

Elektrické vedenia a ich ochranné pásma

Obec Ľubá je zásobovaná elektrickou energiou z transformovní, ktoré sú napojené z rozvodne TR 110/22 kVA Štúrovo, cez 22 kV vzdušné elektrické vedenie. Cez k.ú. Ľubá prechádzajú dve nadradené 22 kV vzdušné elektrické linky: VN linka 252 a VN linka 253. Prípojky vedú ku stožiarovým a kioskovým trafostaniciam.

Elektrizačnú sieť v obci spravuje ZSD a teda je i prevádzkovateľom väčšiny trafostaníc. Energetický kód obce je 0030.

Rozsah elektrických zariadení na katastrálnom území obce:

Tab.5 Jestvujúce trafostanice – navrhované intervenčné zásahy:

číslo trafostanice	Typ - návrh	Výkon TS v kVA - stav	Výkon TS v kVA - návrh	Vlastník/poznámka
TS 0030 - 001	4-stĺpová stav kiosk- návrh	160	400	ZSD
TS 0030 - 002	stožiarová	100	-	ZSD
TS 0030 - 003	2,5 - stĺpová	160	-	ZSD
TS 0030 - 004	stožiarová na zrušenie	400	-	ZSD
TS 0005 – 008 Označenie úsekového odpojovača 118-252	1 - stĺpová	50	-	Vlastník cudzí

Tab.6 Navrhované trafostanice

TS NOVÁ 1	Kiosk	-	400
TS NOVÁ 2	Kiosk	-	400
TS NOVÁ 3	Kiosk	-	400
TS NOVÁ 4 vinice	Kiosk	-	100

Vzhľadom na predpokladanú výstavbu jednotlivých celkov a ulíc v trase vzdušného 22kV vedenia sa urobí zakabelizovanie napojenia existujúcich, rekonštruovaných (zo stožiarových na kioskové) a nových TS v rámci obce.

Elektrické rozvody v obci sú prevedené vodičmi AlFe 25 mm² až AlFe 70 mm² na nadzemných podperách. Elektrické vzdušné rozvody sú v pomerne dobrom stave. V prípade plánovanej investičnej výstavby, podnikateľských a výrobných areálov, bude vybudovaná nová sieť trafostaníc s uložením káblových rozvodov do zeme (prípadne napojenie na existujúce trafostanice). V kontexte rozvoja budú zároveň riešené rozvody pre verejné osvetlenie iba zemnými káblami a osadením svietidiel na oceľové estetické stožiare

Navrhované a rekonštruované TS bude treba riešiť ako typové -TBSV s napojením na navrhované káblové vedenie 22kV.

V urbanistickom návrhu výstavby sa uvažuje s nárastom počtu individuálnych bytových jednotiek, hromadných bytových jednotiek, občianskou vybavenosťou, s výrobou, podnikaním a rekreačným bývaním. Sídlny útvar je rozdelený na územno priestorové celky (ÚPC), v ktorých sa uvažuje s nárastom energetickej záťaže na celkovú hodnotu cca 2410 kVA. Bude riešené vybudovaním 4 nových TS, z toho jedna TS bude vybudovaná v oblasti viníc, resp. v rekreačnej oblasti „Drozdý“. Trafostanica TS 0030-004 je určená na zrušenie a trafostanica TS 0030-001 je určená na rekonštrukciu v podobe kiosku.

Ochranné pásmo el. vedení a transformátora treba dodržať v zmysle zákona o energetike č.656/2004. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického

zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je:

- 10 m pri napätí 22 kV (v súvislých lesných priesekoch 7 m) a u stožiarovej TS
- 2 m pri zavesenom káblovom vedení od 1 kV do 110 kV od krajného vodiča
- 1 m pri podzemnom káblovom vedení

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - b) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m
 - c) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti do 2m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - d) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - e) vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - f) vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
- Vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.
 - Vlastník nehnuteľnosti je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.
 - Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal alebo dal vykonať.

Verejné osvetlenie

Osvetľovacia sústava bola zastaraná a opotrebovaná úmerne jej veku. V obci z pohľadu spotrebovanej energie prevládali ortuťové výbojky. Predchádzajúca sústava verejného osvetlenia nebola schopná plniť svoju funkciu a zjavne neposkytovala platnou normou požadované parametre osvetlenia a náležitý stupeň bezpečnosti. V rámci rekonštrukcie a modernizácie verejného osvetlenia boli použité svietidlá a svetelné zdroje, ktoré vyhovujú prísnyh kritériám a normám kladeným na moderné verejné osvetlenie. Základným predpokladom dosiahnutia tohto stavu bolo použitie takých prvkov osvetľovacej sústavy, ktoré rešpektujú aj požiadavky na odstránenie nežiadúcich emisií. V rámci rekonštrukcie boli pôvodné svetelné zdroje v plnom rozsahu nahradené novými s technológiu LED.

Návrh ÚPN vytára územno-technické predpoklady pre napojenie silových elektroenergetických sietí do všetkých rozvojových lokalít a zaraďuje ich medzi verejnoprospešné stavby.

Rešpektuje všetky elektroenergetické siete a zariadenia a ich ochranné pásma.

V zmysle návrhu sú zakabelizované 22 kV vzdušné elektrické vedenia tak, aby sa odblokovali rozvojové územia obce.

Spoje, zariadenia spojov

Obec patrí z hľadiska telekomunikačného členenia do primárnej oblasti Nové Zámky. Rozvod telekomunikačnej siete je napojený z digitálnej telefónnej ústredne, nachádzajúcej sa v obecnom úrade. Cez obec vedie diaľkový optický kábel (DOK) T-COM. Pokrytie signálom všetkých súčasných operátorov, poskytujúcich telekomunikačné služby, je dobrá. Väčšina domácností je napojená na internetovú sieť.

Rozvodná sieť miestnych telekomunikačných sietí je vedená zemnými káblami prevažne popri komunikáciách. Vo väčšej časti obce sú vzdušné telekomunikačné rozvody, cez ktoré sa prostredníctvom účastníckych rozvádzačov napájajú jednotliví účastníci.

V zmysle zákona č.610/2003 podľa § 67 o elektronických komunikáciách sú vedenia verejnej telekomunikačnej siete (VTS) chránené ochranným pásomom.

Ochranné pásmo VTS je široké 1 m od osi jeho trasy. Hĺbka a výška OP je 2 m od úrovne zeme pri podzemných vedeniach a v okruhu 2 m pri nadzemných vedeniach.

V ochrannom pásme telekomunikačných zariadení a sietí nemožno:

- umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenie;
- vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku telekomunikačných zariadení, alebo poskytovanie verejných telekomunikačných služieb

Obecný rozhlas

Ústredňa obecného rozhlasu je umiestnená v budove obecného úradu.

Plynofikácia

Návrh plynárenských zariadení (PZ) bol vypracovaný pre Návrh Územného plánu obce (ÚPN-O) Ľubá. ÚPN-O rieši územie obce Ľubá.

Podklady použité na vypracovanie

Na vypracovanie návrhu PZ boli použité tieto podklady:

- údaje poskytnuté od SPP – distribúcia a.s., od OcÚ Ľubá a od spracovateľa ÚPN-O,
- mapové podklady riešeného územia od spracovateľa ÚPN-O,
- Zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike a
- Technické pravidlo plyn TPP 702 07 Miestne plynovody a prípojky. Zásady pre navrhovanie distribučných sietí s prevádzkovým tlakom do 400 kPa.

Stav odberateľov zemného plynu

Zemný plyn (ZP) sa v území obce v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na rôzne technologické účely.

Každý odberateľ ZP je vybavený obchodným meradlom na meranie odobratého množstva ZP. Obchodné meradlo je vlastníctvom distribútora (dopravcu) ZP.

Kategorizácia odberateľov zemného plynu

V území obce sa môžu v zmysle kategorizácie odberateľov nachádzať štyri základné kategórie odberateľov ZP. Prvou kategóriou odberateľov je kategória domácnosti (D). Druhou kategóriou

odberateľov (ročný odber do 60 tis.m³) je kategória maloodberatelia (M). Treťou kategóriou odberateľov (ročný odber nad 60 tis.m³) je kategória strednoodberateľov (S). Štvrtou kategóriou odberateľov (ročný odber nad 400 tis.m³) je kategória veľkoodberateľov (V).

Stav odberateľov nachádzajúcich sa v území obce podľa jednotlivých kategórií k 10/2024 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

stav odberateľov ZP k 10/2025:

kategória odberateľa	počet
domácnosť (D)	116
maloodberateľ (M)	4
strednoodberateľ (S)	0
veľkoodberateľ (V)	0

Stav plynárenských zariadení

Obec Ľubá je celoplošne plynofikovaná. Dominantným energonosičom na výrobu tepelnej energie v predmetnej obci je ZP. Zo zdroja ZP k jeho odberateľom je dodávaný VTL a STL plynovodnou DS tvorenou systémom diaľkových a miestnych PZ. Plynovodnú DS v katastrálnom území obce prevádzkuje fa SPP – distribúcia, a.s. (distribútor / dopravca ZP).

Opis plynárenských zariadení

Primárnym zdrojom ZP obce Ľubá je VTL plynovod (PL) Štúrovo - Kamenný Most PN40 DN150, VTL plynovodná prípojka (PR) Belá PN40 DN50 a VTL plynová regulačná stanica (RS) 600 Belá. Z týchto VTL PZ sa ale v území obce nachádza iba VTL PL Štúrovo - Kamenný Most PN40 DN150.

Sekundárnym zdrojom ZP v obci Ľubá je spoločná tzv. miestna sieť (MS) obcí Ľubá a Belá. MS obcí Ľubá a Belá tvorí jednu spoločnú rozvodňu ZP s názvom Rozvodňa Belá o prevádzkovom tlaku STL2 do 300 kPa. MS obce Ľubá pozostáva z úsekov plynovodov a prípojk najmä z PE. MS zabezpečuje v obci plošnú distribúciu a dodávku ZP.

RS Belá s MS Ľubá prepája prepojavací STL2 plynovod D63 RS Belá - obec Ľubá.

Do odberných plynových zariadení (OPZ) odberateľov v obci je ZP dodávaný plynovodnými PR. Doreguláciu ZP a meranie odberu ZP zabezpečujú plynové regulačné a meracie zariadenia (RaMZ). Prevádzku OPZ zabezpečujú odberatelia ZP na vlastné náklady.

Prehľad a parametre plynárenských zariadení

Prehľad a parametre PZ nachádzajúcich sa v území obce Ľubá podľa jednotlivých zariadení sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách:

distribučné diaľkové PL a PR:

názov	konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	dimenzia
PL Belá – Biňa	PN40	VTL do 4 MPa	DN150

distribučné prepojovacie PL:

názov	konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	dimenzia	materiál
-------	------------------	------------------	----------	----------

PL RS Belá – obec Ľubá	PN6	STL2 do 300 kPa	D63	PE
-------------------------------	------------	------------------------	------------	-----------

distribučné plynovodné MS:

názov	konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	materiál
MS Ľubá	PN6	STL2 do 300 kPa	PE

Riešenie plynofikácie

Navrhované riešenie spočíva v rozšírení jestvujúcich STL PZ o nové STL PZ v súlade s Návrhom ÚPN-O.

Navrhované STL plynovodné úseky budú ZP zásobované z jestvujúcich STL plynovodnej DS Ľubá. Prevádzkované budú na taký pretlak ZP o tlakovej úrovne STL, na aký je v súčasnosti prevádzkovaná jestvujúca plynovodná DS v území obce.

Rozvojové lokality v území obce budú riešené predĺžením jestvujúcich alebo výstavbou nových plynovodných úsekov.

PZ musia byť navrhnuté tak, aby sa docielilo:

- zachovanie bezpečnostných pásiem na zamedzenie resp. zmiernenie účinkov havárií PZ,
- minimálne križovanie ciest,
- plošné pokrytie zastavaného územia,
- minimálny vecný rozsah PZ a nákladov na ich zriadenie,
- dostatočná prepravná kapacita očakávaných množstiev ZP k miestam jeho budúcej spotreby,
- minimálne zaťaženie súkromných pozemkov vecným bremenom zo situovania PZ.

Na výstavbu STL plynovodov DS treba použiť rúry z HDPE MRS10 – do D75 SDR11 a od D90 SDR17,6.

Na doreguláciu pretlaku plynu STL/NTL treba použiť STL regulátory so vstupným pretlakom o rozsahu do 400 kPa. Zariadenia na doreguláciu tlaku a meranie spotreby ZP budú umiestnené v zmysle platných STN a interných predpisov SPP – distribúcia a.s..

Predmetná obec sa nachádza v oblasti s najnižšou vonkajšou teplotou - 11 °C. Z tohto dôvodu pre kategóriu domácnosti (D) – individuálna bytová výstavba (D_{IBV}) treba na výpočet max. hodinového odberu ZP (Q_{mh}) uvažovať s hodnotou 1,4 m³/h.

Hydraulické parametre navrhovaných úsekov plynovodnej DS (dimenzia, rýchlosť a požadovaný pretlak) budú stanovené / posúdené odbornými pracovníkmi dodávateľa ZP, t.j. v súčasnosti SPP – distribúcia a.s., a to v procese územného konania resp. stavebného povolenia pri návrhoch vyšších stupňov projektovej dokumentácie.

Na hydraulický výpočet treba použiť nasledujúce parametre:

- drsnosť PE potrubia 0,05 mm,
- hustota ZP 0,74 kg/m³,
- teplota ZP 15 °C.

Odbery v uzlových bodoch siete sú dané výskytom jednotlivých kategórií odberov na príslušných úsekoch siete. Max. hodinové odbery treba stanoviť podľa vyššie uvedených špecifických odberov tejto kapitoly.

Vstupné pretlaky do týchto úsekov budú zrejmé z výpočtovej schémy pri spracovaní hydraulického návrhu. Uzlové body navrhovaných úsekov budú špecifikované pretlakmi a odbermi. Treba stanoviť podmienku, aby tlak v jednotlivých uzlových bodoch nepoklesol pod 1,5 násobok pretlaku 20 kPa, t.j., že pretlak v uzlových bodoch siete nesmie poklesnúť pod 30 kPa.

Rozsah navrhovaných PZ**miestne STL plynovody - návrh:**

lokalita	dimenzia v mm	dĺžka v bm	materiál
Ľubá	D50	490	HDPE MRS10 SDR11
	D63	920	

miestne STL plynovody - výhľad:

lokalita	dimenzia v mm	dĺžka v bm	materiál
Ľubá	D50	270	HDPE MRS10 SDR11
	D63	1835	

Dĺžky úsekov plynovodnej DS boli zaokrúhľované na celých 5 m.

Nárast odberu ZP**ZP na bývanie:**

počet BJ IBV	počet BJ HBV	m3/h	tis.m3/r
42 (zo 69)	32	95,0	79,2

predpoklad plynofikovosti IBV: cca 60%

Ochranné a bezpečnostné pásma

Ochranné pásma jestvujúcich i navrhovaných sa PZ:

- VTL PR PN40 DN150 4 m od osi
- STL PL a PR v extraviláne 4 m od osi
- STL PL a PR v intraviláne 1 m od osi

Bezpečnostné pásma jestvujúcich i navrhovaných sa PZ:

- VTL PL PN40 DN150 20 m od osi
- STL PL a PR v extraviláne 10 m od osi
- STL PL a PR v intraviláne 2 m od zariadenia

Ochranné a bezpečnostné pásma PZ a činnosť v nich vymedzuje zákon č. 251/2012 Z.z.. Pre situovanie PZ v dotknutom území platia ustanovenia príslušných technických noriem a predpisov.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Z hľadiska širších dopravných pomerov je najvýznamnejšou dopravnou tepnou cesta III. triedy III/1507 a cesta III/1520. Od mesta Štúrovo je obec vzdialená 14,7km. Od okresného mesta Nové Zámky /centrum/ je obec vzdialená 42 km, od krajského mesta Nitra je obec vzdialená 80 km.

Podľa posledného platného ÚPN-R NSK nie je v katastrálnom území plánovaný žiadny cestný rozvojový zámer.

Cestná doprava

Hlavnú dopravnú kostru riešeného územia tvorí dvojica ciest III. triedy : cesta III/1507(križovatka s III/1520 - Belá) a cesta III/1520 (Šarkan- križovatka s I/76) .

Po cestách III. triedy je prevádzkovaná autobusová doprava. Pre obec má dopravný význam cesta III. triedy III/1507 , ktorá prechádza obcou severojužným smerom. Cesty III. triedy sú

v správe VÚC NSK. Je po nich prevádzkovaná aj autobusová doprava. Organizácia vnútornej dopravy je založená na sieti miestnych ciest organizovaných podľa dôležitosti.

Miestne cesty

Cesta III. triedy prechádza obcou a vytvárajú hlavnú dopravnú kostru obce, na ktorú sa napája sieť miestnych ciest. Miestne cesty sú cesty IV. triedy. Stav niektorých ciest je nevyhovujúci, cesty v zlom stavebno-technickom stave sú určené na rekonštrukciu (poškodené krajnice ciest a povrch vozoviek). Smerové oblúky na miestnych cestách majú malé polomery. Miestne cesty sú vybudované v nenormových kategóriách, v šírkach od 2,7 m do 5,0m. Dopravná premávka je na všetkých cestách napriek nie vždy vhodným šírkovým usporiadaniam obojsmerná. Odvodnenie ciest je v prevažnej miere riešené do príľahlej zelene. Len málo ciest v obci má vybudovaný systém rigolov na odvádzanie dažďovej vody z vozovky. Je to najmä cesta III. triedy prechádzajúca obcou. Po trasách miestnych ciest nie sú prevádzkované autobusové linky.

Miestne cesty sú obslužné cesty miestneho významu, prevažne so spevneným povrchom. Slúžia predovšetkým ako prístupové cesty k rodinným domom a k iným verejným objektom a využívajú sa aj ako prístupové cesty na poľnohospodárske pozemky v rámci zastavaného územia, alebo ako spojovacie cesty mimo zastavaného územia.

Účelové cesty

Cestnú sieť mimo zastavaného územia dopĺňa aj sieť účelových ciest. Ako účelové cesty sú vybudované cesty, tvoriace pokračovanie miestnych ciest mimo zastavaného územia. Okrem toho, že účelové cesty sprístupňujú jednotlivé časti chotára, sú taktiež súčasťou výrobných areálov a poľnohospodárskych areálov. Sprístupňujú jednotlivé lokálne časti miestnych viníc, umožňujú prístup k vodným plochám. Povrch účelových ciest, ktorý je len z časti spevnený preto ho navrhujeme spevniť.

Polné cesty

Prístup do chotára zabezpečuje sieť účelových, poľných ciest, nadväzujúca na cesty III. triedy. Majú väčšinou prašný povrch. Sprístupňujú jednotlivé časti chotára s blokmi poľnohospodárskej pôdy.

Pešie cesty a priestranstvá

Chodníky sa nachádzajú v obci aj popri niektorých úsekoch miestnych ciest, avšak sú v zlom stave. Z hľadiska pešej dopravy je potrebné uvažovať s výstavbou a rekonštrukciou chodníkov popri miestnych cestách v zmysle návrhu.

Popri ceste III. triedy I/1507 dobudovať chodník v rozsahu zastavaného územia.

Nové pešie priestranstvá sa nachádzajú, pred obecným úradom, v súčasnosti slúžia ako tržnica, ďalej pred miestnym obchodom, materskou školou a pred bytovkou.

Statická doprava

Obec má vybudované parkovisko pred obecným úradom, pri cintoríne, multifunkčnom ihrisku, materskej škole. Plochy statickej dopravy dobudovať pri pošte, obchode.

Garážovanie motorových vozidiel je riešené v súkromných garážach na pozemkoch rodinných domov.

Dopravné zariadenia

V katastrálnom území Ľubá sa čerpacie stanice pohonných hmôt nenachádzajú. Najbližšie verejné čerpacie stanice a zariadenia sa nachádzajú v neďalekej obci Gbelce (8,9 km) a v meste Štúrovo (14,5 km).

Cestná hromadná doprava

Autobusové spojenie je zabezpečené priamo s mestom Štúrovo a s obcou Gbelce dopravným podnikom ARRIVA a.s. Nové Zámky. V obci sú situované 2 zastávky verejnej autobusovej dopravy. Prímestské linky premávajú v pravidelných intervaloch.

Ochranné pásma cestných dopravných trás

Cesty III. triedy	ochranné pásmo na obe strany od osi vozovky	20 m
Miestne komunikácie	ochranné pásmo na obe strany od osi vozovky	15 m

Cyklistická doprava

Obcou Ľubá prechádza cyklotrasa z k.ú. Diva po ceste III. triedy prechádza obcou a smeruje do obce Belá. Za obcou Belá vedie cez lokalitu "Máriin Dvor", smeruje na juh a vchádza do k. ú. Mužla, cez lokalitu Malá Mužla, Jurský Chlm a v lokalite Nová pustatina vedie cez slaniská, cez Čenkovský les a pri osade Čenkov sa napája na cyklomagistrálu EuroVelo6.

EuroVelo6 je diaľková cyklomagistrála siete EuroVelo vedúca v dĺžke 3 653 km pozdĺž viacerých veľkých európskych riek – väčšiny Loiry, časti Saôny, krátkej časti horného toku Rýnu a takmer celej dĺžky druhej najväčšej európskej rieky Dunaj – čím spája atlantické pobrežie s rumunským mestom Constanta pri Čiernom mori.

Predmetom návrhu je vybudovanie lokálnych cyklotrás, za účelom prepojenia obce Ľubá s ostatnými susediacimi obcami: Kamenný Most, Šarkan, Belá rybník a pripojenie obce na cyklotrasu „Južným regiónom“.

Letecká doprava

„V zmysle leteckého zákona je Dopravný úrad na území obce dotknutým orgánom v povoľovacom procese stavieb letísk, osobitných letísk, heliportov, stavieb pre letecké pozemné zariadenia a letiskových stavieb a ďalej uvedených stavieb a využitia územia, pre ktoré sa vyžaduje súhlas Dopravného úradu. Súhlas na zhotovenie, umiestnenie alebo užívanie stavby, zariadenia nestavebnej povahy alebo vykonávanie činností alebo využívanie územia, ktoré by svojimi vlastnosťami mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, sa vyžaduje, ak:

- sa ich najvyšší bod nachádza vo výške 40 m a viac nad terénom,
- sú ich súčasťou veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami alebo sú na nich umiestnené veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami,
- môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov alebo leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia veľmi vysokého napätia 110 kV a viac, energetické zariadenia alebo vysielacie stanice,
- môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá alebo silné svetelné zdroje a nadzemné elektrické vedenia s napätím viac ako 1 000 V vedúce ponad údolia alebo v blízkosti diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy,
- by mohli zvýšiť aktivitu voľne žijúcich živočíchov (najmä vtákov), ktorá by mohla byť nebezpečná pre prevádzku prúdových lietadiel.“

Železničná doprava

Katastrálnym územím Ľubá neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v obci Mužla (cca 8 km).

Najdôležitejšie zásady a ciele návrhu riešenia:

1. V katastrálnom území sa nachádzajú cesty III. triedy III/1520 a III/1507 pre ktoré je potrebné rešpektovať:

- nadradenú ÚPD Nitrianskeho kraja;
- rešpektovať zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov;
- mimo zastavaného územia výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii C 7,5/90 v zmysle STN 73 6101:2024;
- v zastavanom území výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy vo funkčnej triede MZ3 v kategórii MZ 8,5/50 resp. MZ 8,0/50 v zmysle STN 73 6110:2024;

2. V textovej a grafickej časti ÚPN sú vyznačené a rešpektované existujúce trasy ciest a ich šírkové usporiadanie .

3. Navrhované šírkové usporiadanie miestnych komunikácií je riešené vo výkrese dopravy. Spracovaný samostatný výkres riešenia dopravy obsahuje vyznačenie dopravných trás, zariadení a určenie ich parametrov v zmysle požiadaviek.

4. Dopravné napojenia navrhovaných lokalít je riešené systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na nadradenú cestnú sieť v súlade s platnými STN a TP. Body navrhovaného dopravného napojenia sú riešené schematicky (bez určenia typu a tvaru križovatky).

5. V návrhu sú vyznačené a rešpektované hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov.

6. Hranice navrhovaného zastavaného územia musia rešpektovať ochranné pásma ciest a pásma prípustných hladín hluku.

7. Objekty a zariadenia statickej dopravy riešiť v ďalších stupňoch PD v zmysle STN 73 6110:2024.

8. Návrh rieši umiestnenie zastávok hromadnej dopravy s vyznačenou pešou dostupnosťou.

9. Cyklistické a pešie trasy sú navrhnuté a vyznačené i v širších vzťahoch k príľahlému územiu. Ich šírkové usporiadanie je v ďalších stupňoch PD potrebné navrhnuť v zmysle STN 73 6110:2024. Cyklistické trasy umiestňovať zásadne mimo telesa cesty I. a II. triedy, v zmysle platných STN.

10. Pri lokalitách slúžiacich na bývanie, resp. ubytovanie zabezpečiť vypracovanie hlukovej štúdie vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre (a doprave na nej) a zahrnúť jej výsledky do protihlukových opatrení stavieb tak, aby bola zabezpečená expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom v súlade s prípustnými hodnotami, ustanovenými vyhláškou č. 549/2007 Z. z. a vyhláškou č. 237/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyššie uvedená vyhláška;

11. Postupovať podľa Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, ktorá bola schválená UV č. 223/2013.

12. Návrh vytvoril územnotechnické predpoklady pre realizáciu, chodníkov pre peších a cyklistov. Všetky navrhované a rekonštruované chodníky, lávky pre peších a cyklistov sú zaradené medzi verejnoprospešné stavby.

13. Pri návrhu križovatiek zabezpečiť dostatočné rozhľady v križovatke.

14. Pri návrhu ÚPN Ľubá sú rešpektované všetky požiadavky odboru strategických činností, oddelenia územného plánovania a životného prostredia Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja.

II. Údaje o výstupoch

1. **Ovzdušie hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií**

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŽP 248/2023 Z. z..

V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Normy kvality ovzdušia sú vyjadrené ako limitné hodnoty, cieľové hodnoty. V prípade ozónu sa určujú cieľové hodnoty a dlhodobé ciele. Pre častice PM_{2,5} je stanovený národný cieľ zníženia expozície a záväzkov zníženia koncentrácie expozície a indikátor priemernej expozície PM_{2,5}.

Obec Ľubá nebola pre rok 2025 vymedzená Slovenským hydrometeorologickým ústavom ako riziková obec (obec ohrozená zhoršenou kvalitou ovzdušia). Okresný úrad Nové Zámky, odbor starostlivosti o životné prostredie v Národnom emisnom a informačnom systéme neeviduje v obci Ľubá žiadne stredné alebo veľké zdroje znečisťovania ovzdušia.

Najbližšie najväčšie zdroje znečistenia ovzdušia sú:

- Výroba obuvi, RIEKER OBUV s.r.o., Komárno
- Centrálny tepelný zdroj, Bytkomfort s.r.o., Nové Zámky
- Bioplynová stanica Dubník, AT GEMER s.r.o., Dubník
- Kotolňa, SLOVINCOM s.r.o., Hurbanovo

Tab. 13 Produkcia v tonách na km² podľa územia, chemickej zlúčeniny v rokoch 2022-2023

Emisie základných znečisťujúcich látok	2022	2023
Tuhé emisie okres Nové Zámky	0,4	0,4
Oxid siričitý okres Nové Zámky	0,0	0,0
Oxid dusíka okres Nové Zámky	0,8	0,7
Oxid uhoľnatý okres Nové Zámky	3,1	2,4
Tuhé emisie SR	0,6	0,5
Oxid siričitý SR	0,3	0,3
Oxid dusíka SR	1,1	1,0
Oxid uhoľnatý SR	6,2	5,3

Zdroj: Datacube, 2022

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Nové Zámky jeden z najmenej znečistených regiónov. Vo väčšine prípadov sa produkcia znečisťujúcich látok v okrese pohybuje hlboko pod úrovňou SR. Najmenej znečisťujúcich látok bolo produkovaných v prípade oxidu siričitého a tuhých emisií. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie tuhých emisií, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu).

Tab. 14 Produkcia v tonách podľa územia, chemickej zlúčeniny v rokoch 2019-2020

Emisie základných znečisťujúcich látok	2022	2023
Tuhé emisie okres Nové Zámky	590,5	497,5
Oxid siričitý okres Nové Zámky	54,7	47,7
Oxid dusíka okres Nové Zámky	1108,0	997,5
Oxid uhoľnatý okres Nové Zámky	4236,6	3247,3

Zdroj: Datacube, 2022

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy (teplotné inverzie) sa exhaláty, hlavne v jesennom a zimnom období, koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra. Oproti minulosti sa zmenila situácia v hlavných znečisťovateľov ovzdušia, keď tepelné zdroje prešli z uhlia na zemný plyn. K zlepšeniu stavu znečisťovania prispela aj plynofikácia obce i keď sa tu stále nachádzajú malé zdroje znečistenia ovzdušia z výroby tepla v domácnostiach a obslužných prevádzkach. Naopak je zvýšená hybnosť automobilov na cestách III. triedy, III/1507 prechádzajúcej cez zastavané územie obce a cesta III/1520 prechádzajúcej severom katastra.

2. **Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.**

Verejný vodovod pozri kapitola B I. 2.

Kanalizácia pozri kapitola B I. 2.

3. **Odpady - celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi**

Všeobecne záväzné nariadenie o odpadoch na základe ustanovenia § 6 zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 79/2015

o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v obci určuje systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu.

Komunálny odpad v obci je vyvážaný v pravidelných intervaloch na regionálnu skládku tuhého komunálneho odpadu.

Produkcia odpadu v obci

Celková produkcia odpadu v t za rok 2024: 67,394 t

Z toho zmesový KO v t: 35,826 t

Vytriedený odpad spolu v t : 31,568

Vytriedený odpad tvorí 47% celkového produkovaného odpadu.

V predmetnom území sú na základe registra skládok Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra evidované dve skládky upravené (prekrytie, terénne úpravy a pod.). Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia SR nie je v území evidovaná pravdepodobná environmentálna záťaž.

4. Hluk, vibrácie (zdroje, intenzita)

K negatívnym faktorom, ktoré nepriaznivo pôsobia a zhoršujú kvalitu životného prostredia patria hluk a vibrácie. Ochranu obyvateľstva pred nadmerným hlukom a vibráciami rieši Vyhláška MZ SR č.549/2007 Z. z. o ochrane zdravia ľudí. Prístupná hodnota hluku od roku 2006 je 60 dB pre dennú dobu a 50 dB pre nočnú dobu.

Zaťaženie prostredia hlukom

Negatívny vplyv na sídlo má prítomnosť cesty III. triedy, III/1507 prechádzajúcej zastavaným územím obce zo severu na juh. Je zdrojom hluku a vibrácií v území.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Rádioaktivita

Problematika rádioaktívneho ožarovania obyvateľstva je v ostatných rokoch vo svete i v Slovenskej republike predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radiačná záťaž, podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia. Z celkového rádioaktívneho žiarenia, ktoré voľne pôsobí na obyvateľstvo, viac ako dve tretiny tvoria prírodné rádioaktívne zdroje. Z nich radón sa podieľa 47 % na skladbe priemerného ročného efektívneho dávkového ekvivalentu ožiarenia obyvateľstva (Vedecký výbor OSN pre otázky ožiarenia, New York, 1988).

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón-222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Je to karcinogén, ktorý sa podieľa na vzniku rakoviny pľúc až desiatimi percentami. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón rôznym spôsobom a rôznymi prísunovými cestami (neotektonické netesné zlomy, priepustné horniny, drvené zóny hornín, atď.) dostáva v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných priestorov.

Podľa vyjadrenia a mapového portálu Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá podstatná časť k. ú. Ľubá do stredného radónového rizika (63,0%). Menej než 10 % riešeného územia v juhovýchodnej časti spadá do oblasti s nízkym radónovým rizikom (36,7 %).

/pozri výkres č.4/

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia výskyt stredného radonového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radonového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

6. **Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)**

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra nie sú v k. ú. zaregistrované zosuvy. V k. ú. nie sú evidované staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988, prieskumné územie nie je ani navrhované ani určené pre vyhradený nerast. V území je potrebné rešpektovať jestvujúce rigoly.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Ľubá leží v južnej časti Slovenska, v Nitrianskom samosprávnom kraji, v okrese Nové Zámky, 14,5 km severozápadne od mesta Štúrovo. Katastrálne územie patrí do oblasti Podunajskej nížiny, celku Podunajská pahorkatina a do podcelku Hronská pahorkatina.

Ľubá leží v Podunajskej nížine na severnom úbočí Belanských kopcov v najjužnejšej časti Pohronskej pahorkatiny. Stred obce má nadmorskú výšku 190 m. n. m.. Chotár má rozlohu 940 ha v nadmorskej výške od 115 do 250 m.n.m. a orná pôda zaberá 75 % jeho rozlohy. Južnú časť chotára tvorí pahorkatina, severnú časť široké terasy plytkej dolinnej depresie a močaristej nivy potoka Paríž, na ktorom sú vybudované chovné rybníky. Belianske kopce, ktoré sú dominantou v katastri obce, sú súčasťou rozsiahlej Vojnickej pahorkatiny. Južné svahy tejto pahorkatiny sú využívané ako vinice.

Väčšinu povrchu územia obce zaberajú eolické sedimenty: spraše a jemnopiesčité spraše, vápnité a sprašovité hliny vcelku. Do katastra obce zasahuje vrábeľské súvrstvie, ktoré tvoria piesky, íly, pieskovce, zlepenice, organodetritické vápence a tufitické íly. Okolie vodných tokov tvoria fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nívne hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov. Na území obce sa nachádza aj volkovské súvrstvie, ktoré tvoria piesky, štrky, íly, uhoľné íly.

V centrálnej časti k. ú. vteká do územia vodohospodársky významný vodný tok Paríž, vyúsťujúci do Hrona.

K. ú. Ľubá susedí na severe s k. ú. Bruty, na východe s k. ú. Kamenín a k. ú. Kamenný Most, na juhu s k. ú. Mužla a k.ú. Belá a na západe s k. ú. Šarkan a k.ú. Diva.

Prvé písomné správy o obci pochádzajú z r. 1247, dejiny osídlenia jej územia sa však začínajú už v praveku. Ide o obec, ktorá má v súčasnosti 405 obyvateľov /Datacube 2024/. Riešeným územím je celé katastrálne územie Ľubá.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia - podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. **Horninové prostredie - inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia**

Geomorfologické pomery

Slovensko ako celok zaradujeme do Alpsko-himalájskej sústavy, kde sa potom člení na menšie jednotky. Najväčšiu jednotku teda predstavuje sústava, ktorá sa člení na podsústavy a postupne sa územie rozčlení až na podcelky a ich oddiely. Zaradenie obce Ľubá nájdeme v tabuľke.

Tab . 15 Začlenenie obce Ľubá do Alpsko - himalájskej sústavy

Sústava	Pod-sústava	Provincia	Sub-provincia	Oblasť	Celok	Podcelok	Časť
Alpsko-himalájska sústava	Panónska panva	Západo-panónska panva	Malá Dunajská kotlina	Podunajská nížina	Podunajská pahorkatina	Hronská pahorkatina	Belianske kopce

Zdroj: Atlas krajiny SR /Enviroportál/

Stred obce má nadmorskú výšku 190 m. n. m.. Chotár má rozlohu 940 ha v nadmorskej výške od 115 m. n. m. do 250 m. n. m..

Podľa morfologicko - morfometrického typu reliéfu a členitosti je územie rozčlenené na:

- pahorkatina stredne členitá – južná a juhovýchodná časť záujmového územia;
- pahorkatina mierne členitá – stredná, západná a juhozápadná časť záujmového územia;
- rovina horizontálne a vertikálne rozčlenená – severná časť záujmového územia;
- rovina nerozčlenená – stredná časť záujmového územia;

(Zdroj: mapa geology)

Geodynamické pomery

Zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (§ 5 ochrana poľnohospodárskej pôdy pred eróziou) je v pôsobnosti od roku 2004. Sú v ňom určené protierózne opatrenia. V zhode s týmto zákonom je každý užívateľ poľnohospodárskej pôdy povinný vykonávať trvalú a účinnú protieróznú ochranu poľnohospodárskej pôdy vykonávaním ochranných opatrení podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy (§ 5, odstavec 2). Pôdoochranné opatrenia sú zamerané na zachovanie kvalitatívnych vlastností a funkcií pôdy a na jej ochranu pred poškodením a degradáciou.

V riešenom území sa potencionálne vyskytujú nasledovné geodynamické javy:

- **ohrozenie poľnohospodárskych pôd *veternou eróziou*** – katastrálne územie Ľubá **nie je** náchylné na veternú eróziu.

/Zdroj: podnemapy.sk/

V prípade zmeny stavu a ohrozenia územia veternou eróziou, obzvlášť na exponovaných plochách, je potrebné realizovať pásy vetrolamov v minimálnej šírke 15 m, a to v dvoch etážach, stromovej a krovínnej.

- **ohrozenie poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou:**

V území prevláda **stredná a vysoká** vodná erózia. Stredná vodná erózia je dominantná v severnej časti k.ú., nad cestou III. triedy, III/1520, v oblasti „Diviansky okraj“ a „Blatné“. V oblasti „Jazerná dolina“, taktiež nad cestou III. triedy, je dominantná vysoká vodná erózia. Ako opatrenie voči splachu a odnosu pôdných častíc vodnou eróziou, sú v územnom pláne navrhnuté protierózne, infiltračné a vsakovacie pásy, a to nad cestou III. triedy. Súčasťou infiltračných pásov v podobe stromov a krov sú i zatravnené vsakovacie plochy. Stredná, ale i vysoká vodná erózia sú dominantná i nad obcou, nad vinicami, v oblasti „Starý vrch“, „Šípové“, ale i pod družstvom, kde sú navrhnuté vsakovacie vodozadržné rigoly.

/Zdroj: podnemapy.sk/

- **náchylnosť celého k. ú. na zosúvanie** - je slabá

/Zdroj: podnemapy.sk/ /pozri výkres č.4/

Ložiská nerastných surovín

pozri kapitola B I. 3

2. Klimatické pomery

Novšia klimatická regionalizácia Slovenskej republiky bola spracovaná v Atlase krajiny Slovenskej republiky 2002 autormi: Lapin, Faško, Melo, Šťastný, Tomlain. Vychádza z regionalizácie spracovanej vyššie uvedenými autormi v roku 1958, ale je dôslednejšia. Tento fakt vyplýva z vyhodnotenia klimatických prvkov dlhšieho časového radu pozorovaní, ktoré umožnilo spracovať klimatické pomery územia Slovenskej Republiky precíznejšie. Riešené územie obce Ľubá má klímu charakteristickú pre teplú klimatickú oblasť. Prevládajúce prúdenie vzduchu je od severozápadu a zo západu a juhovýchodu, priemerná rýchlosť vetra sa pohybuje od 3 - 6 m/s.

Tab. 16 Klimatická regionalizácia SR 2002:

Klimatická oblasť	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
Teplá oblasť (T)	teplý, veľmi suchý, s miernou zimou	január>-3°C, Iz do -40, letné dni nad 50

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Ostatné priemerné charakteristiky (SHMÚ):

- priemerná ročná teplota vzduchu: 9 - 10 °C
- priemerná ročná teplota v júli: nad 20 °C
- priemerná ročné úhrny zrážok: 500 - 550 mm
- prevládajúce prúdenie vzduchu: SZ, Z, JV

3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŽP 248/2023 Z. z..

V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Normy kvality ovzdušia sú vyjadrené ako limitné hodnoty, cieľové hodnoty. V prípade ozónu sa určujú cieľové hodnoty a dlhodobé ciele. Pre častice PM_{2,5} je stanovený národný cieľ zníženia expozície a záväzkov zníženia koncentrácie expozície a indikátor priemernej expozície PM_{2,5}.

Obec Ľubá nebola pre rok 2025 vymedzená Slovenským hydrometeorologickým ústavom ako riziková obec (obec ohrozená zhoršenou kvalitou ovzdušia). Okresný úrad Nové Zámky, odbor starostlivosti o životné prostredie v Národnom emisnom a informačnom systéme neeviduje v obci Ľubá žiadne stredné alebo veľké zdroje znečisťovania ovzdušia.

Najbližšie najväčšie zdroje znečistenia sú v Nových Zámkoch, Komárne, Dubníku a Hurbanove. Obec je plynofikovaná. V obci sa nachádzajú malé zdroje znečistenia z domových prevádzok.

4. Vodné pomery - povrchové vody (napr. Vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd)

Hydrológia – vodohospodárske pomery

Hospodársky význam využívania vôd je dôležitý v mnohých oblastiach. Či už ide o zásobovanie pitnou vodou, odvádzanie a čistenie odpadových vôd, využívanie vody v priemysle (rôzne odvetvia, vrátane energetiky a hydroenergetiky), využívanie vody v poľnohospodárstve (pre závlahy a živočíšnu výrobu), vodnú dopravu, rybné hospodárstvo, turizmus vo vzťahu k vode, ochrana pred povodňami, krytie vlahového deficitu (nádrže, poldre, odvodnenia a závlahy). Zoznam vodohospodársky významných vodných tokov ustanovuje vyhláška MŽP SR č.211/2005 Z. z..

Povrchové vody:

Vodné toky

Celé katastrálne územie Ľubá spadá do hlavného povodia rieky Hron, južný cíp k. ú. spadá pod hlavné povodie rieky Dunaj. Celé k. ú. Ľubá spadá pod Správcu vodohospodársky významných vodných tokov - Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. (SVP, š. p.), Povodie Dunaja, odštepny závod Bratislava, Prevádzkové stredisko Komárno.

V katastrálnom území Ľubá sa nachádzajú:

- časť vodohospodársky významných vodného toku Paríž;
- drobný vodný tok – bezmenný, bočný prítok potoka Paríž pretekajúci cez obec Ľubá;
- časť drobného vodného toku – Krovina (severovýchodná hranica k. ú.);
- časť vodnej nádrže Ľubá na potoku Paríž je vo vlastníctve SRZ – Rada Žilina

Vodné plochy

Do severovýchodnej časti k. ú. Ľubá zasahuje vodná plocha – vodná nádrž Ľubá na potoku Paríž. Jedná sa o 3 kaskádovito vybudované vodné nádrže Ľubá, vo vlastníctve SRZ - Rada Žilina. Využitie: kaprové rybníky s chovným účelom, plocha 36 ha, číslo revíru 2-2530-1-2.

Podzemné vody:

Základnou hodnotenou jednotkou vodohospodárskej bilancie podzemných vôd Slovenska je hydrogeologický rajón s jeho následným detailným členením na subrajóny a čiastkové rajóny. Hydrogeologický rajón je hydrogeologicky jednotné územie s podrobnými hydrogeologickými vlastnosťami, typom zvodnenia a obehom podzemnej vody. Podľa súčasnej hydrogeologickej rajonizácie je územie Slovenska rozdelené na 141 hydrogeologických rajónov. (Generel ochrany a racionálneho využívania vôd SR, 2002).

Hodnotené územie spadá do 2 hydrogeologických regiónov:

- *neogén Hronskej pahorkatiny* (stred a juh k. ú.), s určujúcim typom priepustnosti – medzizrnová priepustnosť.
- *kvartér hronských terás v Podunajskej nížine* (sever k. ú.), s určujúcim typom priepustnosti – medzizrnová priepustnosť.

Prietočnosť a hydrogeologická produktivita:

- *mierna* ($T = 1.10^{-4} - 1.10^{-3} \text{ m}^2 \text{ s}^{-1}$) – sever k. ú., čiastočné východná a západná časť k. ú. Ľubá
- *vysoká* ($T = 1.10^{-3} - 1.10^{-2} \text{ m}^2 \text{ s}^{-1}$) – stredná a južná časť k. ú. Ľubá

Z hľadiska sedimentov a hornín pre severnú časť k. ú. Ľubá sú typické fluválne sedimenty, piesky a piesčité štrky v terasách s pokryvom spraší. Pre juhovýchodnú časť k. ú. sú typické taktiež fluválne sedimenty, piesky a piesčité štrky až piesky v terasách avšak bez pokryvu. V oblasti vodnej nádrže Ľubá, popri vodnom potoku Paríž sú typické nívne fluválne sedimenty, humózne hliny, hlinitopiesčité až štrkovito - piesčité hliny dolných nív. V strednej, západnej a juhozápadnej časti sú typické eolické sedimenty, spraše a piesčité spraše, vápnité a nevápnité sprašové hliny, vo východnej a juhovýchodnej časti ostatné bližšie geneticky nerozlíšené sedimenty, s nepravidelným pokryvom v podloží.

Geotermálne vody

Podľa Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá územie katastra Ľubá do dvoch geotermálnych útvarov podzemných vôd so zdrojmi geotermálnych vôd:

- Komárňanská okrajová kryha s tepelným výkonom geotermálnych vôd 50 – 250 MWt – stred a juh k.ú. Geotermálna voda v tomto útvere je viazaná na triasové karbonáty.
- Dubnícka depresia s tepelným výkonom geotermálnych vôd 250 – 1000 MWt – sever k.ú. Geotermálna voda v tomto útvere je viazaná na neogénne piesky, pieskovce a zlepenice.

V riešenom katastrálnom území Ľubá boli realizované 3 hydrogeologické vrty: HVL-1 (širokoprilový vrt s obyčajnou pitnou a úžitkovou vodou, kopaná studňa, Ø vrtania nad 600 mm), Hg vrt (úzkoprilový vrt z r. 1981 s obyčajnou pitnou a úžitkovou vodou s artézskym prelivom), 3-011 Ľubá (hydrogeologický prieskumný vrt).

Najbližšie geotermálne vrty: FGO-1 Obid, FGKr-1 Kravany nad Dunajom, vrt FGŠ-1 Štúrovo.

Vodné zdroje a ich ochranné pásma

Celé zastavané územie obce sa nachádza v ochrannom pásme II. stupňa v súčasnosti nevyužívaného vodného zdroja HVL – 1, ktorý sa nachádza v lokalite Čurgó.

Vodohospodársky chránené územia

Predmetné územie nezasahuje do Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO). Priamo v dotknutom území sa nenachádza vodohospodársky významné územie.

Navrhované ciele a zásady riešenia:

V rámci navrhovaného územného rozvoja obce, či už bytového, výrobného, športového alebo rekreačného je potrebné rešpektovať vodné toky a pri vlastnom návrhu rozvojových zámerov vychádzať z nasledovných požiadaviek:

1. Rešpektovať Zákon o vodách č.364/2004 Z. z v znení neskorších predpisov, Zákon č.7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.
2. Navrhované križovanie inžinierskych sietí s vodnými tokmi je potrebné riešiť technicky v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“. V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z.(Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 , zachovať ochranné pásmo vodného toku – bezmenného prítoku potoka Paríž, ako drobného vodného toku, v šírke 5m obojstranne.
3. V ochrannom pásme, ktoré je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.
4. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z. z o ochrane pred povodňami - uvedené je potrebné zapracovať i do časti „Ochrana pred povodňami“.
5. Vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov, pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia.
6. V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.).
7. Zrážkové vody zo spevnených plôch, striech a komunikácií v rozvojových lokalitách je potrebné v maximálnej miere zadržať v území – zachovať retenčnú schopnosť územia. Nakladanie s dažďovými vodami je potrebné riešiť tak, aby nedochádzalo k ich odtekaniu na susedné pozemky a cesty ani v čase intenzívnych zrážok. Pri výpočtoch objemu z návrhovej zrážky pre budovanie vsakovacích prvkov území použiť maximálne 5 ročnú návrhovú zrážku trvajúcu 15 min. s intenzitou $q = 180 \text{ l.s}^{-1} \cdot \text{ha}^{-1}$ a vyšší súčiniteľ odtoku zo striech a spevnených plôch ($K=1$), aby nebol podhodnotený potrebný záchytný objem pre prívalovú zrážku. Povolný priebežný odtok z retencie do recipientov zachovať na úrovni 5% z 2-ročnej zrážky trvajúcej 15 minút. Uvedené požiadavky vyplývajú z dôvodu prebiehajúcej klimateckej zmeny a zvyšovania extrémnosti prívalových zrážok a nebezpečenstva vzniku lokálnych záplav.
8. Podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia.
9. Obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov.
10. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z. z a NV SR č.269/2010 Z. z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

11. *Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody.*
12. *Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí.*
13. *Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.*
14. *V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.*

Vodné zdroje a ich ochranné pásma

V sídelnom útvare Ľubá pred pripojením obce na diaľkovod Gabčíkovo – Nové Zámky – Levice, pre zásobovanie obce pitnou vodou bol vybudovaný :

- areál vodného zdroja HVL'-1, s vybudovanými objektami:
- vodný zdroj HVL'-1
- VDJ 50m 3
- ATS a chlôrovňa
- odpadné potrubie
- oplotenie areálu
- areál prameňa Čurgó

Vodné zdroje sú toho času mimo prevádzky, ale je možnosť po prijatí určitých opatrení uviesť ich do činnosti v krátkom čase.

Prameň Čurgó bol zachytený Okresnou vodohospodárskou správou v roku 1965 v severnej časti obce.

Ochranné pásmo prameňa je dané oplotenou plochou 30mx40m. Areál PHO I. stupňa je upravený, zarovnaný a zatrávnený.

Vodný zdroj HVL'-1 bol vybudovaný v roku 1983 pracovníkmi IGHP n.p.-organizácia pre inžiniersku geológiu a hydrogeológiu Žilina, závodu Bratislava. HVL'-1 je vybudovaný vo vodárenskom areáli v ktorom sa nachádzajú aj iné zariadenia súvisiace s čerpaním, úpravou a distribúciou podzemnej vody.

Vodný zdroj má stanovené pásma hygienickej ochrany kruhovej plochy o polomere 10m okolo vrtu. PHO I. a II. stupňa je dané vodoprávnym rozhodnutím.

Celý areál je oplotený obdĺžnikovou plochou 16,5m x 40m.

Pre prameň a studňu HVL'-1 bolo stanovené spoločné ochranné pásmo II. stupňa kvantitatívne v rozsahu kruhového pôdorysu okolo zdrojov (ktoré sú od seba vzdialené cca 150m) o **polomere R=1000m**.

Hydromelioračné zariadenia

Po preverení dostupných mapových podkladov – Hydromeliorácie, š.p, je zrejmé, že v k. ú. Ľubá sa hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácií š. p. **nenachádzajú**.

Odvodňovacie stavby

V k. ú. Ľubá, v oblasti VN Ľubá, je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom neznámeho vlastníka.

Odvádzanie dažďových vôd

Terén obce Ľubá je členitý, s príznačným výškovým prevýšením už v samotnej obci. Sú tu vybudované ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd pomocou udržiavaných rigolov vedľa cesty III. triedy. Miestne cesty majú tiež rigoly, ktoré sú však miestami neudržiavané, alebo v celkovej dĺžke ciest úplne absentujú. Dažďové vody tak vsakujú do zelených pásov vedľa ciest alebo sa priamo zhromažďujú na ceste, ktorú následne zaplavujú.

Súčasná likvidácia dažďových vôd je nedostatočná a to preto, lebo odvodňovacie priekopy nemajú dostatočnú kapacitu. Je potrebné dobudovať odvodňovacie priekopy, aby nedošlo k zatápaniu časti územia. Z hľadiska protipovodňovej ochrany má obec vypracovaný protipovodňový plán, ktorým sa v čase povodní riadi.

Cieľom riešenia je vytvoriť také územno priestorové požiadavky, ktoré by prispeli k realizácii vodozádržných stavieb a opatrení. Je teda potrebné vytvoriť podmienky k zadržiavaniu dažďových vôd, čím by sa zabránil rýchly odtok vôd z územia, zároveň by nedochádzalo k vysychaniu krajiny, podpovrchové vody by boli bohaté na vlahu, čím by sa zlepšil mikroklimax v území a v neposlednom rade i samotná biodiverzita územia.

Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Vodárenským zdrojom pitnej vody pre sídelný útvar Ľubá je vodný zdroj Gabčíkovo. Obec Ľubá je zásobovaná z diaľkového vodovodu Gabčíkovo - Nové Zámky – Levice, cez vetvu Kolta – Štúrovo a následne cez ATS Belá. Privádzacím potrubím z diaľkového vodovodu Kolta – Štúrovo sa voda gravitačne dopraví do ATS Belá a odtiaľ výtlačným potrubím cez sieť v Belej do VDJ Ľubá 2x100 m³ s hladinami 245,5/242,20 m.n.m .

Z VDJ sa gravitačne zásobuje obec Ľubá a pre obec Belá je VDJ ako koncový. Plnenie nádrží vodojemov je riadené automaticky v závislosti na hladine vody. Pri poklese hladiny pod spodnú prevádzkovú hladinu sa zapnú čerpadlá v ATS Belá. Pri dosiahnutí maximálnej hladiny sa čerpanie vody v ATS Belá zastaví. Tento proces signalizácie je riadený cez dispečing.

V prípade poruchy signalizácie je vo VDJ osadený plavákový ventil Hawle Hawido, ktorý uzatvorí prívod vody po dosiahnutí maximálnej hladiny .

Obce Belá a Ľubá majú vybudované celoobecné vodovody.

Z VDJ do sídelného útvaru Ľubá je vybudované zásobné potrubie PVC DN 100 dĺ.797,5m.

Hygienické zabezpečenie pitnej vody je zabezpečené v rámci diaľkovodu v ČS Nové Zámky chlórdioxidom.

Dochlórovanie vody je zabezpečené v ATS Belá , kde je osadené elektromagnetické dávkovacie čerpadlo IWAKI Séria EW, ktoré na základe prietoku vody dávkuje chlórňan sódný.

Tlakové pomery v obci Ľubá dosahujú hodnotu od 0,15 Mpa – do 0,60 Mpa.

Pred obcou Ľubá je osadená šachta a v nej redukčný ventil na zníženie tlaku vody. Osadený redukčný ventil Hawle Hawido DN40, tiež pružinový poistný ventil DN40.

Vodovodná sieť v sídelnom útvare Ľubá je zrealizovaná ako vetvová vodovodná sieť.

Celková dĺžka vybudovaného verejného vodovodu na území sídelného útvaru Ľubá je cca 3 944,5 m.

Prevádzkovateľom vodovodnej siete je Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. OZ Nové Zámky.

Vodovodné potrubia sú uložené v komunikáciách, chodníkoch a vo výnimočných prípadoch v zelených pásoch.

Na jednotlivých vetvách sú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník.

Celková potrebná dĺžka vodovodného potrubia pre konečný stav riešený územným plánom predstavuje 1243,0 m, materiálu a dimenzie HDPE D110.

Vodovodná sieť je navrhovaná ako okružová sieť v kombinácii s vetvovou sieťou, s čo najväčšou mierou zokruhovania vodovodnej siete.

Vodovodné potrubia budú uložené v komunikáciách, chodníkoch a vo výnimočných prípadoch v zelených pásoch.

Na jednotlivých vetvách budú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník.

Ochranné pásmo vodovodného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách sa vymedzuje zvislými plochami vedenými po oboch stranách vodovodného potrubia verejného vodovodu vedenými od ich osí vo vodorovnej vzdialenosti

-pre potrubie do DN 500 – 1,8m

-pre potrubie nad DN 500 – 3,0 m

Požiarnu vodu, v zmysle požiadaviek Vyhl. č. 699/2004 o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, najmä čo sa týka zabezpečenia dostatočného, fixného tlaku a množstva vody v potrubí, potrebnom na hasenie požiarov, ako aj dostatočného času dodávky vody na hasenie požiarov prevádzkovateľ negarantuje.

Znečistenie povrchových vodných tokov

Povrchové vody

Nariadením vlády č. 296/2005 Z. z. sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

Povrchové vody sú znečisťované hlavne odpadovými vodami priemyselnými a komunálnymi, ktoré sú vypúšťané priamo do vodného toku. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody (znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde).

Povrchové vody a vodné toky v riešenom území sú kontaminované predovšetkým splachmi humusu, pôdy (zeminy), hnojív, pesticídov vrátane vyvezených splaškov z polí a záhrad. Vďaka starostlivosti a kontrole zo strany obecného úradu sú prípady hádzania domového odpadu, kovového šrotu, obalov do vodných tokov skôr ojedinelé a periodicky sa odstraňujú. Značný rozsah chemického znečistenia predstavujú poľnohospodárske závody a nelegálne skládky odpadov, z ktorých sú často vylúhované aj toxické látky znečisťujúce povrchové i podzemné vody.

Podpovrchové vody

Podpovrchové vody tvorí pôdna a podzemná voda.

V obci sa zachovalo množstvo studní, ktoré sa po vybudovaní využívajú zväčša na polievanie záhrad. Voda má zvýšenú hladinu dusičnanov a na pitie sa nehodí.

Pôdna voda je disponibilným zdrojom pre biosféru. Je obsiahnutá v pôde a nevytvára súvislú hladinu. Pôdna voda je veľmi dôležitá najmä z hľadiska jej využitia v poľnohospodárstve.

Podzemná voda je definovaná ako časť podpovrchovej vody, ktorá vyplňuje dutiny zvodnených hornín a ktorá podľa charakteru vytvára obyčajne súvislú hladinu. Podzemné vody majú vyhradené osobitné miesto v zákone o vodách, prednostne sa majú využívať pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Podzemná voda je nenahraditeľná zložka životného prostredia.

Takmer celé k.ú. a zároveň i v oblasti vodnej nádrže Ľubá je preukázané antropogénne znečistenie podzemných vôd, kde je miera znečistenia vysoká (úroveň znečistenia -Cd- je od 3,1 - 5,0). Zastavané územie obce a plochy viníc nad obcou disponujú podzemnými vodami s úrovňou znečistenia strednou – Cd od 1,1 – 3,0. (Zdroj: *enviroportal / Atlas krajiny SR, 2022*)

Ochrana vôd a vodných zdrojov

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Pre prameň a studňu HVL-1 bolo stanovené spoločné ochranné pásmo II. stupňa kvantitatívne v rozsahu kruhového pôdorysu okolo zdrojov (ktoré sú od seba vzdialené cca 150m) o polomere $R=1000\text{m}$.

V k. ú. Ľubá sa nenachádzajú významní odberatelia povrchových či podzemných vôd. Z hľadiska kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie stanovujúcej vzťah medzi zdrojmi vody a požiadavkami na vodu a zistením požiadaviek krytia vodnými zdrojmi v obci je vo všetkých bilančných profiloch zaznamenaný aktívny bilančný stav.

Katastrálne územie Ľubá nebolo zaradené medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom (PMPR) a pre túto oblasť neboli vypracované mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika.

Podľa § 33 vodného zákona citlivé oblasti sú vodné útvary povrchových vôd:

A) v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín [§ 2 písm. A

C)] k nežiaducemu stavu kvality vôd,

B) ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sú využiteľné ako vodárenské zdroje,

C) ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.

V zmysle nariadenia Vlády SR č. 174/2017 Z. z. sa za zraniteľné oblasti podľa § 34 vodného zákona ustanovujú pozemky alebo ich časti v obciach podľa prílohy č.1 a ich poľnohospodárske

využitie je upravené podmienkami a obmedzeniami podľa § 35 vodného zákona a osobitného predpisu.

Za zraniteľné oblasti podľa § 34 vodného zákona sa ustanovujú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých koncentrácia dusičnanov je vyššia ako 50 mg.l-1 alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Vymedzené zraniteľné oblasti sa pravidelne prehodnocujú. K. ú. Ľubá, podľa prílohy č.1, je zaradená medzi zraniteľné oblasti.

Minerálne a geotermálne vody, pramene

Podľa Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá územie katastra Ľubá do dvoch geotermálnych útvarov podzemných vôd so zdrojmi geotermálnych vôd:

- Komárňanská okrajová kryha s tepelným výkonom geotermálnych vôd 50 – 250 MWt – stred a juh k.ú. Geotermálna voda v tomto útvare je viazaná na triasové karbonáty.
- Dubnícka depresia s tepelným výkonom geotermálnych vôd 250 – 1000 MWt – sever k.ú.

Geotermálna voda v tomto útvare je viazaná na neogénne piesky, pieskovce a zlepenice.

V riešenom katastrálnom území Ľubá boli realizované 3 hydrogeologické vrty: HVL-1 (širokoprilový vrt s obyčajnou pitnou a úžitkovou vodou, kopaná studňa, Ø vrtania nad 600 mm), Hg vrt (úzkoprilový vrt z r. 1981 s obyčajnou pitnou a úžitkovou vodou s artézskym prelivom), 3-011 Ľubá (hydrogeologický prieskumný vrt).

Najbližšie geotermálne vrty sa nachádzajú: FGO-1 Obid, FGKr-1 Kravany nad Dunajom, vrt FGŠ-1 Štúrovo.

Ochrana kúpeľných a liečebných zdrojov

V katastrálnom území nie je Inšpektorátom kúpeľov a žriediel a Štátnou kúpeľnou komisiou uznané žiadne ochranné pásmo a tiež žiadne uznané prírodné liečivé zdroje, či prírodné minerálne zdroje.

Opatrenia:

- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.),
- podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia a obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov.

Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasiť s príslušným správcom vodných tokov.

Pri aktivitách obce (priestorovom usporiadaní územia, umiestňovaní a uskutočňovaní stavieb v blízkosti vodných tokov) vyplývajúcich z predmetného strategického dokumentu je potrebné rešpektovať zákon č. 364/2004 Z. z., o vodách v znení neskorších predpisov a zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov. Pre návrh odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd je potrebné zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle NV SR č. 269/2010, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

Výkon rybárstva upravuje legislatíva:

Právne zásady ochrany rýb na Slovensku zabezpečujú viaceré zákony a vyhlášky:

- v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je evidovaných 18 druhov rýb,
- zákon č.139/2002 Z. z. o rybárstve upravuje podmienky ochrany, chovu a lovu rýb a ostatných vodných organizmov tak, aby priamo alebo prostredníctvom ekologických väzieb nedochádzalo k narušeniu vodných ekosystémov a k ohrozeniu genofondu rýb. Zároveň upravuje aj práva a povinnosti fyzických a právnických osôb pri využívaní vôd na ochranu, chov a lov rýb, pôsobnosť štátnej správy na úseku rybárstva ako aj zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.

- Vyhláška MŽP SR č. 185/2006 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov

V k.ú. Ľubá sa podľa zoznamu revírov Slovenského rybárskeho zväzu nachádzajú dva revíry:

- Rybníky Ľubá
Číslo revíru: 2-2530-1-2
Charakter: kaprové vody
Účel: chovný
Užívateľ: SRZ
Plocha: 36 ha
- Paríž
Číslo revíru: 2-2040-1-2
Charakter: kaprové vody
Účel: chovný
Organizácia: MO Štúrovo
Užívateľ: SRZ
Plocha: 3 ha

Riziko povodní

Ochrana pred povodňami zahŕňa:

- a) úpravy tokov,
- b) budovanie ochranných hrádzí
- c) kombináciu opatrení a) + b)

Medzi ochranou pred povodňami zaraďujeme najmä: povodňové plány, povodňové prehliadky, predpovedná, hlásna a varovná povodňová služba, povodňové zabezpečovacie a záchranné práce.

Pri návrhu rozvojových zámerov v tomto území je nevyhnutné rešpektovať zákon o ochrane pred povodňami č.7/2010 Z. z. (§20, ods. 6, 7, 8, 9).

V prípade akýchkoľvek stavebných zámerov v blízkosti vodných tokov s nedostatočnou kapacitou koryta na odvedenie prietoku Q 100 – ročnej veľkej vody požadujeme rešpektovať ich inundačné územie, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle tohto zákona.

Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce.

Stavby protipovodňovej ochrany sú zaradené v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.

V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a povrchových technických diel na nich.

Stavby na území s trvalo zvýšenou aktivitou podzemných vôd požadujeme osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.

Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasí so správcom vodného toku –SVP š. p.

V prípade situovania rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovanom území si musí žiadateľ – investor protipovodňovú ochranu zabezpečiť na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

Katastrálne územie Ľubá nie je zaradené medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom (PMPR) a preto pre túto oblasť neboli vypracované mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika.

Záver:

1. Zabezpečiť vykonanie preventívnych opatrení pred povodňami, ako sú opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov, zvyšovať retenčnú schopnosť územia, zabezpečiť akumuláciu vôd v lokalitách na to vhodných, ktoré chránia obec pred zaplavením územia vodou z povrchového odtoku, ako aj zaplavenia vodou z vodného toku.

2. Snažiť sa udržať vody z povrchového odtoku na miestach, kde vzniknú a neodvádzať ich do recipientu.

3. Pri schvaľovaní nových investičných zámerov brať do úvahy ich budúci možný vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd, ako aj ich celkový vplyv na životné prostredie.

4. Pri činnostiach plánovaných na pobrežných pozemkoch drobných vodných tokov, kde je ochranné pásmo 5 m od brehovej čiary, je potrebný súhlas OÚ Nitra, OSŽP, ŠVS, podľa § 27 vodného zákona.

5. V záujme zabezpečenia ochrany riešeného územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a v súlade s „Povodňovým plánom záchranných prác“.

6. Zvýšenú ochranu treba venovať aj nasledujúcim hodnotným lokalitám s významnou mikroklimatickou, ekostabilizačnou funkciou, významné biotopy - refúgiá fauny a flóry - Chránené územia.

V k. ú. Ľubá ide o nasledovné územia:

GL 16 – Genofondová lokalita – Slanisko Diva

5. Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

Pôdne typy

Orná pôda je sústredená takmer v celom k. ú. Ľubá, s výnimkou zastavaného územia, zalesnených plôch a vodných tokov a plôch.

Charakteristiku pôd, nachádzajúcich sa v katastri, sú uvádzané cez zastúpené bonitované pôdnoekologické jednotky (v skratke BPEJ). Ich zaradenie je podľa hlavnej pôdnej jednotky.

BPEJ sú prevzaté z pôdných máp – zdroj pôdny portál. Ich zaradenie je podľa hlavnej pôdnej jednotky. Ako vyplýva z podkladov, najviac sú v území zastúpené hlavne hnedozeme.

(Poznámka HPJ = hlavná pôdna jednotka).

KÓD HPJ

HPJ (hlavné pôdne jednotky)

19

- čiernice typické, prevažne karbonátové stredne ťažké až ľahké, s priaznivým vodným režimom

38	- regozeme kultizemné a černozeme kultizemné, erodované zo spraší, stredne ťažké
39	- černozeme kultizemné a černozeme kultizemné, hnedozemné, zo spraší, stredne ťažké
43	- černozeme kultizemné erodované a regozeme kultizemné zo spraší, stredne ťažké
44	- hnedozeme kultizemné, zo spraší, stredne ťažké
47	- regozeme kultizemné a hnedozeme kultizemné, erodované zo spraší,
54	- hnedozeme modálne, erodované a regozeme modálne, z rôznych pôdotvorných substrátov, na výrazných svahoch (12° - 25°), stredne ťažké až ťažké
92	- rendziny modálne na výrazných svahoch 12 - 25°, stredne ťažké až ťažké, lokálne veľmi ťažké

Pôdne typy v riešenom území:

Skupina pôd iníciaľných:

Černozeme sú pôdnym typom s tmavým humusovým horizontom vyskytujúce sa na sprašiach, na starších nivných sedimentoch, kde už veľmi dlhú dobu nedochádzalo k záplavám a v niektorých územiach aj na sprašových hlinách. Vyskytujú sa v subtypoch: typické (vo variete: typické a karbonátové), hnedozemné s hnedým B horizontom pod humusovým horizontom, pseudoglejové so pseudoglejovým B horizontom a čiernicové s výskytom znakov sezónneho nadmerného prevlhčenia a glejových procesov v substráte (prechodný subtyp k čiernicam)

Čiernice (v starších klasifikáciách: lužné pôdy) sú pôdy s tmavým humusovým horizontom, vyskytujúce sa prevažne v nivách vodných tokov, menej na pahorkatinách na miestach ovplyvnených vyššou hladinou podzemnej vody. Hlavné subtypy sú: typické (väčšinou vo variete – karbonátové), glejové s trvalejším výskytom podzemnej vody blízko povrchu pôd, pelické, s veľmi vysokým obsahom ílu (zrnitostne veľmi ťažké).

Rendziny sú charakteristické pôdy vyvinuté z vápencov a dolomitov, väčšinou s tmavým (molickým) humusovým A - horizontom, pod ktorým je karbonátový substrát, so skeletnosťou obvykle nad 30%.

Hnedozeme sú pôdy vyvinuté prevažne zo spraší, alebo sprašových hlin s tenkým svetlým humusovým horizontom a výrazným B-horizontom, ktorý vznikol translokáciou a akumuláciou ílových častíc. Na väčšine územia neobsahujú v pôdnom profile skelet. Hlavné subtypy: kultizemné (orané), luvizemné (s výraznejším nahromadením ílu v B - horizonte), pseudoglejové (so sezónnym povrchovým prevlhčením).

Regozeme (v starších klasifikáciách: nivné pôdy) sa vyskytujú prevažne v nivách vodných tokov, ktoré sú, alebo donedávna boli ovplyvňované záplavami a kolísaním hladiny podzemnej vody. Majú svetlý (ochrický) humusový horizont. Najdôležitejšie subtypy používané pri hodnotení pôd sú: kultizemné (orané) vo variete: karbonátové a glejové subtypy (s vysokou hladinou podzemnej vody a glejovým G-horizontom).

Pôdne druhy

Z hľadiska zrnitosti pôd sú v katastrálnom území v prevažnej miere zastúpené stredne ťažké pôdy až ťažké, ale i pôdy stredne ťažké zo spraší, či veľmi ťažké, modálne, na výrazných svahoch. (Džatko a kol., 2009)

Pôdne pomery obce sú priaznivé pre rozvoj poľnohospodárstva. Na území sa nachádzajú poľnohospodárske pôdy v zastúpení 1., 2., 3., 5., 6., 8. a 9. kvalitnej skupiny pôd.

Produkčná schopnosť pôdy

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy.

Na základe podrobných poznatkov o priestorovej štruktúre produkčného potenciálu pôd (BH BPEJ), vrátane početných výsledkov analýz vzťahov medzi vlastnosťami PEJ a produkciou hlavných plodín, sú všetky poľnohospodárske pôdy Slovenska začlenené do 4 typov (O, OT, T a N) a 14 subtypov ich racionálneho využívania. Na rozdiel od bodových hodnôt (BH BPEJ) naznačujú aj udržateľné vzťahy medzi vlastnosťami BPEJ a spôsobmi využívania ich potenciálu.

V k. ú. Ľubá sa nachádzajú

Potenciálne orné pôdy:

- O1 – najproduktnejšie orné pôdy
- O2 – vysoko produkčné orné pôdy
- O3 – veľmi produkčné orné pôdy
- O5 – stredne produkčné orné pôdy
- O6 – menej produkčné orné pôdy

Striedavé polia:

- OT1 - stredne produkčné polia a produkčné trávne porasty
- OT2 - menej produkčné polia a produkčné trávne porasty

Trvalé trávne porasty:

- T1 – stredne produkčné polia a produkčné trávne porasty

Vodná a veterná erózia

- *ohrozenie poľnohospodárskych pôd **veternou eróziou*** – katastrálne územie Ľubá **nie je** náchylné na veternú eróziu.

/Zdroj: podnemapy.sk/

V prípade zmeny stavu a ohrozenia územia veternou eróziou, obzvlášť na exponovaných plochách, je potrebné realizovať pásy vetrolamov v minimálnej šírke 15 m, a to v dvoch etážach, stromovej a krovinej.

- *ohrozenie poľnohospodárskych pôd **vodnou eróziou**:*

V území prevláda **stredná a vysoká** vodná erózia. Stredná vodná erózia je dominantná v severnej časti k.ú., nad cestou III. triedy, III/1520, v oblasti „Diviansky okraj“ a „Blatné“. V oblasti „Jazerná dolina“, taktiež nad cestou III. triedy, je dominantná vysoká vodná erózia. Ako opatrenie voči splachu a odnosu pôdných častíc vodnou eróziou, sú v územnom pláne

navrhnuté protierózne, infiltračné a vsakovacie pásy, a to nad cestou III. triedy. Súčasťou infiltračných pásov v podobe stromov a krov sú i zatrávnené vsakovacie plochy. Stredná, ale i vysoká vodná erózia sú dominantná i nad obcou, nad vinicami, v oblasti „Starý vrch“, „Šípové“, ale i pod družstvom, kde sú navrhnuté vsakovacie vodozadržné rigoly.

/Zdroj: podnemapy.sk/

- *náchylnosť celého k. ú. na zosúvanie* - je slabá

/Zdroj: podnemapy.sk/ /pozri výkres č.4/

Kontaminácia pôd

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatočnej energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu znižovaniu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty.

Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganického a organického povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Priamy vplyv na pôdy majú aj vertikálne inverzie s koncentraciou znečisťujúcich látok v prízemnej vrstve ovzdušia, ako aj poľnohospodárska výroba, ktorá môže spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, orba po spádnici, nesprávne oševné postupy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty.

Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia Ľubá zaradené medzi relatívne čisté pôdy.

/Zdroj: Atlas krajiny SR, 2022/

V riešenom území sú to nasledovné chránené poľnohospodárske pôdy podľa BPEJ:

1. kvalitná skupina: 0019002
2. kvalitná skupina: 0039002
3. kvalitná skupina: 0139202, 0039202, 0044202
5. kvalitná skupina: 0038202, 0038402, 0139502, 038402, 0138502, 0043402, 0038502
6. kvalitná skupina: 0047202, 0047402
8. kvalitná skupina: 0154772
9. kvalitná skupina: 0192672

Tab. 17 Bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ) v k.ú. Ľubá:

Kód BPEJ	Klimatický región	Hlavná pôdna jednotka	Svahovitosť a expozícia	Skeletovitosť a hĺbka pôdy	Zrornosť pôdy
0019002	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	Čamc – čiernice typické, prevažne karbonátové	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod	stredne ťažké pôdy (hlinité)

		stredne ťažké až ľahké, s priaznivým vodným režimom	0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° – 3°), expozícia: rovina	10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	
0139202	teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMa, ČMah - černozeme kultizemné a černozeme kultizemné, hnedozemné, zo spraší, stredne ťažké	mierny svah 3° - 7°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0039202	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMa, ČMah - černozeme kultizemné a černozeme kultizemné, hnedozemné, zo spraší, stredne ťažké	mierny svah 3° - 7°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0044202	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	HMa - hnedozeme kultizemné, zo spraší, stredne ťažké	mierny svah 3° - 7°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0139502	teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMa, ČMah - černozeme kultizemné a černozeme kultizemné, hnedozemné, zo spraší, stredne ťažké	stredný svah 7° - 12°, severná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0138402	teplý, veľmi suchý, nížinný	RMa, ČMae - regozeme kultizemné a černozeme kultizemné, erodované zo spraší, ornica regozeme je vytvorená orbou	stredný svah 7° - 12°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)

		spraše po eróznom zmytí pôdneho profilu, v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké			
0138502	teplý, veľmi suchý, nížinný	RMa, ČMae - regozeme kultizemné a černozeme kultizemné, erodované zo spraší, ornica regozeme je vytvorená orbou spraše po eróznom zmytí pôdneho profilu, v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké	stredný svah 7° - 12°, severná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0038502	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	RMa, ČMae - regozeme kultizemné a černozeme kultizemné, erodované zo spraší, ornica regozeme je vytvorená orbou spraše po eróznom zmytí pôdneho profilu, v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké	stredný svah 7° - 12°, severná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0038202	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	RMa, ČMae - regozeme kultizemné a černozeme kultizemné, erodované zo spraší, ornica regozeme je vytvorená orbou spraše po eróznom zmytí	mierny svah 3° - 7°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)

		pôdneho profilu, v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké			
0038402	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	RMa, ČMae - regozeme kultizemné a černozeme kultizemné, erodované zo spraší, ornica je vytvorená orbou spraše po eróznom zmytí pôdneho profilu, v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké	stredný svah 7° - 12°, južná a východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0039002	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMa, ČMah - černozeme kultizemné a černozeme kultizemné, hnedozemné, zo spraší, stredne ťažké	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° - 3°), expozícia: rovina	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0047202	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	RMa, HMae - regozeme kultizemné a hnedozeme kultizemné, erodované, zo spraší, ornica je u hnedozemí vytvorená zo zvyšku B-horizontu, u regozemí orbou spraše po eróznom zmytí pôdneho profilu, v komplexe prevládajú	mierny svah 3° - 7°, južná a východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)

		regozeme, stredne ťažké			
0047402	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	RMa, HMae - regozeme kultizemné a hnedozeme kultizemné, erodované, zo spraší, ornica je u hnedozemí vytvorená zo zvyšku B- horizontu, u regozemí orbou spraše po eróznom zmytí pôdneho profilu, v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké	stredný svah 7° - 12°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0043402	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMae, RMa - černozeme kultizemné erodované a regozeme kultizemné zo spraší, v komplexe prevládajú černozeme erodované, stredne ťažké	stredný svah 7° - 12°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0154772	teplý, veľmi suchý, nížinný	HMm ^e , RMm – hnedozeme modálne, erodované a regozeme modálne, z rôznych pôdotvorných substrátov, na výrazných svahoch (12°- 25°), stredne ťažké až ťažké	výrazný svah 12° - 17°, severná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), alebo slabo skeletovité (10 – 25%) hlboké pôdy (60cm a viac), stredne hlboké až plytké	stredne ťažké pôdy (hlinité)

0192672	teplý, veľmi suchý, nížinný	RAm – rendziny modálne, na výrazných svahoch: 12° - 25°, stredne ťažké až ťažké, lokálne veľmi ťažké	výrazný svah 12° - 17°, južná, východná západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), alebo slabo skeletovité (10 – 25%) hlboké pôdy (60cm a viac), stredne hlboké až plytké	stredne ťažké pôdy (hlinité)
---------	-----------------------------	--	---	--	------------------------------

Zdroj: Džatko M., Sobocká J. a kol.: Príručka pre používanie máp pôdnoekologických jednotiek, Bratislava 2009, 102s.

Osobitne chránené pôdne zdroje

V SR sa uplatňuje systém ochrany poľnohospodárskeho fondu cez zákon č. 220/2004 Z. z. O ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Podľa zákona č. 220/2004 Z. z. Sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. Skupiny a najmenej kvalitné do 9. Skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa §12 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy a možno ich dočasne alebo trvale použiť na nepoľnohospodárske účely iba v nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné alternatívne riešenie.

Ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy zabezpečuje Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. V zmysle Prílohy k Nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa v záujmovom území nachádzajú najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy: 1. bonitná skupina - 0019002; 2. bonitná skupina - 0039002; 3. bonitná skupina – 0139202, 0044202, 0039202; 5. bonitná skupina – 0139502.

Do prvej skupiny patria pôdy s najvyšším produkčným potenciálom, čiernice typické, karbonátové, a černozeme čiernicové karbonátové, stredne ťažké, bez skeletu v klimatických regiónoch 00 – 02. Do druhej skupiny sú zaradené čiernice typické a černozeme typické, karbonátové ťažké, fluvizeme typické, karbonátové, stredne ťažké a hnedozeme typické a černozeme typické vyvinuté na sprašiach, stredne ťažké, v klimatických regiónoch 00 – 02.

Do tretej skupiny patria čiernice glejové, stredne ťažké, bez skeletu, prípadne so slabým skeletom, černozeme typické, karbonátové a černozeme hnedozemné na sprašiach, na svahoch do 7°, fluvizeme typické, stredne ťažké až ťažké so stredným obsahom skeletu, fluvizeme glejové, stredne ťažké v klimatických regiónoch 00 – 02. V klimatickom regióne 03 sa vyskytuje černozem čiernicová, prevažne karbonátová, stredne ťažká.

Do štvrtej skupiny sú zaradené čiernice typické, ťažké, stredne hlboké, fluvizeme typické a fluvizeme glejové, stredne skeletovité, stredne ťažké, černozeme a hnedozeme na sprašiach a sprašových hlinách, stredne ťažké na svahoch 7 - 12° a hnedozeme pseudoglejové, stredne ťažké, v klimatických regiónoch 00 – 02. V klimatickom regióne 03 fluvizem typická, karbonátová, stredne ťažká, bez skeletu a v klimatickom regióne 03 – 07 čiernice typické, stredne ťažké.

V piatej skupine nachádzame fluvizeme typické a glejové veľmi ťažké, čiernice glejové ťažké až veľmi ťažké, černozeme hnedozemné, hnedozeme typické a hnedozeme luvizemné, kambizeme typické až luvizemné.

V šiestej skupine nachádzame hnedozeme typické až luvizemné na sprašových hlinách (stredne ťažké pôdy - ľahšie piesočnatohlinité), regozeme a hnedozeme erodované na sprašiach (stredne ťažké pôdy - hlinité) a fluvizeme glejové až pelické (veľmi ťažké).

V siedmej skupine nachádzame kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké a kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké).

V ôsmej skupine nachádzame kambizeme (typ) plytké na vulkanických horninách, stredne ťažké a gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké.

V deviatej skupine nachádzame kambizeme (typ) na vulkanických horninách, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké.

Intervenčné kroky

- zabezpečiť v miestach s intenzívnou vodnou eróziou protieróznú ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, resp. interakčných prvkov v podobe infiltračných pásov, zatravnovaných pásov a stromoradií, zároveň upraviť spôsob obhospodarovania - vrstevnicový spôsob orby;
- odstrániť pôsobenie stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach systému ekologickej stability (problematiku riešiť na úrovni konkrétnych projektov ako územných systémov ekologickej stability);
- zabezpečiť nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biologickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej, znamená venovať pozornosť predovšetkým chráneným územiám v biokoridoroch;
- realizovať výsadbu resp. obnovu lesa v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovinej vegetácie;
- aplikovať šetrné hospodárenie s ornou pôdou v podobe zavedených opatrení (oranie po vrstevnici, správne umiestnenie širokoriadkových plodín na svahu, striedanie plodiny pri rovnakej hĺbke orby);
- rešpektovať všetky kategórie chránených území a ich ochranné pásma v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny;
- zohľadňovať pri umiestnení činnosti na území ich predpokladané vplyvy na životné prostredie (proces posudzovania EIA) a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov;
- v návrhu riešenia pri rozvoji obce (napr. plôch technickej infraštruktúry, či výrobo-podnikateľských zón) uprednostniť polohy s horšou kvalitou pôdy s nižšou produkčnou schopnosťou;
- prehľad a zloženie poľnohospodárskej pôdy podľa BPEJ v k. ú /pozri výkres č.3 M 1: 10 000/;
- pri poľnohospodárskej pôde chrániť nielen prvé štyri skupiny BPEJ v území podľa zákona č.220/2004 Z. z., ale aj pôdy podliehajúce ochrane najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy zabezpečenej Nariadením vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy, v zmysle Prílohy k Nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy a podľa neho realizovať rozvojové zámery v území, rešpektovať celistvosť honov, rozvoj riešiť arondáciou;
- pri lesnej pôde - dbať na ochranu lesnej pôdy, dodržiavať LHP a rešpektovať ochranné pásmo lesa.

6. Fauna, Flóra - kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy

Rastlinstvo

Fytogeografické členenie

Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia radíme územie do oblasti pahorkatinná, obvodu predkarpatkej flóry (*Praecarpaticum*) a okresu Hronská pahorkatina).

Tab. 18: Fytogeograficko - vegetačné členenie k. ú. Ľubá

Zóna	Podzóna	Oblasť	Okres	Podokres
Dubová	nížinná	pahorkatinná	Hronská pahorkatina	južný

Zdroj: Plesník, P., 2022: Fytogeograficko-vegetačné členenie. In Atlas krajiny SR

Potenciálna prirodzená vegetácia

Rekonštruovaná (potenciálna) prirodzená vegetácia predstavuje vegetáciu, ktorá by sa v území vyvinula, keby na krajinu nepôsobil svojou činnosťou človek. Aktuálny stav lesnej vegetácie je však výsledkom prírodného potenciálu a dlhodobého ovplyvňovania prirodzenej vegetácie človekom.

V k.ú. Ľubá je podľa Atlasu krajiny SR pre územie definovaná potenciálna prirodzená vegetácia nasledovne:

- *Peripanónske dubovo - hrabové lesy* (severná časť k.ú.)
- *Dubové lesy s javorom tatarským a dubom plstnatým* (severná časť k.ú.)
- *Jaseňovo - brestovo - dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy)* (stred k.ú. Ľubá - línia východo-západná pozdĺž toku Paríže)
- *Nížinné hygrolilné dubovo - hrabové lesy* (južná časť k.ú.)
- *Dubové a cerovo - dubové lesy* (južná časť k.ú.)

V katastrálnom území Ľubá majú v súčasnosti zastúpenie lesné aj nelesné biotopy. Podľa RÚSES okresu Nové Zámky, 2022, sa v k.ú. Ľubá nachádzajú lesné aj nelesné biotopy. Ako nelesné biotopy môžeme označiť také, na ktorých sa nenachádza zapojený porast drevín, sú teda bezlesé. Z hľadiska ich vzniku a aj vývoja ich môžeme rozdeliť na dva typy. Prvým sú prirodzené nelesné biotopy. Sú to také, ktorých vznik a existencia nie je podmienená ľudskými aktivitami. V stredoeurópskej krajine boli v rôznej miere zastúpené už pred príchodom človeka. V prírodných podmienkach k. ú. Ľubá do úvahy pripadajú iba vodné plochy a periodicky obnažované brehy riek. Druhým typom sú sekundárne, poloprirodzené nelesné biotopy. Tie sú v dnešnej krajine zastúpené nepomerne väčšou mierou a predstavujú ich v prvom rade kosné lúky a pasienky. Na tieto biotopy je svojím výskytom viazané veľké množstvo rastlín.

Lesné biotopy /RÚSES NZ, 2022/:

Lesné biotopy /RÚSES NZ, 2022/:

- **Ls2.1 Dubovo - hrabové lesy karpatské**

(zväz *Carpinion* Issler 1931, podväz *Caricopilosea* - *Carpinenion* J. et M. Michalko)

Viac ako 18% plošný podiel z výmery lesných porastov dosahujú dubovo-hrabové lesy karpatské. Ide o najrozšírenejší typ biotopu v riešenom území. Aj napriek tomu rozsiahle plochy boli

premenené na poľnohospodársku pôdu alebo boli zastavané. Plochy, čo ostali lesmi, boli v minulosti a sú aj v súčasnosti intenzívne lesohospodársky využívané, čo sa prejavilo zmenou pomeru zastúpenia hlavných drevín tvoriacich toto spoločenstvo a to duba (dubov) a hrabu, na vlhších a chladnejších miestach aj buka, znížením zastúpenia vtrúsených drevín (*Tilia cordata*, *Acer campestre*, niektorých druhov rodu *Quercus*, drevín prípravného lesa). Biotop je výrazne ohrozený prienikom agátu bieleho, pri jeho zastúpení väčšom ako 5% nie je možné tieto porasty podľa platnej metodiky klasifikovať ako biotop národného významu. Prítomnosť agátu negatívne ovplyvňuje pôvodnú diverzitu nielen vegetácie. Hospodárením bola výrazne zmenená aj štruktúra týchto lesov. Výskyt sa sústreďuje najmä do orografického celku Burda, Ipelská a Hronská pahorkatina. Drevinovo zachovalejšie ukážky týchto typov lesov môžeme dnes vzácné nájsť v NPR Burdov, NPR Leliansky háj, v k.ú. Dubník, Svodín, Ľubá a Kamenný Most. Aj tieto však majú výrazne zmenenú štruktúru. Druhovú diverzitu týchto spoločenstiev je priemerná, výrazne ohrozená prenikom invázných druhov.

Navrhované opatrenia

- § v maximálnej miere uplatňovať prírode blízke spôsoby obhospodarovania lesov (princípy programu Pro silva), využívať čo najmenejšie spôsoby obhospodarovania (podrastový hospodársky spôsob na čo najmenších obnovných prvkov, účelový výber),
- § maximalizovať podiel prirodzenej obnovy, pri umelej obnove smerovať k obnove prirodzeného drevinového zloženia,
- § zachovávať alebo obnovovať pôvodné drevinové zloženie porastov, nezakladať monokultúry ihličnatých či nepôvodných drevín,
- § cielene odstraňovať invázne druhy drevín,
- § obnovu lesov realizovať tak, aby nedochádzalo k prieniku alebo zvýšeniu početnosti invázných druhov drevín, vhodnými spôsobmi odstraňovať tieto dreviny z lesov,
- § v ochranných lesoch uplatňovať nepretržitú obnovnú dobu, v lesoch osobitného určenia hospodárenie podriaďiť účelu, pre ktoré boli vyhlásené,
- § ponechávať dostatočné množstvá starých porastov, skupín stromov i jednotlivých starých a dutinových stromov, stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre (najmä hrubé),
- § minimalizovať poškodenie porastov, pôdneho a vegetačného krytu, vodných tokov a špecifických biotopov voľbou vhodných technológií ťažby, približovania a dopravy dreva,
- § minimalizovať použitie chemických látok,
- § optimalizovať hustotu lesnej dopravnej siete, zabezpečovať dôslednú a včasnú údržbu lesných ciest s cieľom minimalizácie erózie a urýchľovania odtoku,
- § hospodárske opatrenia plánovať a realizovať tak, aby boli minimalizované resp. vylúčené negatívne vplyvy na vzácne druhy fauny a flóry,
- § vyčleniť a rešpektovať reprezentatívnu sieť dostatočne veľkých území s vylúčením akýchkoľvek úmyselných ľudských zásahov (jadrá biocentier)
- § zachovať vodný režim v lokalitách lužných lesov
- § podporovať realizáciu vodozádržných opatrení v lesnej krajine.

Nelesné biotopy:

• **SI1 Vnútrozemské slaniská a slané lúky (1340*: len zničené fragmenty)**

Prioritný biotop európskeho významu viazaný na pôdy s vysokým obsahom rozpustných solí. Ich najväčšia koncentrácia je v iluviálnom B horizonte, v hĺbke 25-30 cm, kde sa sústreďujú koloidné častice a humusové látky. Najmä v depresiách sa po odparení vody vyskytuje na povrchu vykryštalizovaná soľ. Slaniská v Podunajskej nížine sú viazané na oblasti so subarídnou klímou, teda vo vegetačnom období je výpar vyšší ako zrážky. V riešenom území najväčšiu rozlohu biotop dosahuje medzi obcami Kamenín a Kamenný Most (Kamenínske slaniská). Na biotop je svojim

výskytom viazaný veľký počet chránených, vzácných a ohrozených druhov, z ktorých väčšina je zaradená do Červenej knihy rastlín a živočíchov. Z nich najvzácnejšie sú slanomilné druhy *Camphorosma annua*, *Hordeum geniculatum*, *Pholius pannonicus*, *Plantago tenuiflora*, *Ranunculus pedatus* alebo *Artemisia santonicum* subsp. *patens*.

Navrhované opatrenia

- § zabezpečiť primerané obhospodarovanie (kosenie, pastva) čo najväčšej plochy týchto typov biotopov,
- § pravidelne odstraňovať náletové dreviny a výmladky,
- § nepoužívať minerálne hnojivá ani prispievanie kultúrnych tráv na zvýšenie výnosov,
- § v okolí napájadiel zabrániť erózií,
- § pravidelne prekladať košiare a stojiská tak, aby sa minimalizoval úhyn živočíchov,
- § likvidovať invázne a expanzívne druhy,
- § umelo zalesňovať tieto typy biotopov, hlavne s výskytom vzácných a chránených druhov.

• **Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky**

V rámci značnej variability závisiacej od ekologických podmienok v tomto biotope národného významu rozoznávame niekoľko typov. Intenzívne spásané, často oplôtkovým spôsobom, krátkosteblové pasienky na hlbších pôdach dobre zásobených živinami na nere kultivovaných plochách. Extenzívne, nízkesteblové kvetnaté pasienky. Obidva typy sa vyskytujú od (nížin) pahorkatín do horského stupňa, v druhom prípade sú pred pasením raz kosené. Pasené plochy predstavujú zväčša ruderalizované, v minulosti rekultivované a intenzifikované plochy.

Navrhované opatrenia

- § zabezpečiť primerané obhospodarovanie (kosenie, pastva) čo najväčšej plochy týchto typov biotopov,
- § pravidelne odstraňovať náletové dreviny a výmladky,
- § nepoužívať minerálne hnojivá ani prispievanie kultúrnych tráv na zvýšenie výnosov,
- § v okolí napájadiel zabrániť erózií,
- § pravidelne prekladať košiare a stojiská tak, aby sa minimalizoval úhyn živočíchov,
- § likvidovať invázne a expanzívne druhy,
- § umelo zalesňovať tieto typy biotopov, hlavne s výskytom vzácných a chránených druhov.

• **Lk10 Vegetácia vysokých ostríc**

Biotop zahŕňa druhovo chudobné porasty s dominanciou vysokých ostríc silne ovplyvňované podzemnou aj povrchovou vodou. Biotop vyžaduje zaplavenie v jarných mesiacoch, naopak, neskôr v lete dochádza často k presychaniu povrchovej vrstvy pôdy. Vlastnosti pôdy sú značne variabilné a aj na základe tejto variability poznáme dva základné podtypy tohto biotopu, pričom v podmienkach okresu Nové Zámky ide o typ Lk10b, s veľmi rozkolísaným vodným režimom, na humózných, eutrofných a niekedy mierne zasolených pôdach. V súčasnosti sa vyskytuje roztrúsene napríklad južne os Jurského Chľmu, v plytkých, neobrábaných depresiách, ale lokalita je i na Kamenínskom slanisku. Častým druhom je *Carex melanostachya*.

Navrhované opatrenia:

- § pokiaľ je to možné, zahrnúť tieto typy biotopov do bežného systému obhospodarovania a udržiavať ich výrubmi sukcesných drevín, kosením prípadne regulovanou pastvou; v prípade nezáujmu o obhospodarovania realizovať udržiavací manažment,
- § zabrániť urbanizácií, fragmentácií, odvodňovaniu, zalesňovaniu (nelesné typy biotopov),
- § zabrániť pohybu ťažkých mechanizmov v týchto typoch biotopov,
- § zabrániť rozšľapavaniu a eutrofizácii plôch priehonmi dobytky (občasné extenzívne prepasenie však paušálne nevylučovať),

- § na miestach s narušeným vodným režimom zabezpečiť hydrologický a hydrogeologický výskum a navrhnúť a realizovať opatrenia na zlepšenie vodného režimu lokalít,
- § odstraňovať invázne druhy rastlín v okolí,
- § podporovať realizáciu vodozádržných opatrení.

Živočíšstvo

Zoogeografické členenie

Z hľadiska zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie Slovenska do oblasti palearktiskej, podoblasti Eurosibírskej, provincie stepi, listnatých lesov a stredoeurópskych pohorí. Územie okresu Nové Zámky radíme do provincie stepí a do panónskeho úseku. (*Jedlička, Kalivodová, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky*)

Limnický biocyklus Slovenska patrí do euromediteránnej zoogeografickej podoblasti. Prevažná väčšina územia patrí do severopontického úseku pontokaspickej provincie. Jej vody odvádza Dunaj do Čierneho mora. Územie, ktoré je predmetom riešenia spadá pod podunajský okres, avšak samotné katastrálne územia Ľubá je súčasťou dvoch častí – severná polovica k.ú. stredoslovenskej časti a južná polovica k.ú. západoslovenskej časti. (*Hensel, Krno, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky*)

Faktormi, ktoré determinujú charakter a druhové zloženie živočíchov sú geomorfologické, geologické, hydrologické a klimatické podmienky stanovišť. Dominantným typom reliéfu sú pahorkatiny a roviny, spolu s nivami riek. V nive rieky Hron nájdeme spoločenstvá živočíchov naviazané najmä na trvalú alebo periodickú vodu stojacu alebo prúdiacu vodu a vodou podmienené biotopy ako napr. ichtyocenózy, hydrofilné avicenózy, akvatické a semiakvatické druhy živočíchov. Plošne najväčším segmentom krajiny sú intenzívne obhospodávané polia, v malej miere aj lúčne úhory, zarastajúce ladom ležiace plochy a menšie plochy trvalých trávnych porastov. Zachovalé stepné a lesostepné stanovištia sú domovom početných druhov bezstavovcov hlavne zo skupín motýle (*Lepidoptera*), rovnokrídlovce (*Odonata*), chrobáky (*Coleoptera*), blanokrídlovce (*Hymenoptera*) a pod.

Ochrana lesných zdrojov

Ochranu lesov a ich využívanie upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- **ochranné lesy** (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy a pod.),
- **lesy osobitného určenia** (lesy v ochranných pásmach vodných zdrojov, lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou, prímestské lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou a pod.),
- **hospodárske lesy** (lesy, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesa. Hospodárskymi lesmi sú aj energetické porasty a lesné plantáže).

Celé katastrálne územie Ľubá spadá pod LHC (lesný hospodársky celok) Štúrovo, do lesnej oblasti 02 Podunajská nížina a podoblasti B Podunajská pahorkatina (bez nív).

Obhospodarovateľom lesov v záujmovom území sú LESY SR, š.p. OZ Podunajsko.

V celom území platí I. stupeň ochrany prírody. Nachádza sa tu produkčný funkčný typ lesov.

Lesné pozemky zaberajú v území 105,06 ha, čo je zhruba 11,18 % výmery z celkového k. ú..

Druhovité zloženie lesov môžeme charakterizovať ako bohaté, úplne zodpovedajúce prirodzenému druhovému zloženiu takýchto typov lesných spoločenstiev.

7. Krajina - štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

Riešené územie je využívané poľnohospodársky. Územie je členité, pahorkatinné. Katastrálne územie je charakteristické výrazným zastúpením intenzívne využíwanej ornej pôdy, zvyšné časti tvoria lúky, vodné toky, umelé i prirodzené. V záujmovom území sú zastúpené i lesné spoločenstvá, vinice situované v západnej a juhozápadnej a východnej časti katastra. Majú značný význam a úlohu v ekologickej stabilite územia, prispievajú k biodiverzite územia a v neposlednom rade i k samotnej ochrane územia.

V krajinnej štruktúre riešeného územia má veľké zastúpenie nielen poľnohospodárska pôda, ale i nepoľnohospodárske plochy. Súčasná krajinná štruktúra je tvorená prevažne súbormi prvkov, ktoré boli človekom výrazne ovplyvniteľné a prvkami, ktoré človek ovplyvnil čiastočne, alebo úplne pozmenil. Ku krajinnej scenérii prispieva sezónna obmena plodín, ktoré sa pestujú na poliach. Koloritom územia je i meniaci sa farebnosť lesa, brehovej zelene popri tokoch, nelesnej stromovej vegetácie. Polia sú vo väčších segmentoch a linkách prerušované občasnými vodnými tokmi so sprievodnou zeleňou, či ďalšími líniami v podobe účelových spevnených a nespevnených ciest s kompaktným a miestami prerušovaným porastom. Krajinný obraz dotvára nielen prírodné prvky, ale i sídelná štruktúra obce, línie cestných telies, či línie elektrických vedení.

Štruktúra krajiny pokrývky (%)

/pozri kapitola. (B.1.1.)/

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)

Ochrana krajiny a významné krajinárske ekologické štruktúry

Ochrana prírody a krajiny upravuje najmä osobitný zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) a vyhláška č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny sa na území SR rozlišuje päť stupňov územnej ochrany, pričom pre každý stupeň ochrany sa určujú činnosti, ktoré podliehajú súhlasu orgánov ochrany prírody, alebo sú v určitých územiach obmedzené alebo zakázané. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

Územná ochrana

Podmienky ochrany a povinnosti určené zákonom 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa týkajú najmä vlastníkov a užívateľov príslušných pozemkov. Štátnu správu ochrany prírody vykonávajú príslušné orgány (Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredie), v oblasti ochrany drevín je orgánom ochrany prírody obec.

Pre celkové zlepšenie ekologickej kvality a stability posudzovaného územia je dôležité chápať navrhované opatrenia ako integrované opatrenia všeobecnej, územnej a druhovej ochrany prírody a krajiny.

V súvislostiach so všeobecnou ochranou prírody a krajiny sú dôležité najmä nasledovné ustanovenia zákona:

(1) Každý je povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia, vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability.

(2) Významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologicko-stabilizačnej funkcie.

(3) Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.

(4) Podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia.

(5) Podnikatelia a právnické osoby sú povinní opatrenia podľa odsekov 3 a 4 zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracovanej podľa osobitných predpisov.

(6) Funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou, to znamená nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, resp. sem neumiestňovať budovy a stavebné zámery.

NATURA 2000

Zo záväzkov SR ako členského štátu Európskeho spoločenstva vyplýva realizácia Programu budovania sústavy osobitne chránených území NATURA 2000. Túto sústavu tvoria dva typy území:

- územia európskeho významu

- chránené vtáčie územia

Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území schválila Vláda SR dňa 9.júla 2003 uznesením vlády č. 636/2003, národný zoznam obsahuje 38 navrhovaných chránených vtáčích území s celkovou rozlohou cca 1 236 545 ha (25,2% rozlohy SR).

Do riešeného územia nezasahuje žiadne navrhované ani vyhlásené chránené vtáčie územie ani žiadne územie európskeho významu.

Územný systém ekologickej stability

V zmysle § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability (ÚSES) považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými prvkami kostry ÚSESu sú biocentrá a biokoridory provincionálneho, nadregionálneho, regionálneho a

miestneho významu a interakčné prvky. Súčasťou tvorby ÚSES v krajine je aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny a jej potenciálu.

V Slovenskej republike koncepcia ÚSES bola prijatá uznesením vlády SR č. 394 z roku 1991.

V návrhu ÚPN sú zapracované a rešpektované všetky prvky ÚSES, ktoré do k. ú. zasahujú v zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska (2001), ÚPN Nitrianskeho kraja v znení Zmien a doplnkov 1 (2015) - časti krajinná štruktúra, R - ÚSESu okresu Nové Zámky (2022).

Na miestnej úrovni je ÚSES dopĺňaný o prvky miestneho významu a o interakčné prvky, čím sa postupne vytvárajú podmienky pre zabezpečenie priestorovej ekologickej stability krajiny a tým zachovanie rôznorodosti podmienok a foriem života.

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je definované:

1. biocentrum je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie prirodzeného vývoja ich spoločenstiev.

Význam biocentra je daný jeho rozlohou, druhovým zložením a biogeografickým významom. Biocentrum regionálneho významu predstavujú oblasť alebo časť krajiny so zvláštnym významom pre daný región, ktorá umožňuje za vhodných podmienok existenciu prirodzených ekosystémov a ich trvalý prirodzený vývoj.

2. biokoridor je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentra a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky.

Význam biokoridoru je daný jeho rozlohou, druhovým zložením a biogeografickým významom. Ide o prvok krajinné štruktúry, ktorý svojou štruktúrou a stavom ekologických podmienok umožňuje migráciu organizmov s cieľom výmeny genetických informácií a interakciu medzi rôznymi ekosystémami s rôznou ekostabilizačnou, príp. inou funkciou.

3. interakčný prvok určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentra a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

Ostatné ekostabilizačné prvky:

Genofondovo významné lokality (GL) predstavujú územia s výskytom vzácnych a chránených druhov flóry a fauny. Významné sú pre zachovanie autochtónnej biodiverzity (Bohálová et al., 2014). Sú to lokality, ktoré spĺňajú kritériá najmä z hľadiska významnosti pre biodiverzitu a prítomnosť ohrozených a chránených druhov, reprezentatívnosť, pôvodnosť, umiestnenie v krajine a veľkosť.

Ekologicky významné segmenty krajiny (EVSK) sú časti krajiny, ktoré sú tvorené alebo v nich prevažujú ekosystémy s relatívne vyššou ekologickou stabilitou. Vyznačujú sa trvalosťou bioty a ekologickými podmienkami umožňujúcimi existenciu druhov prirodzeného genofondu krajiny (Löw et al. 1995). Podľa metodických pokynov (Bohálová et al., 2014) sú EVSK z metodologického hľadiska základom pre návrh jednotlivých prvkov ÚSES, stávajú sa základom pre vymedzenie biocentier, príp. môžu mať vplyv na trasovanie biokoridorov. Ide o vzácné prirodzené a prírode blízke biotopy z hľadiska ochrany genofondu, ako aj územia, ktoré plnia vyrovnávajúcu funkciu (tlmia negatívne dôsledky ľudskej činnosti).

Z hľadiska rozloženia jednotlivých ťažiskových prvkov územného systému ekologickej stability v riešenom území možno uviesť nasledovné prvky:

Chránené územia

Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny v celom katastrálnom území obce Ľubá platí prvý stupeň územnej ochrany, v ktorom sa uplatňuje všeobecná ochrana prírody a krajiny podľa §12 č. 543/2002 Z. z.

V k. ú. obce Ľubá sa nenachádzajú maloplošné ani veľkoplošné chránené územia. Riešené územie nezasahuje do súvislej sústavy chránených území európskej sústavy Natura 2000 t. j. chránené vtáčie územia (CHVÚ) a územia európskeho významu (SKUEV). Nenachádzajú sa tu ani žiadne chránené stromy.

Prvky ÚSES:

Z hľadiska rozloženia jednotlivých ťažiskových prvkov územného systému ekologickej stability v riešenom území možno uviesť nasledovné prvky:

a) BIOCENTRÁ /RÚSES NZ, 2022/:

RBc13 Slanisko Diva

Kategória: regionálne biocentrum

Výmera (existujúca/navrhovaná): 39 ha / 39 ha

Lokalizácia: k. ú. Šarkan, k. ú. Ľubá

Krátka charakteristika a opis biocentra:

Zvyšky slanej stepi a vlhkých slaných pasienkov, ktoré sa ešte v polovici minulého storočia vyskytovali v oveľa väčšom rozsahu na Podunajskej nížine. Vyskytuje sa tu množstvo vzácných, ohrozených a chránených druhov rastlín a živočíchov (hlavne bezstavovce a vtáky) a niekoľko typov biotopov európskeho a národného významu.

Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Genofondové lokality: Súčasťou biocentra je GL Slanisko Diva

Výskyt vzácných, ohrozených a chránených druhov a druhov európskeho významu flóry a fauny:

Tab.12 Zoznam druhov európskeho významu, druhov národného významu a prioritných druhov rastlín, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia (príloha č. 4 k vyhláske č. 24/2003 Z. z.), chránených druhov rastlín (príloha č. 5 k vyhláske č. 24/2003 Z. z.) a druhov zaradených do Červeného zoznamu papraďorastov a vyšších rastlín Slovenska (5. vydanie) vyskytujúcich sa v biocentre Slanisko Diva.

Vedecký názov	Slovenský názov	Ohrozenosť druhu	Chránený druh
<i>Juncus gerardii</i>	sitina Gerardova	VU	§
<i>Plantago maritima</i>	skorocel prímorský	VU	§
<i>Podospermum canum</i>	hadokoreň sivý	NT	§
<i>Pulegium vulgare</i>	mäta sivá	LC	§
<i>Schoenoplectus tabernaemontani</i>	škripinec dvojbliznový	NT	-
<i>Taraxacum bessarabicum</i>	púpava besarábska	EN	§
<i>Triglochin maritima</i>	barička prímorská	EN	§
<i>Tripolium pannonicum</i> (syn. <i>Aster tripolium</i> subsp.	astrička panónska	EN	§

<i>pannonicum</i>			
-------------------	--	--	--

Tab.13 Zoznam chránených druhov živočíchov (príloha č. 4 a 6 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.) a druhov zaradených do Červených zoznamov jednotlivých taxonomických skupín vyskytujúcich sa v biocentre Slanisko Diva.

Vedecký názov	Slovenský názov	Ohrozenosť druhu	Chránený druh
<i>Bombina bombina</i>	kunka červenobruchá	CD	§
<i>Pseudepidalea viridis</i>	ropucha zelená	CD	§
<i>Hyla arborea</i>	rosnička zelená	NT	§
<i>Pelobates fuscus</i>	blatnica škvrnitá	CD	§
<i>Pelophylax kl. esculenta</i>	skokan zelený	NT	§
<i>Anser anser</i>	hus divá	LC	§
<i>Charadrius dubius</i>	kuľík riečny	LC	§
<i>Porzana porzana</i>	chriašť bodkovaný	NT	§
<i>Motacilla flava</i>	trasochvost žltý	LC	-
<i>Saxicola rubicola (torquata)</i>	pŕhľaviar čiernohlavý	LC	§
<i>Emberiza calandra</i>	strnádka lúčna	LC	-
<i>Vanellus vanellus</i>	cívik chochlatý	VU	§
<i>Tringa totanus</i>	kalužiak červenonohý	EN	§

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z., prílohy č. 1 – Zoznam a spoločenská hodnota biotopov národného významu, biotopov európskeho významu a prioritných biotopov (§1 vyhlášky) sa v biocentre nachádzajú nasledovné biotopy národného, európskeho významu a prioritné biotopy (označené hviezdikou):

Tab.14 Zoznam biotopov národného významu a biotopov európskeho významu v biocentre Slanisko Diva – nelesné biotopy.

Kód SK	Biotop	Kód NATURA
SI1	Vnútrozemské slaniská a slané lúky	1340*
Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky	-
Lk10	Vegetácia vysokých ostríc	-

Ohrozenia biocentra:

- intenzívne poľnohospodárstvo v okolí biocentra (splach živín a s tým súvisiaca eutrofizácia, možnosť prieniku ďalších chemických látok využívaných v poľnohospodárstve),
- nízka intenzita poľnohospodárskeho využívania až zánik jeho tradičných foriem (postupný zánik nelesných biotopov, zmena druhového zloženia lúk, ústup vzácných a ohrozených druhov flóry a fauny, šírenie ruderalných druhov, ...) alebo až naopak príliš intenzívne obhospodarovanie, hlavne pastva,
- prirodzená sukcesia spôsobujúca nežiadúce zarastanie travinno-bylinných porastov,
- vytváranie nelegálnych skládok odpadu,
- rozoranie,
- prirodzené či antropogénne zníženie hladiny podzemnej vody,
- urbanizácia.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- podporiť resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) – kosenie, pastva,
- zabrániť urbanizácii územia,
- vylúčiť premenu na ornú pôdu,
- eliminovať invázne a ruderalne druhy,
- optimalizovať vodný režim územia vzhľadom na predmet ochrany.

Z pohľadu ochrany prvkov RÚSES, resp. jej posilnenia je nevyhnutné zabezpečiť dostatočnú legislatívnu ochranu pre celé územie biocentra regionálneho významu Slanisko Diva. Odporúčaná kategória chránený areál (manažované územie).

b) BIOKORIDORY:

RBk2 Trávnica – Veľké Lovce/Kolta - Svodín

Kategória: regionálny biokoridor

Dĺžka / šírka / výmera: cca 80 km / od 200 m po 6 800 m, v južnej tretine (cca od Novej Viesky) sa rozdeľuje na 4 vetvy (smerom do okresu Komárno – Chrbát, smerom na NRbC2 Čenkovský les a RBc8 – Dunaj, smerom na RBc5 Modrý vrch a smerom na RBc3 Kamenínske slaniská).

Príslušnosť k ZUJ (k.ú.): Trávnica, Pozba, Podhájska, Veľké Lovce, Čechy, Kolta, Dedinka, Jasová, Dubník, Strekov, Svodín, Nová Vieska, Veľké Ludince, Gbelce, Mužla, Šarkan, Ľubá, Kamenný Most

Krátka charakteristika a opis biocentra: Terestrický biokoridor ležiaci v Podunajskej pahorkatine (Hronská pahorkatina) zabezpečujúci migráciu veľkých kopytníkov pravdepodobne až z južných výbežkov Štiavnických vrchov v smere sever – juh ďalej od Podunajskej nížiny a pahorkatiny.

Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Genofondové lokality: -

Legislatívna ochrana: -

Ohrozenia, konfliktné uzly, bariéry:

- výstavba väčších urbanizovaných komplexov ako priemyselné areály, rekreačná infraštruktúra, bytová zástavba (individuálna, hromadná),
- výstavba líniových stavieb najmä diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy, železnice regionálnej a nadregionálnej dopravnej infraštruktúry,
- likvidácia väčších komplexov nelesnej drevinovej a sprievodnej vegetácie najmä líniová vegetácia ako vetrolamy, remízky, sprievodná zeleň,
- likvidácia väčších komplexov lesných porastov,
- intenzívne poľnohospodárstvo a využívanie krajiny,
- rozorávanie lúk,
- veľkoplošné oplatenie poľnohospodárskych kultúr a trvalých trávnych porastov,
- otváranie povrchových lomov,
- zakladanie oplatených zverníc.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- neurbanizovať plochy biokoridoru a jeho bezprostrednú blízkosť,
- vylúčiť akékoľvek trvalé a nepriechodné oplatenie pozemkov v biokoridore,
- zabezpečiť výstavbu vhodných priechodov a ekoduktov pre migráciu rôznych skupín fauny (obojživelníky, malé cicavce, stredne veľké cicavce, veľké cicavce),
- zachovať alebo obnoviť krajinnú štruktúru s vysokým podielom heterogénnych prvkov ŠKŠ,
- minimalizovať úmyselný výrub drevín v priestore koridoru a zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie,
- zamedziť otváraniu povrchových lomov,

- minimalizovať svetelné znečistenie priestoru biokoridoru

c) GENOFONDOVÉ LOKALITY:

GL16 Slanisko Diva

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Diva, Ľubá

Krátka charakteristika: vlhké slané pasienky, jediná lokalita baričky močiarnej na Podunajsku

Výskyt biotopov európskeho a národného významu: Vnútrozemské slaniská a slané lúky (SI1 – 1340*), Mezofilné pasienky a spásané lúky (Lk3), Vegetácia vysokých ostríc (Lk10).

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín:

Juncus gerardii, *Plantago maritima*, *Taraxacum bessarabicum*, *Triglochin maritima*, *Tripolium pannonicum*.

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov:

Tringa totanus, *Vanellus vanellus*, *Charadrius dubius*, *Anser anser*, *Porzana porzana*, *Motacilla flava*, *Alauda arvensis*, *Saxicola torquata*, *Miliaria calandra*, *Emberiza schoeniclus*, *Bombina bombina*, *Pelobates fuscus*, *Pseudepidalea viridis*, *Hyla arborea*, *Rana kl. Esculenta*.

Prvky M-ÚSES:

Miestny územný systém ekologickej stability MÚSES tvoria plošné a líniové prvky v krajine s hodnotným ekologickým významom miestneho charakteru.

Súčasťou miestneho územného systému ekologickej stability sú interakčné prvky, ktoré predstavujú skupinu ekosystémov, nadväzujúcich na biocentrá a biokoridory, so schopnosťou zabezpečiť alebo posilniť priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny. Sú nimi maloplošné lesíky, vysokokmenné sady, lúky, cintorín, areály vyhradenej zelene, medze s líniovou vysokou zeleňou.

Minimálne nutné parametre biocentier a biokoridorov na úrovni M - ÚSES:

- biocentrum: pre vegetačný stupeň dubový a lužné lesy: 10 - 30 ha, pre vodné spoločenstvá tečúce: viac ako 100 m, pre vody stojaté: 1 ha, pre lúčne spoločenstvá: 3 ha
- biokoridor: pre lesné spoločenstvá: 2000 m, mokrade: 2000 m, lúčne spoločenstvá: 1000 m, minimálne nutná šírka jednoduchého biokoridoru pre lesné spoločenstvá: 15 m, mokrade a lúčne spoločenstvá: 20 m.

Biokoridory navrhované:

- biokoridor miestneho významu hydrický: *nMBk1* – potok Krovina
nMBk2 – bezmenný prítok potoka Paríž

V riešenom území sa nachádzajú jestvujúce interakčné prvky líniové IPL i plošné IPP:

Interakčné prvky plošné:

IPP1 – VINICE, SADY lokalita „Oriešky“

IPP2 – LES, lokalita „Diviansky okraj“

Interakčné prvky líniové - stav:

IPL1 – NDV, lokalita „Pod lesom“

IPL2 – LES, lokalita „Pod lesom“

IPL3, IPL4 – NDV, lokalita „Jazvečia dolina“

IPL5 – NDV, lokalita „Starý vrch“

Interakčné prvky líniové - návrh:

nIPL1 – NDV, lokalita „Dlhé“

nIPL2 – NDV infiltračný pás, lokalita „Jazerná dolina“
 nIPL3 – NDV infiltračný pás, lokalita „Pätistromie“
 nIPL4 – NDV, lokalita „Jazvečia dolina“
 nIPL5 – NDV, lokalita „Za dedinou“ (smer k.ú. Kamenný Most)
 nIPL6, nIPL7 – NDV, lokalita „Pod lesom“
 nIPL8 – NDV, lokalita „Starý vrch“

Stromoradia navrhované:

nS1 – lokalita „Dlhé , Diviansky okraj“
 nS2 – lokalita „Blatné, Pätistromie“
 nS3, nS4 – lokalita „Blatné“
 nS5, nS6 – lokalita „Šípové“
 nS7, nS8 – lokalita „Za dedinou“
 nS9 – lokalita „Chrobáčik“
 nS10 – lokalita „Starý vrch“

Koeficient ekologickej stability

Koeficient ekologickej stability (KES) vyjadruje sprostredkované stupeň prirodzenosti územia na základe kvality (stupeň ekologickej stability) a kvantity (plošná výmera) jednotlivých prvkov súčasnej krajiny štruktúry v riešenom katastrálnom území. Výpočet KES je možný viacerými spôsobmi (napr. Tekel', 2002; Reháčková, Pauditšová, 2007).

Pre výpočet KES bol použitý vzťah:

$$KES = (\sum Si \times Pi) / Pz$$

kde:

Pi - plocha jednotlivého druhu pozemku (plocha všetkých prvkov krajiny štruktúry s rovnakým stupňom biotickej stability),

Si - stupeň stability jednotlivého druhu pozemku,

Pz - plocha hodnotenej ZUJ (hranice obce).

Výsledkom je hodnotenie ekologickej stability riešeného územia obce Ľubá koeficientom ekologickej stability (KES) **1,60 - krajina so strednou ekologickou stabilitou**. V riešenom území je najnižšia hodnota ekologickej stability v sídle a najvyššia v oblastiach s lesným porastom. Je však potrebné poznamenať, že táto hodnota má zníženú výpovednú schopnosť, lebo obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajiny štruktúry v celom priestore katastrálneho územia. Hodnoty ekologickej stability nezahŕňajú kvalitatívny rozmer (znečistenie prírodného prostredia, horizontálne interakčné väzby krajiny štruktúry a pod.). Podľa výpočtu koeficientu ekologickej stability je zrejmé, že KES katastra Ľubá je jeden z vyšších v okrese Nové Zámky, napriek tomu, že sa jedná o územie so strednou ekologickou stabilitou, je v riešenom území potrebné dodržiavať ekologicko-managmentové opatrenia a naďalej realizovať nové ekostabilizačné prvky.

Pri budovaní a prevádzkovaní, ako aj pri rekonštrukcii líniových stavieb je potrebné zachovať vhodnými technickými opatreniami ich migračnú priechodnosť - § 4 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov.

Účelom navrhovaných opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny je dosiahnutie týchto základných cieľov:

- vytvorenie a zabezpečenie reálne funkčného územného systému ekologickej stability územia, ktorý budú tvoriť navzájom prepojené a funkčné prvky ÚSES, regionálneho a miestneho významu.
- zabezpečiť ochranu a starostlivosť o chránené časti prírody a krajinu v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- zabezpečiť ochranu prírodných zdrojov podľa legislatívne platných zákonov a uplatňovať princípy trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov,
- orgán ochrany drevín v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody“) je príslušná obec. V zmysle novely zákona o ochrane prírody príslušným orgánom na povolení výrubu drevín za hranicami zastavaného územia obce je Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie.
- Z hľadiska záujmov ochrany prírody pri výsadbách drevín v zastavanom území obce aj za hranicami zastavaného územia obce uprednostňovať domáce, pôvodné druhy drevín. Pri výsadbe nepôvodných druhov drevín za hranicami zastavaného územia obce sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.

Návrh opatrení pre usporiadanie územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a krajiny

V riešenom území výrazne prevláda rastlinná poľnohospodárska výroba no prítomné sú aj menšie lesné spoločenstvá a stabilné územia trvalých trávnych porastov a viníc.

Odkrytím pôdnej zložky a jej intenzívne využívanie si žiada používanie umelých hnojív a chemických ochranných prostriedkov na ochranu pestovanej vegetácie ako aj na zvyšovanie objemu poľnohospodárskej výroby.

Vodné toky sú zregulované, povrchová i podzemná voda je ohrozovaná najmä chemickými látkami z poľnohospodárskej činnosti. Prírodné biotopy boli obmedzené na minimum.

V nadväznosti na vyššie uvedené sú navrhované nasledovné opatrenia:

Návrh krajinnoekologických opatrení

Pre zachovanie ekologicky hodnotných krajinných celkov je potrebné realizovať opatrenia na dosiahnutie týchto základných cieľov:

- I. vytvorenie a zabezpečenie reálne funkčného územného systému ekologickej stability územia, ktorý budú tvoriť navzájom prepojené a funkčné prvky ÚSES regionálneho a miestneho významu.
- II. zabezpečiť ochranu a starostlivosť o chránené časti prírody a krajinu v zmysle zákona č. 54/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
- III. zabezpečiť ochranu prírodných zdrojov podľa legislatívne platných zákonov a uplatňovať princípy trvaloudržateľného využívania prírodných zdrojov

Návrh opatrení pre usporiadanie územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a krajiny

Návrh opatrení:

- A. prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb, navrhované prvky ÚSES schváliť v záväznej časti ÚPD obce,
- B. zachovať súčasnú sieť vodných tokov v riešenom území aj s brehovými porastmi za účelom zachovania ich ekologických funkcií pri súčasnom zachovaní úrovne protipovodňovej ochrany,
- C. v rámci revitalizácie vodných tokov ponechať brehy zatrávnené, doplniť brehovú vegetáciu vhodnými pôvodnými drevinami, zabezpečiť dostatočné množstvo vody v tokoch, vybudovať prehrádzky na vybraných úsekoch toku s cieľom zadržiavať vodu v krajine, oddeliť pásmami TTP brehy potokov od plôch ornej pôdy a iné),
- D. zachovať plochy súčasnej NDV a zabezpečiť ich odbornú starostlivosť,
- E. pri výsadbe drevín v krajine napr. v rámci novej výsadby alebo náhradnej výsadby za realizované výruby drevín v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny alebo pri dopĺňaní prvkov M-ÚSES uprednostniť také druhy, ktoré sú typické pre potencionálnu vegetáciu v riešenom území,
- F. vypracovať návrh uličnej a parkovej zelene v obci, v ktorom budú zahrnuté nasledovné úpravy: stanoviť základné prvky starostlivosti o zeleň v obci (napr. kosenie, výsadba drevín), doplniť stromy a kríky na miestach, kde chýbajú, zabezpečiť odbornú starostlivosť o verejnú a vyhradenú zeleň, vyčleniť pozemky na náhradnú výsadbu, odstrániť vzdušné elektrické káblové vedenia v obci,
- G. rozšíriť plochy NDV výsadbou v lokalitách, ktoré sú bez vegetácie a na zanedbaných a nevyužívaných plochách, alebo plochách náchylných na vodnú eróziu, v podobe zakladania infiltračných protieróznych vsakovacích pásov,
- H. zachovať jestvujúce plochy TTP, realizovať zakladanie nových plôch TTP (protierózne opatrenie),
- I. zachovať jestvujúce plochy hospodárskych lesov, dodržiavať lesohospodársky plán, obnoviť plochy lesných pozemkov v súčasnosti bez porastu,
- J. realizovať opatrenia na zamedzenie šírenia invázných druhov rastlín a drevín,
- K. chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v príslušnom katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ) na základe zoznamu chránených pôd podľa prílohy č.2 k Nariadeniu vlády č.58/2013 Z. z..
- L. zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej zelene /poľnohospodársky areál/
- M. zabezpečiť ochranu genofondových lokalít v území, zachovať historickú krajinnú štruktúru miestnych viníc.

Návrh opatrení na ochranu prírodných zdrojov a na znižovanie negatívneho pôsobenia stresových javov

Ochrana prírodných zdrojov je realizovaná vo forme legislatívnych opatrení na ochranu jednotlivých prírodných zdrojov.

Stresové javy v krajine vytvárajú v krajine rôzne environmentálne problémy ohrozujúce prírodné zdroje (vodu, pôdu, ovzdušie, horninové prostredie, vegetáciu), ekologickú stabilitu, biodiverzitu, i zdravie obyvateľstva).

Návrh opatrení:

- N. na ochranu poľnohospodárskej pôdy pred eróziou realizovať systém ochranných agrotechnických opatrení (v zmysle § 5 zákona č. 220/2004 Z. z.):
 - a) výsadba účelovej poľnohospodárskej a ochrannej zelene,
 - b) vrstevnicová agrotechnika,

- c) striedanie plodín s ochranným účinkom,
 - d) mulčovacia medziplodina kombinovaná s bezorbovou agrotechnikou,
 - e) bezorbová agrotechnika,
 - f) oševné postupy so striedaním plodín s ochranným účinkom,
 - g) usporiadanie honov v smere prevládajúcich vetrov,
 - h) iné opatrenia, ktoré určí pôdna služba podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy.
- O. uprednostniť poľnohospodársku výrobu na menších parcelách PPF (o veľkosti cca 50-60 ha), jednotlivé parcely oddeliť medzami (pásmi TTP) resp. vhodnými drevinami, a tak umožniť rozmanitejšiu štruktúru krajiny, ktorá by poskytovala viacero možností pre úkryt, hľadanie potravy a rozmnožovanie živočíchov, čo by podporilo zvýšenie biodiverzity v krajine,
- P. realizovať potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov alebo kde je nutné realizovať sanačné opatrenia už v existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred radiačnou záťažou. Na území, na ktorom je potrebné realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, liečební, školských a predškolských zariadení a pod.,
- Q. realizovať opatrenia na zníženie zaťaženia obyvateľstva hlukom a exhalátmi z automobilovej dopravy,
- R. realizovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov,
- S. monitorovať upravené (prekryté) skládky v záujmovom území obce,
- T. na vzdušných elektrických vedeniach vykonať technické opatrenia zabraňujúce usmrcovaniu vtákov,
- U. realizovať protierózne opatrenia v lokalitách so strednou a silnou veternou eróziou výsadbou vetrolamov v podobe NDV a zatrávňovacích pásov.

Jednotlivé opatrenia sú podrobne graficky znázornené vo výkresoch č.3,4.

V súvislosti so zaradením riešeného územia medzi zraniteľné oblasti sa vyžaduje dodržiavanie určených opatrení pri obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy.

Navrhované opatrenia RÚSES okresu Nové Zámky (2022):

Vybrané opatrenia pre záujmové k. ú. Ľubá:

a) Ekostabilizačné opatrenia:

E10 Celoplošne vylúčiť používanie chemických prípravkov, minerálnych hnojív a hnojovice

E22 Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie

b) Hydroekologické opatrenia:

H2 Monitorovať kvalitu povrchových vôd, eliminovať vypúšťanie odpadových vôd

c) Protierózne a protipovodňové opatrenia:

P2 Zamedzovať vytváraniu nepriepustných plôch

P6 Realizovať agrotechnické protierózne opatrenia, v najexponovanejších lokalitách zatrávniť

d) Skupina manažmentových opatrení pre prvky RÚSES:

- MO5: ◦ Podporiť resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) – kosenie, pastva, vypaľovanie,
- Cielene odstraňovať nepôvodné predovšetkým invázne druhy,
 - Nepripustiť ťažbu nerastných surovín a vylúčiť umiestnenie objektov banskej infraštruktúry na území biocentra,
 - Nepripustiť urbanizáciu územia a výstavbu nadradenej infraštruktúry,
 - Zachovať vodný režim územia, resp. v prípade jeho narušenia ho optimalizovať.

Konfliktné uzly

V záujmovom území je možné v rámci stresových javov definovať potenciálny konfliktný uzol: Konfliktný uzol KU1 – stret navrhovaného biokoridoru miestneho významu so zastavaným územím obce (poľnohospodársky areál, IBV).
(výkres č.3,4)

Územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na záujmové územie a sídelné prostredie obce Ľubá. V súlade s dokumentom: "Metodické usmernenie MDVRR SR k Stratégií adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky klímy".

- a) Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav;
- koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu;
 - zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v obci, osobitne v časti s navrhovanou novou urbanizáciou – ÚPC M, ktorú je možné ešte ovplyvniť v koncepcnej fáze;
 - zabezpečiť a podporovať obmedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavieb k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní;
 - vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov v obci- sprievodná a alejová zeleň pozdĺž jestvujúcich aj navrhovaných ulíc;
 - zabezpečiť a prispôbiť výber drevín pre výsadbu v obci meniacim sa klimatickým podmienkam;
 - vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení do kontaktných hraníc obce a prilahlej krajiny. Dôsledne realizovať prepojenie sprievodnej zelene ulíc , alejí /ÚPC A, B, C, D, E, F, G, M a zelene voľnej krajiny/.
- b) Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc;
- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín mimo zastavaného územia obce - realizovať navrhovanú výsadbu sprievodnej zelene pozdĺž tokov a poľných ciest v súlade s MÚSES;
 - zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie - pravidelná údržba a monitoring;
 - zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie od elektrického vedenia – rešpektovať ochranné pásma elektroenergetických zariadení;
 - zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii v podobe vetrolamov.
- c) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha;
- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody;

- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodovej sieti obce - zaviesť monitoring;
- realizovať opatrenia voči riziku lesných požiarov - výstražné infotabule;
- podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov;
- v zalesnenej časti katastra a v oblasti depresii na lúkach podporovať budovanie malých akumulčných - zádržných hrádzok;

d) Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok;

- podporovať a zabezpečiť udržiavanie plôch s vegetáciou lesných spoločenstiev;
- zabezpečiť a podporovať infiltračnú kapacitu územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov mimo zastavaného územia obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v zastavanom území;
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v obci – navrhovaná sprievodná zeleň pozdĺž tokov a poľných ciest;
- zabezpečiť a podporovať ochranu tokov a mokradí – severná časť k. ú. Ľubá;
- odtokové pomery usmerňovať pomocou drobných hydrotechnických opatrení- zadržiavanie vody aj formou zatrávnenie určených lokalít s bezorbovou technikou hospodárenia;
- zohľadňovať aj možnosť realizácie prvkov revitalizácie krajiny mimo zastavaného územia obce a to formou vytvárania drobných vodozádržných a zasakovacích zariadení.
- podporovať a udržiavať sieť lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou;
- dodržiavať plán protipovodňovej ochrany obce;
- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti vodnej erózii /výsadba infiltračných vsakovacích pásov - NDV a zatrávnených pásov/, pozri výkres č. 2,3,4.

Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva - objekty pamiatkového fondu

Objekty pamiatkového fondu

Ochranné pásmo pohrebiska

Ochranné pásmo pohrebiska je riešené v súlade so zákonom č.398/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.131/2010 o pohrebníctve a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Ochranné pásmo pohrebiska (ÚPC J – 20m).

Ochrana dochovaných genofondových zdrojov

Ochranu lesného reprodukčného materiálu ustanovuje zákon NR SR č. 138/2010 Z. z. o lesnom reprodukčnom materiáli v znení zákona č. 49/2011 Z. z. a zákona č. 73/2013. Ochranu zverí, rýb a včiel a činnosti s nimi spojené - poľovníctvo, rybárstvo a včelárstvo upravuje najmä zákon NR SR č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve v znení zákona NR SR č. 115/2013 Z. z., zákon NR SR č. 216/2018 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov a ďalšie právne predpisy.

Pre účely ÚSES zaraďujeme k tejto téme:

- uznané lesné porasty pre zber semenného materiálu kategórie A, B, výberové stromy, génové základne, semenné sady, klonové archívy;

Lesné porasty v k.ú. Ľubá nie sú určené ako uznané zdroje reprodukčného materiálu
/Zdroj: Národné lesnícke centrum/

- samostatné zverníky, samostatné bažantnice a uznané poľovné revíry, pre ktoré zákon o poľovníctve stanovuje podmienky na ochranu a zachovanie genofondu zveri;
Podľa zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, môže Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR podľa § 13b z dôvodu zachovania kvality genofondu niektorých druhov zveri vyhlásiť poľovný revír za tzv. "vyhradený revír". Poľovné revíry, ktoré boli zákonom určené za vyhradené revíry sa v k. ú. Ľubá nenachádzajú.
- chránené rybárske oblasti, ktoré sa vyhlasujú na základe výsledkov ichthyologického prieskumu v záujme ochrany genofondu rýb a skvalitňovania stavu pôvodných druhov rýb.
V k. ú. Ľubá sa nenachádza žiadna chránená rybárska oblasť a ani rybárske lovné revíry.

Výkon poľovníctva upravuje legislatíva:

MPH SR č. 407/2002 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 59/1967 Zb., ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k zákonu o poľovníctve v znení neskorších predpisov, MPH SR č. 230/2001 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky č. 172/1975 Zb. o ochrane a o čase, spôsobe a podmienkach lovu niektorých druhov zveri v znení vyhlášky č. 231/1997 Z. z.

MPH SR č. 229/2001 Z. z. o spôsobe kontroly ulovenej zveri, MPH SR č. 222/2001 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky a Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 171/1975 Zb., ktorou sa mení výpočet zveri.

Katastrálne územie Ľubá spadá pod poľovný revír SRNEC Ľubá a poľovnú oblasť S XIV. Pohronie, ktorej užívateľom je Poľovnícka spoločnosť Smec.

Výkon rybárstva upravuje legislatíva:

Právne zásady ochrany rýb na Slovensku zabezpečujú viaceré zákony a vyhlášky:

- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- vyhláška MŽP SR č.170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v zmysle prílohy č. 5 je evidovaných 18 druhov rýb,
- zákon č.139/2002 Z. z. o rybárstve upravuje podmienky ochrany, chovu a lovu rýb a ostatných vodných organizmov tak, aby priamo alebo prostredníctvom ekologických väzieb nedochádzalo k narušeniu vodných ekosystémov a k ohrozeniu genofondu rýb. Zároveň upravuje aj práva a povinnosti fyzických a právnických osôb pri využívaní vôd na ochranu, chov a lov rýb, pôsobnosť štátnej správy na úseku rybárstva ako aj zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.
- Vyhláška MŽP SR č. 185/2006 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov

V k. ú. Ľubá sa podľa zoznamu revírov Slovenského rybárskeho zväzu nachádzajú tri revíry:

- **Rybníky Ľubá**
Číslo revíru: 2-2530-1-2
Charakter: kaprové vody
Účel: chovný

Užívateľ: SRZ
Plocha: 36 ha

- **Paríž**
Číslo revíru: 2-2040-1-2
Charakter: kaprové vody
Účel: chovný
Organizácia: MO Štúrovo
Užívateľ: SRZ
Plocha: 3 ha

NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Územný plán rešpektuje kompozičnú výstavbu sídla, hlavne polohu kompozičných osí a referenčných uzlov. V závislosti na globálnej urbanistickej kompozícii organizuje umiestnenie vyšších funkcií. Uplatňuje princíp revitalizácie tradičných urbanisticko-architektonických vzťahov v súlade s potrebami obce. Novú výstavbu odporúčame limitovať trojpodlažnými stavbami vrátane podkrovia s tradičným typom striech, tvaroslovných prvkov a materiálov v záujme eliminovania množstva cudzorodých prvkov. ÚPN zachováva tradičné hmotovo - priestorové vzťahy, ktoré zvýrazňujú charakter tohto vidieckeho osídlenia. Pri rozvoji obce sú rešpektované všetky pamiatkovo hodnotné objekty.

Územie obce je tvorené jedným katastrálnym územím a to k. ú. Ľubá.

Formovanie funkčno-priestorovej kostry

Zastavané územie obce Ľubá leží v južnej časti katastrálneho územia, pretína ho zo severu na juh cesta III. triedy III/1507 ako spojnica s cestou III/1520 a obce Belá. Sídlna štruktúra je pomerne kompaktná.

Funkčné členenie

Historické jadro obce s typickou parcelačnou štruktúrou sa rozprestiera najmä v centrálnej časti zastavaného územia pozdĺž cesty III. triedy III/1507. Obytné domy v starej časti sú dlhé jednotrakty s otvorenými dvormi, so štípmi do ulice. Novšie domy majú prevažne štvorcové pôdorysy, 2 podlažia a plochú strechu, resp. prízemné domy s riešením podkrovia. V obci prevláda obytná funkcia. V súčasnosti sa v obci nachádzajú všetky bonitné triedy objektov, od objektov nových, až po objekty odporúčané na asanáciu. Prevládajú však objekty vyžadujúce si rekonštrukciu.

Vybavenostný uzol (občianska vybavenosť komerčného a nekomerčného charakteru) sa nachádza v polohe primárneho referenčného uzla v strede obce na ceste III. triedy I/1507 v smere sever-juh, ktorá zároveň predstavujú hlavnú kompozičnú os sídla. Prirodzenou výškovou a architektonickou dominantou je rímsko-katolícky kostol narodenia sv. Jána Krstiteľa postavený na vyvýšenine v hornej časti obce- dnes areál cintorína.

Hlavnú kompozičnú os sídla tvorí dopravná línia cesty III. triedy III/1507 okolo ktorej sa v centrálnej časti vyformovala náves. Vedľajšiu sekundárnu kompozičnú os predstavuje sústava miestnych ciest kolmých na cestu III. triedy. Priestor kríženia oboch kategórií osí môžeme definovať ako hlavný referenčný uzol - kultúrno- administratívno správne a komerčné centrum obce.

Podľa kategorizácie pôdorysných typov sídiel je obec hromadným cestným typom.

Návrh vytvára predpoklady vzájomného funkčného a dopravného prepojenia jednotlivých častí obce. Definuje vybavenostný uzol v polohe hlavného - primárneho referenčného uzla , ktorý leží na priesečníku primárnej a sekundárnej kompozičnej osi.

Z hľadiska urbanistickej kompozície obce návrh ÚPN:

- rešpektuje kompozičnú výstavbu sídla, hlavne polohu jestvujúcich kompozičných osí a referenčného uzla.
- v súlade s globálnou urbanistickou kompozíciou organizuje umiestnenie vyšších funkcií;
- uplatňuje princíp revitalizácie tradičných urbanisticko-architektonických vzťahov v súlade s potrebami obce ;
- novú výstavbu limituje dvojpodlažnými stavbami vrátane podkrovia, v kompozične opodstatnených-zdôvodnených polohách je výnimočne možné povoliť stavbu o jedno podlažie vyššiu;
- odporúča sa realizovať obytné stavby s tradičným tvarovo jednoduchým typom striech, miestnych tvaroslovných prvkov a materiálov v záujme eliminovania množstva cudzorodých prvkov , exotických a nevhodných vzorov;
- podporuje návrat tradičných hmotovo - priestorových vzťahov, ktoré zvýraznia špecifický charakter obce a obmedzia cudzorodé , exotické architektonické prvky;
- pri rozvoji obce požaduje rešpektovať a chrániť pamiatkovo hodnotné objekty, objekty s kultúrohistorickou hodnotou a významné prírodné lokality;

V návrhovom období je potrebné rešpektovať kompozičnú výstavbu obce a plánovito formovať hlavné kompozičné osi a referenčný uzol. Preto je logické, že budú nositeľkami najdôležitejších funkcií. Vzhľadom na priestorové možnosti v oblasti primárneho referenčného uzla je potrebné chýbajúcu vybavenosť lokalizovať práve tu. Centrum obce formovať ako :

- administratívno- správne,
 - historicko- kultúrne,
 - vybavenostné.

Cieľom územného plánu obce je i bezkolízne riešenie a usporiadanie nových rozvojových území najmä pre rozvoj bývania (individuálna bytová výstavba), výrobo-podnikateľských aktivít, rekreácie a ich riešenie v zmysle kontinuity priestorového a hmotového vývoja.

Dôležitou súčasťou návrhu je :

skompaktne obce;

rešpektovanie požiadaviek kompozičnej skladby v praxi;

návrh formovania obce prostredníctvom regulačných opatrení ;

doplnenie chýbajúcej občianskej vybavenosti a technickej infraštruktúry;

vytvorenie sprievodnej zelene pozdĺž poľných ciest a vodných tokov (protierózne opatrenia) za hranicou zastavaného územia a v stresových polohách návrh vhodnej ekostabilizačnej zelene;

Návrh urbanistickej koncepcie sa predovšetkým riadi základnou kompozičnou kostrou sídla, ktorú tvoria jednotlivé kompozičné osi a referenčný uzol, ktoré sú tiež kategorizované podľa stupňa dôležitosti. (vid' výkres č.6 VOR) Táto kostra je východiskom pre všetky ďalšie predovšetkým investičné rozhodnutia.

Kompozícia sídla potvrdzuje polohu centra obce v teritóriu hlavného referenčného uzla, ktorý sa nachádza na krížení kompozičných osí.

Dominantou obce je kostol. Sídlná štruktúra je pomerne kompaktná a vytvára organický celok. V riešenom území je potrebné chrániť, pamätihodnosti, architektonicky hodnotné objekty a hodnotné a chránené prírodné územia.

Všeobecné podmienky ochrany vo vzťahu k zástavbe

Činnosti na území obce nesmú narušiť pamätihodnosti a prírodné hodnoty;

Zachovať funkčné využitie územia na bývanie, s doplnkovým využitím - občianska vybavenosť, prednostne viazané na jestvujúci stavebný fond v území. V oblasti centra formovať polyfunkčnú zástavbu;

Zachovať pomer zastavania v území, vytvorený pravidelným a rozvoľneným umiestnením objektov popri uliciach - miestnych komunikáciách;

Nové trvalé alebo dočasné úžitkové alebo účelové stavby v dvorových častiach pozemkov musia byť len sekundárne - doplnkové voči hlavnej stavbe na pozemku. Tieto stavby musia vychádzať z jestvujúceho usporiadania parcelácie a radenia objektov.

- rešpektovať, zachovať a regulačne usmerňovať jestvujúce vinohradnícke a agroturistické oblasti-lokality : Orišky, Starý vrch, Pod lesom ;

- nad rámec jestvujúcich nevytvárať ďalšie nové satelitné sídelné celky v k.ú., ale formovať obec ako kompaktný urbanistický organizmus;

Zachovanie, údržba a regenerácia výškového a priestorového usporiadania objektov

1. Rešpektovať pamätihodnosti a zachovaný stavebný fond s pamiatkovými hodnotami ako podstatnú zložku stavebného fondu územia;

2. Zachovať, udržiavať a využívať stavebný fond v území v súlade s pôvodnou funkciou, bez požiadaviek na neadekvátne zmeny funkcií a s negatívnym dôsledkom na stavebnú podstatu a dispozíciu pôvodných objektov;

3. Pri rekonštrukčnom procese jestvujúcich stavieb a pri novej výstavbe prispôbiť farebnosť nových fasád od bielej po zemité farby;

4. Pri novej výstavbe v zastavanom území obce možnosť stavať iba typické stavby pre naše územie, vylúčiť stavby dreveníc (zrubov), umiestňovanie mobilných domov-mobilónov;

5. preferovať v lokalitách určených pre občiansku vybavenosť spojenie obytnej funkcie a občianskej vybavenosti a znížiť tak nároky na novovytvárané veľké plochy pre bývanie všade tam, kde je to možné;

Zachovanie, údržba a regenerácia prvkov interiéru a uličného parteru

1. Udržiavať verejné priestranstvá a poloverejné priestory v dobrom technickom, prevádzkovom a estetickom stave.

2. Odstrániť alebo eliminovať rušivé a hodnotu prostredia neadekvátne zásahy;

Zachovať významné, charakteristické diaľkové aj lokálne pohľady na

- sídelné usporiadanie;

- na rímsko- katolícky kostol narodenia sv. Jána Krstiteľa;

- sochu Panny Márie na podstavci/r.1941/;

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej pamiatky- pamätihodnosti nevykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu päťdesiatich metrov od nehnuteľnej pamiatky. Vzdialenosť sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je pozemok (§ 27 ods. 2 pamiatkového zákona).

Opatreniami v oblasti starostlivosti o zeleň zachovávať charakteristické pohľady a panorámy.

Vylúčiť umiestňovanie stavieb, iných objektov, prevádzkových a technických zariadení alebo výsadbu zelene, ktoré narušia ustálené usporiadanie a pohľadové kužele k sakrálnemu objektu - dominante obce.

Zachovanie, údržba a regenerácia ďalších stavebných, kultúrnych a prírodných hodnôt

Primerane uplatňovať v spoločenskej, hospodárskej a riadiacej praxi (napr. bežný každodenný život, cestovný ruch, výkon verejnej správy obce) historickú tradíciu a kultúrne dedičstvo obce.

Rešpektovať plochy záhrad a ostatných celkov verejnej a súkromnej zelene ako súčasti stabilizovaného usporiadania územia.

Vykonávať priebežnú údržbu plôch záhrad a ostatnej zelene; vykonávať odbornú starostlivosť o dreviny a ostatné prírodné prvky v území.

Požiadavky na ochranu, obnovu a prezentáciu zelene

Pri všetkých plochách zelene na verejných priestranstvách zabezpečiť pravidelnú údržbu na primeranej odbornej úrovni. Nové výsadby a akékoľvek úpravy zelene nad rámec bežnej údržby (teda všetky také, ktoré zasahujú do plošného a priestorového usporiadania územia), musia byť vykonávané koncepcne, na základe projektovej dokumentácie. V celom riešenom území sa odporúča výsadba pôvodných druhov drevín.

9. Obyvateľstvo - demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, služby, rekreácia a cestovný ruch)

Demografické údaje patria k základným zdrojom informácií v podmienkach a predpokladoch ďalšieho rozvoja územia. Pomáhajú pri spracovávaní územno-plánovacej dokumentácie už v jej prípravných fázach. Ich poznanie pomáha pri spracovaní urbanistickej koncepcie územia. Hlavne stav obyvateľstva a jeho vývoj sú základnými údajmi pre optimálne dimenzovanie veľkosti jednotlivých funkčných zložiek sídla.

Kapitola je spracovaná na základe podkladov Krajskej správy Štatistického úradu Slovenskej republiky v Nitre, Vlastivedného slovníka obcí na Slovensku a online databáz Štatistického úradu Slovenskej republiky a obce Ľubá.

Vývoj počtu obyvateľov obce

K základným rozvojovým potenciálom každej obce patrí ľudský potenciál. Demografická situácia v obci je výsledkom dlhodobého populačného a hospodárskeho vývoja. Medzi rokmi 2023 a 2012 počet obyvateľov s trvalým pobytom na území obce klesol o 11 %. Počet obyvateľov v obci podľa výsledkov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 bolo 404, čo sa podľa Štatistického úradu SR v roku 2023 viac-menej udržalo na rovnakej hodnote. Hustota obyvateľstva obce je 43,1 osôb na km², čo je výrazne nižšia hustota ako celoslovenský priemer 110,98 obyvateľov na km².

Zloženie obyvateľstva												
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Muži	226	219	213	206	205	205	204	197	195	198	194	195

Ženy	230	237	233	229	217	219	222	227	208	206	215	210
Spolu	456	456	446	435	422	424	426	422	403	404	409	405

Zdroj: Datacube, 2024

V rámci ukazovateľov bilancie obyvateľstva, vývoj počtu obyvateľov je prezentovaný vnútornými prirodzenými pohybmi – uvedenými v tabuľke č.1. Z hľadiska vývoja počtu obyvateľov bolo možné od roku 2012 až do roku 2023 pozorovať kontinuálny pokles. Výnimkou boli len roky 2017, 2018, 2021 a 2022, kde bol však nárast počtu obyvateľov len minimálny.

Z celkového počtu obyvateľov je 195 mužov (48,15 %) a 210 žien (51,85 %). V obci je dlhodobo vyšší počet žien ako mužov, pričom vzájomný pomer počtu žien a mužov je kolísavý charakter.

Tab.2 Bilancia pohybu obyvateľstva v obci Ľubá v rokoch 2012 - 2023

ROK	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Živonarodení	6	0	2	1	2	1	6	1	3	3	5	3
Zomretí	6	7	7	10	2	2	8	4	7	4	2	3
Demografické saldo	-	-7	-5	-9	-	-1	-2	-3	-4	-1	3	-
Priťahovaní	6	4	8	-	7	7	4	5	6	13	9	6
Vysťahovaní	6	7	14	4	5	4	6	21	4	7	16	6
Migračné saldo	-	-3	-6	-4	2	3	-2	-16	2	6	-7	-
Celkový prírastok (úbytok)	-	-10	-11	-13	2	2	-4	-19	-2	5	-4	-

Zdroj: Datacube, 2024

Prirodzený prírastok / demografické saldo (rozdiel medzi počtom živonarodených detí a zomretých osôb v obci za rok) obyvateľstva má v sledovaných rokoch 2013 - 2015 a 2017 - 2021 negatívny charakter (počet novonarodených je nižší ako počet úmrtí).

Migračný prírastok / migračné saldo (rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vysťahovaných v danom roku) bol v sledovaných rokoch 2012 - 2023 veľmi nerovnomerný – pohybujúci sa v rozmedzí -16 až 6 obyvateľov. Migračný prírastok je prevažne negatívny, čo môže byť ovplyvnené viacerými faktormi. Pravdepodobne najmä nedostatočnou ponukou disponibilných stavebných pozemkov či bytov v obci, nedostatkom pracovných príležitostí priamo v obci alebo v jej blízkom okolí, slabá občianska vybavenosť a dostupnosť služieb pre občanov, ako aj nízka ponuka voľno-časových aktivít, služieb komerčného charakteru a pod.

Celkový prírastok (súčet demografického a migračného salda) v obci Ľubá vykazuje nerovnomerný trend. K miernym prírastkom došlo v rokoch 2016 a 2017, kedy prírastok obyvateľov dosiahol hodnotu 2, a v roku 2021 s celkovým prírastkom 5 obyvateľov. Najvyšší úbytok bol v roku 2019 - až 19 osôb. Treba upozorniť na stále negatívny prirodzený prírastok, ktorý je výrazne ovplyvnený vekovým zložením obyvateľstva (trend starnutia obyvateľstva).

Veková štruktúra obyvateľstva obce Ľubá

Tab.3 Veková štruktúra obyvateľstva obce v rokoch 2012 - 2023

Rok	Počet obyv.	v tom vo veku						Priemerný vek	Index star-nutia	Index ekonomic. zaťaženia
		predprod	produkt.	poprod.	predprod.	produkt.	poprod.			
		absolútne			v %					
2012	456	160	341	55	13,16	74,78	12,06	40,81	91,67	33,72
2013	456	56	327	63	12,56	73,32	14,13	42	112,5	36,39
2014	446	50	320	65	11,49	73,56	14,94	42,66	130	35,94
2015	435	47	310	65	11,14	73,46	15,4	43,07	138,3	36,13
2016	422	47	308	69	11,08	72,64	16,27	43,53	146,81	37,66
2017	424	48	304	74	11,27	71,36	17,37	44,08	154,17	40,13
2018	426	51	292	79	12,09	69,19	18,72	43,91	154,9	44,52
2019	422	47	280	76	11,66	69,48	18,86	44,87	161,7	43,93
2020	403	47	275	79	11,72	68,58	19,7	44,88	168,09	45,82
2021	404	50	275	84	12,22	67,24	20,54	44,51	168	48,73
2022	409	51	261	93	12,59	64,44	22,96	45,09	182,35	55,17
2023	405	49	261	95	12,1	64,44	23,46	45,67	193,88	55,17

Zdroj: Datacube, 2024

Index starnutia (Sauvyho index) vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku (0-14 rokov). V súčasnosti sa na Slovensku celkovo prejavuje trend starnutia obyvateľstva. Tomuto problému je potrebné venovať pozornosť, prejavuje sa následne aj v negatívnom prirodzenom prírastku. Z vývojových trendov vyplýva, že index starnutia a celkovú vekovú štruktúru je možné meniť jedine zvýšením prirodzeného prírastku a imigráciou. V obci Ľubá sledujeme zvýšený nárast indexu starnutia (v roku 2023 je viac ako dvojnásobný oproti roku 2012), teda z dlhodobého hľadiska dochádza k neustálemu starnutiu obyvateľstva.

Produktívne obyvateľstvo, ktoré vytvára hodnoty pre pred- a poproduktívne obyvateľstvo, tvorí 64,44 % z celkového počtu obyvateľov, čo je od úrovňou priemeru SR (66,55 %).

Index ekonomického zaťaženia, ktorý vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0-14 rokov) a poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov), dlhodobo rastie s výnimkou rokov 2014 a 2019, kedy prišlo k miernemu poklesu. Čiže celková veková štruktúra aj trend jej vývoja v obci Ľubá je nepriaznivý - z dlhodobého hľadiska možno očakávať zvyšovanie zaťaženia produktívneho obyvateľstva v dôsledku rastu počtu obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Tab.4 Veková štruktúra obyvateľstva obce Ľubá v roku 2021

Vek	Muži	Ženy	Spolu
0 - 4	6	9	15
5 - 9	5	8	13
10 - 14	8	12	20
15 - 19	4	11	15
20 - 24	16	9	25
25 - 29	11	11	22
30 - 34	15	5	20

35 - 39	16	15	31
40 - 44	19	15	34
45 - 49	26	16	42
50 - 54	16	11	27
55 - 59	7	16	23
60 - 64	19	23	42
65 - 69	15	16	31
70 - 74	5	13	18
75 - 79	2	9	11
80 - 84	6	4	10
85 - 89	1	3	4
90 - 94	0	1	1
95 - 99	0	0	0
100 +	0	0	0
spolu	197	207	404

Zdroj: SODB 2021

Populačnú pyramídu obce Ľubá možno charakterizovať ako progresívny typ vekovej štruktúry. Na znázornenom grafe možno badať mierny pokles mladších ročníkov tvoriacich predproduktívnu zložku obyvateľstva v prospech nárastu produktívnej a poklesu poproduktívnej zložky.

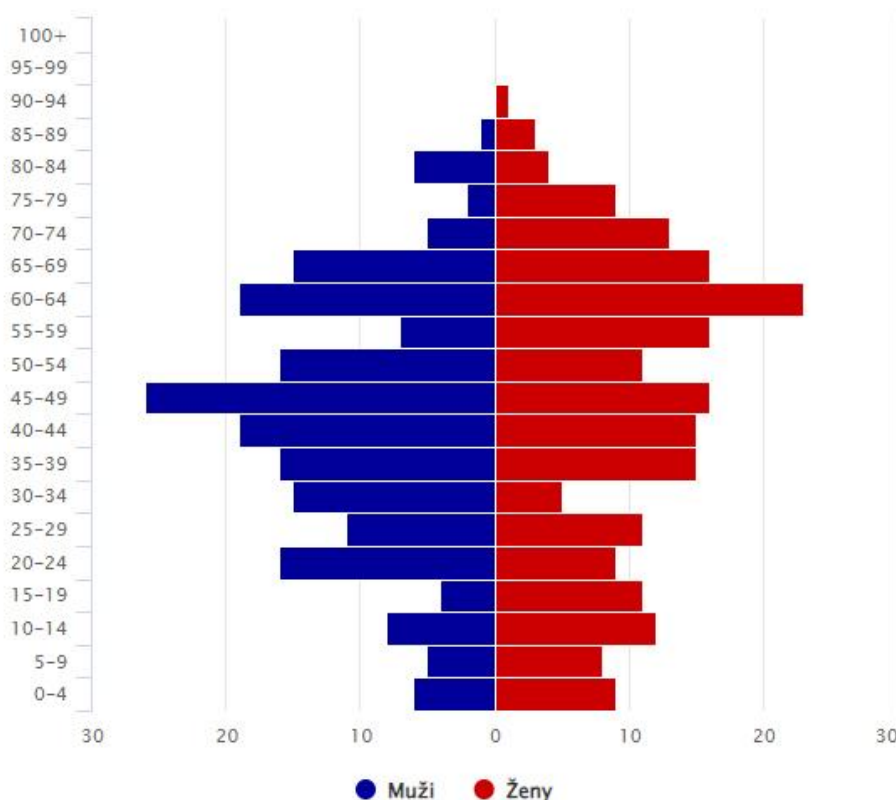
V rámci predproduktívnej zložky obyvateľstva (0 - 14 rokov), v zastúpení mužského pohlavia je najpočetnejšou zložkou veková kategória: 10 - 14 (8 osôb), v prípade žien je to tiež veková kategória 10 - 14 (12 osôb).

V rámci produktívnej zložky obyvateľstva (15 - 64 rokov) je v prípade mužského pohlavia najpočetnejšou zložkou veková kategória 45 – 49 (26 osôb) a v prípade žien je najpočetnejšou vekovou kategóriou rozmedzie veku 60 - 64 (23 osôb).

V prípade poproduktívnej zložky obyvateľstva je to u oboch pohlaví zhodná veková kategória: 65 – 69 (15 osôb u mužov a 16 osôb u žien).

Obr.1 Populačná pyramída obce Ľubá

Zdroj: SODB, 2021

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva v obci Ľubá majú najvyšší podiel občania so stredným odborným učňovským vzdelaním bez maturity (29,21 %) a základným vzdelaním (27,72 %). Osoby s úplným stredným vzdelaním s maturitou predstavujú tretiu najpočetnejšiu veľkostnú skupinu na úrovni 20,05 %. Štvrtou najpočetnejšou skupinou sú osoby bez vzdelania (čiže osoby vo vekovej kategórii 0 – 14 rokov) (7,18%). s vysokoškolským vzdelaním (12,6%). Pomerne nízky podiel pripadá na ľudí s vysokoškolským vzdelaním (6,44%) a s vyšším odborným vzdelaním (4,7%). Bez školského vzdelania - zahŕňa hlavne deti bez ukončenej školskej dochádzky – nie je nikto. U 4,7 % obyvateľov obce Ľubá nebolo zistené vzdelanie.

Prieskum bral do úvahy všetkých obyvateľov obce, teda aj deti s povinnou školskou dochádzkou, navštevujúcich MŠ a ZŠ, čo mohlo spôsobiť určité skreslenie výsledkov.

Úroveň vzdelania je v súčasnosti jedným z najdôležitejších predpokladov pre uplatnenie sa na trhu práce a predstavuje základný kameň smerom k budovaniu vedomostnej ekonomiky.

Tab.5 Obyvateľstvo obce Ľubá podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet	%
Základné	112	27,72
Stredné odborné učňovské (bez maturity)	118	29,21
Úplné stredné (s maturitou)	81	20,05
Vyššie odborné vzdelanie	19	4,7
Vysokoškolské	26	6,44
Bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	29	7,18
Bez školského vzdelania (15+ rokov)	0	0
Nezistené	19	4,7
Spolu	404	100

Zdroj: SODB, 2021

Náboženské vyznanie obyvateľov v obci

Z hľadiska vierovyznania v obci Ľubá dominovali v roku 2021 (posledné sčítanie obyvateľstva) občania rímskokatolíckeho vierovyznania. Ich zastúpenie je na úrovni 66,58 %. Nasleduje Evanjelická cirkev augsburského vyznania s 1,73 %, po nej občania hlásiaci sa ku Gréckokatolíckej cirkvi (0,99 %), po nich zhodne veriaci Reformovanej kresťanskej cirkvi a Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia po 0,74 % a veriaci Pravoslávnej cirkvi s 0,25 %. Zastúpenie ostatných náboženstiev predstavuje podiel do 0,5 %. Pri 6,19 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania žije v obci 22,28 % obyvateľov.

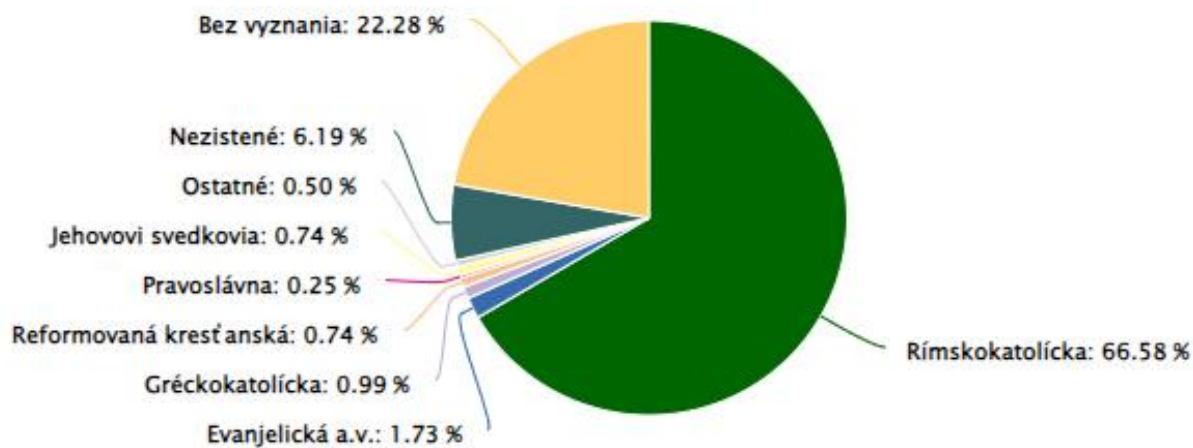
Tab.6 Obyvateľstvo obce Ľubá podľa náboženského vyznania

Náboženské vzdelanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	269	66,58
Gréckokatolícka cirkev	4	00,99
Evanjelická cirkev augsburs. vyznania	7	1,73
Reformovaná kresťanská cirkev	3	0,74
Pravoslávna cirkev	1	0,25
Nábož. spoločnosť Jehovovi svedkovia	3	0,74
Bez vyznania	90	22,28
Iné	2	0,5
Nezistené	25	6,19
Spolu	404	100

Zdroj: SODB, 2021

Obr.2 Rozdelenie obyvateľstva obce Ľubá podľa vyznania

Zdroj: SODB, 2021

Národnostné zloženie obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k maďarskej národnosti – 69,06 %. Nasleduje slovenská národnosť s 24,01 %, rómska a ukrajinská národnosť boli zastúpené 0,25 %, k ostatným národnostiam sa prihlásilo 0,25 % občanov. Pri 6,19 % nebola zistená národnosť.

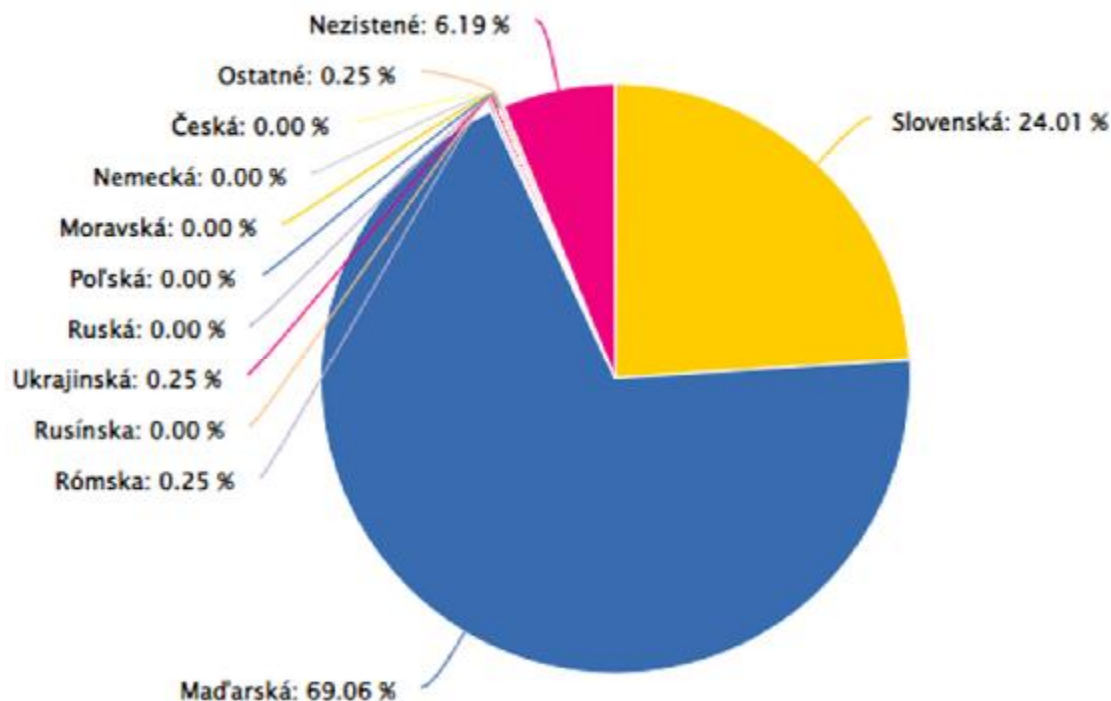
Tab.7 Obyvateľstvo obce Ľubá podľa národnosti

Národnosť	Počet	%
Slovenská	97	24,01
Maďarská	279	69,06
Rómska	1	0,25
Česká	0	00
Nemecká	0	0
Ukrajinská	1	0.25
Ostatné	1	0,25
Nezistené	25	6,19
Spolu	404	100

Zdroj: SODB, 2021

Obr.3 Rozdelenie obyvateľstva obce Ľubá podľa národnosti

Zdroj: SODB, 2021

Bývanie – zhodnotenie súčasného stavu a trendy rozvoja

V obci tvorí prevažnú časť sídelnej štruktúry individuálna bytová výstavba (IBV). Rodinné domy sú jedno až dvojpodlažné, niektoré sú aj trojpodlažné (obytné podkrovia). I keď istá časť obyvateľstva býva v hromadnej bytovej výstavbe (HBV), jedná sa o prevažne vidiecky ráz osídlenia.

Podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov v r. 2021 tvorí v obci Ľubá domový fond 165 budov, z toho výraznú väčšinu tvoria rodinné domy – 158, čo predstavuje 95,76 %. Nasleduje 1 bytový dom, 1 ostatná budova na bývanie a 1 inštitucionálne alebo kolektívne zariadenie, čo predstavuje vždy po 0,61 % z celkového počtu domov v obci. V obci sa nachádzajú ešte 4 ostatné budovy (2,42 %).

Spolu to predstavuje 168 bytov. Najväčší podiel v štruktúre bytového fondu tvoria byty s 3 obytými miestnosťami – 78 bytov (46,43 %), 4 obytými miestnosťami – 38 bytov (22,62 %) a 2 obytými miestnosťami – 32 bytov (19,05 %).

Zdravotný stav domov je pestrý, zastúpené sú všetky bonitné skupiny. Prevládajú však staršie budovy v relatívne dobrom stave až vyžadujúce si rekonštrukciu. Odráža to obdobie ich výstavby – najväčší podiel predstavujú domy z obdobia rokov 1961 – 1980 – 63 domov (38,18 %), nasledujú domy z rokov výstavby 1946 – 1960 – 46 domov (27,88 %), ďalej z obdobia 1919 – 1945 – 37 domov (22,42 %) a z obdobia 1981 – 2000 – 16 domov (9,7 %). Nachádza sa tu 1 dom postavený do roku 1919, čo tvorí podiel 0,61 % z celkového počtu 165 domov. Nezistené obdobie výstavby majú 2 domy v obci (1,21, %).

Vybavenosť domov a bytov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa viacerými ukazovateľmi ako napr. vybavenosťou bytov ústredným kúrením, zásobovaním vodou, podľa celkovej podlahovej plochy bytu, pripojenosťou na internetovú sieť. O nízkej kvalite bytového fondu v niektorých lokalitách hovoria nasledovné údaje

z posledného SODB 2021: až 33 domov (20 %) je bez akejkoľvek formy kanalizácie, 24 domov (14,55 %) bez vodovodnej prípojky a 41 domov (24,85 %) bez plynofikácie.

Úlohou ÚPN obce bude regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania. Existencia príležitostí na bývanie, stav domového a bytového fondu sú určujúce faktory, ovplyvňujúce ďalší rozvoj obce a naplňajúce jej obytnú funkciu.

Obec Ľubá počíta s nárastom počtu obyvateľov a tým aj so zabezpečením stavebných pozemkov pre bytovú výstavbu individuálnu.

Najväčšia časť práceschopného obyvateľstva odchádza za prácou do okresných miest Nové Zámky, Komárno a blízkeho mesta Štúrovo, či maďarského Ostrihomu. Podpora IBV a HBV môže povzbudiť populačný rast, priviesť nových obyvateľov a vytvoriť predpoklady pre celkový rozvoj obce.

Domový a bytový fond

Z hľadiska bytového fondu je zjavné, že prevažná časť bytového fondu je tvorená samostatne stojacimi rodinnými domami s funkciou trvalého bývania.

Okrem trvale obývaných objektov sa v obci vyskytujú aj rekreačné a sezónne obývané domy. Nový územný plán regulačne usmerňuje výšku stavieb určených na bývanie. Výška zástavby je závislá od polohy v organizme sídla. (Podrobne - výkres č.6). Objekty neobmedziť tvarovo, pretože aj dlhé pôdorysy sú pre vidiecke osídlenie prirodzené a vhodné. Dôležitým regulatívom je stavebná čiara. V štandardných podmienkach požadovať rešpektovanie stavebnej čiary, ktorá je určená vo vzdialenosti 6m od majetkoprávnej hranice pozemku zo strany ulice. Rešpektovať povolenú maximálnu výšku stavieb v jednotlivých územno - priestorových celkoch a koeficient zastavania pozemku /regulačného celku- areál /.

Pri novej výstavbe a stavebných intervenciách rešpektovať ochranné pásma všetkých druhov a rešpektovať územia navrhované na zastavanie a územia bez možnosti zástavby.

Základné rozvojové ciele:

Obec má typický vidiecky charakter s členitou uličnou sieťou. Pretrváva záujem o všetky formy bývania predovšetkým však o IBV.

Pri ďalšom vývoji a rozvoji obce pôjde predovšetkým o vytvorenie územno-priestorových podmienok pre realizáciu individuálnych foriem bývania:

pre potreby, ktoré treba očakávať v súvislosti s tvorbou nových domácností a mladých rodín, ktoré budú mať ambície na vlastné bývanie;

pre požiadavky bývajúcich občanov na zmenu kvalitatívneho resp. veľkostného štandardu bytov, ktoré môžu byť riešené tak prestavbou jestvujúceho objektového fondu, ako aj formou novej výstavby;

ako ponuku pre výstavbu rodinných domov pre obyvateľov zo širšieho územia regiónu, ktorí majú (resp. budú mať ponuku) v obci nové pracovné podmienky, resp. majú ambície bývať vo vidieckom prostredí;

Návrh regulačne usmerňuje výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania.

Podrobná regulácia funkčných plôch bývania je obsahom grafickej prílohy – / výkresy č.5 a č.6 /.

Bytový fond – návrh

Predmetom návrhu je :

regulačné usmernenie využitia voľných územných rezerv na bývanie v rámci zastavaného územia - t.z.v. IBV v rozptyle. Sú to preluky určené v rámci celého zastavaného územia.
regulačne usmerňovať realizáciu nových objektov IBV v ucelených lokalitách : ÚPC-C, ÚPC-M;
požiadavka eliminovať nežiaduce, prevažne nepôvodné implantované cudzie exotické architektonické formy objektov a výstrednú, výraznú farebnosť fasád už v stavebnom konaní;
regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV;
samostatnú časť tvoria objekty rekreačného bývania v kombinácii s vinohradníctvom a ovocinárstvom: ÚPC-N(lokality - Starý vrch, Drozdy), ÚPC- O (lokality - Orišky) ;

Základné členenie rozvojových plôch bývania je nasledovné:

rozvoj IBV na vnútorných a vonkajších rozvojových lokalitách;

rozvoj HBV na vnútorných rozvojových lokalitách;

V sumáre možno konštatovať, že nový územný plán pripravil v rámci rozvoja bytovej výstavby predpoklady a dostatočné možnosti realizácie pre :

- 69 nových rodinných domov (RD v rámci IBV), služby , drobné prevádzky a v oblasti bývania;
- 32 nových BJ (v rámci HBV);

Skutočná potreba pozemkov pre výstavbu RD a polyfunkčných obytných domov bude závislá od ekonomických možností a schopností obyvateľstva. ÚPN predkladá celkový návrh potenciálnych možností územia pre zámer bývania .

V prvom rade je potrebné využiť stavebné medzery- prieluky a vnútornú priestorovú rezervu sídla, ak je vyčerpaná je možné využiť aj rezervy za súčasnou hranicou zastavaného územia (k1.1.1990).

Výškové zónovanie zástavby je obsahom výkresu organizácie a regulácie územia.

Je potrebné iniciovať rekonštrukčný proces jestvujúcej štruktúry rodinných domov. Nepodporovať umiestňovania mobilných domov a karavánov ako spôsob riešenia bytovej otázky, alebo ako formu rekreácie v zastavanom území obce. Vhodné je zachovávať tradičnú parceláciu, ktorá zabezpečuje kompaktnosť zástavby.

Pre podporu sociálne slabších rodín, prípadne mladých rodín sa navrhuje realizácia sociálneho bývania využitím neobývaných individuálnych obytných objektov, alebo v rámci zóny bytovej výstavby v jadre obce-ÚPC-E,ÚPC-F.

Stavby na území s trvalo zvýšenou aktivitou podzemných vôd požadujeme osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov. Spevnené vjazdy do dvorov rodinných domov, nachádzajúce sa na verejnom priestore, nerealizovať širšie ako je vstupná brána do dvora slúžiaca na vjazd tak, aby nedošlo k zastavaniu verejnej, sprievodnej, uličnej zelene. Zvyšná plocha musí zostať vzhľadom na retenčnú schopnosť pôd pokrytá vegetáciou.

V záujme ochrany , podpory a rozvoja verejného zdravia ,vzhľadom na skutočnosť , že obec sa nachádza v území so stredným radónovým rizikom je potrebné pri novej výstavbe ale aj pri rekonštrukciách objektov pri povoľovanom procese vyžadovať návrh a realizáciu protiradónovej ochrany budov. V súlade s Vyhláškou MZ SR č. 98/2018 Z.z. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho

žiarenia. Realizácia radónovej ochrany objektov podľa Vyhl. MZ SR č. 406/2002 Z. z. Presná poloha plôch radónového rizika vid'. výkres č.4.

Súčasťou vidieckeho bývania je aj chov domácich, hospodárskych zvierat a drobných v rozsahu samozásobovania obyvateľstva, ktorý je limitovaný max.1VDJ /domácnosť-chovateľský subjekt. V zástavbe medzi rodinnými domami nepovoľovať prevádzky priemyselného a poľnohospodárskeho charakteru, ktoré sú v rozpore s funkciou bývania.

Oplotenie pozemku z uličnej čiar

- V uličnej čiare zástavby oplotenie rodinného domu nesmie presiahnuť maximálnu výšku 1,80 m od príľahlej komunikácie.
 - V uličnej čiare môže oplotenie pozostávať z betónového múrika, ktorého výška môže dosiahnuť maximálne 0,90 m. 1,0m od príľahlej komunikácie. Zvyšok oplotenia z uličnej čiar môže dosiahnuť zvyšnú výšku do 1,80 m. od príľahlej komunikácie. Táto časť musí byť zhotovená z priehľadného materiálu (pletivo, latky, kovová konštrukcia a pod.)
 - Ak tvoria oplotenie murované stĺpiky, ich maximálna výška nesmie presiahnuť výšku 1,80 m. s max. šírkou 1,0m
 - Odporúča sa kombinácia živého vegetačného oplotenia alebo realizácia čisto vegetačného oplotenia.
 - Za oplotením sa odporúča výsadba vysokých stálezelených porastov pre vytvorenie optickej bariéry a izolačnej bariéry pre elimináciu vplyvov hluku a zachytávanie prachu z uličného priestoru.
 - Realizácia pevného betónového nepriehľadného oplotenia sa povoľuje do výšky 1,4m od príľahlej komunikácie.
 - Oplotenie nesmie zasahovať do rozhľadového poľa pripojenia stavby na cestu.
 - Oplotenie nesmie ohrozovať bezpečnosť účastníkov cestnej premávky a iných osôb.
- Pri pozemkoch, ktorých hranica pozemku je výškovo pod úrovňou príľahlej komunikácie sa výška budovania oplotenia môže posudzovať individuálne.
- Pri pozemkoch, ktorých hranica pozemku je výškovo nad úrovňou príľahlej komunikácie sa výška budovania oplotenia určuje vzhľadom k rastlému terénu od ulice.

Vnútorňé oplotenie pozemku - medzi susednými pozemkami

- Maximálna výška vnútorňého oplotenia medzi susediacimi pozemkami nesmie presiahnuť 2 m. vzhľadom k rastlému terénu.
- Oplotenie môže byť zhotovené z transparentných materiálov – pletiva, alebo v kombinácii so živým plotom zo stálezelených porastov.
- Plné oplotenie je možné realizovať len v dĺžke maximálne 30% z dĺžky pozemku. do max. výšky 2 m. vzhľadom k rastlému terénu
- V prípade plného oplotenia vyžadovať písomný súhlas vlastníka susediaceho pozemku.
- Betónový základ vyšší ako 1,0 m vzhľadom k rastlému terénu sa považuje za oporný múr a podlieha stavebnému povoleniu.

Tieto regulačné opatrenia sa vzťahujú na všetky územnopriestorové celky.

Podporovať oplotenie priehľadné pletivové, alebo oplotenie živým plotom resp. ich vzájomnú kombináciu. Toto regulačné opatrenie sa vzťahuje na všetky územnopriestorové celky; v prípade realizácie výsadby drevín (najmä stromov) v okolí stavieb, s ohľadom na možný výskyt nepredvídateľných živelných udalostí, vysádzať stromy v dostatočnej vzdialenosti od stavieb

rodinných domov a taktiež v dostatočnej vzdialenosti od susedných pozemkov (oplotenia, budov), aby sa dreviny (stromy, kroviny) v zmysle § 127 zákona č. 40/1964 Zb. (občiansky zákonník) nestali príčinou susedských sporov. Pri výsadbe drevín dodržať ochranné pásma inžinierskych sietí;

Zachovanie, údržba a regenerácia výškového a priestorového usporiadania objektov.

1. pri rekonštrukčnom procese existujúcich stavieb a pri novej výstavbe uprednostniť pôvodný typ strešnej konštrukcie - sedlová strecha a farebnosť novej krytiny prispôbiť farebnosti pôvodným krytinám z pálenej hliny;
2. pri rekonštrukčnom procese existujúcich stavieb a pri novej výstavbe prispôbiť farebnosť nových fasád od bielej po zemité farby. Nepovoľovať fasády krikľavých farieb;
3. pri novej výstavbe v intraviláne obce možnosť stavať iba typické stavby pre naše územie, vylúčiť stavby dreveníc (horských zrubov), umiestňovanie mobilných domov-mobilónov a cudzích exotických architektonických vzorov;
4. preferovať v lokalitách určených pre občiansku vybavenosť spojenie obytnej funkcie a občianskej vybavenosti a znížiť tak nároky na novovytvárané veľké plochy pre bývanie všade tam, kde je to možné;
5. minimálna výmera stavebného pozemku pre samostatne stojaci rodinný dom je 600 m²;
6. minimálna výmera stavebného pozemku pre kompaktné formy IBV –radová zástavba je 400 m² ;
7. stavebná čiara je 6 m od uličnej čiary;
8. garážovanie vozidiel na pozemkoch rodinných domov (min. 2 parkovacie miesta / jeden stavebný pozemok)

Hlavné ciele riešenia:

1. Rozvoj bývania a bytovej výstavby orientovať prioritne do území, ktoré tvoria vnútorné rozvojové rezervy a k ďalším lokalitám pristupovať až po ich vyčerpaní.
2. Návrh obytných objektov orientovať výlučne do lokalít, ktoré spĺňajú súčasné hygienické požiadavky a ktoré nebudú ovplyvnené hlukom, prachom, pachom a vibráciami.

Hospodárska základňa

Základným cieľom v celkovom vývoji obyvateľstva obce je vytváranie podmienok pre priaznivý demografický vývoj a ďalší postupný nárast a kvalitu štruktúry zástavby obce.

V celkovom vývoji počtu obyvateľov obce uvažovať s nárastom tak, aby sídelná veľkosť obce bola v horizonte návrhového obdobia vo veľkostnej kategórii, ktorá umožní riešiť komplex kvalitnej občianskej vybavenosti tak, aby bol v obci zabezpečený komfortný život vidieckeho sídla bez dennej potreby dochádzania za vybavenosťou do mesta.

Vzhľadom na pretrvávajúci trend migrácie obyvateľstva z miest do obcí sa v závere výhľadového obdobia počíta s optimistickou alternatívou, teda s nárastom počtu obyvateľov.

Nárast obyvateľstva obce je možné dosiahnuť ťažiskovo zo zdrojov z dosťahovania obyvateľov do obce, a to v rámci vnútroregionálnej migrácie predovšetkým z mestských centier /Štúrovo, Nové Zámky, / za zdrojom práce, resp. kvalitným vidieckym bývaním.

Vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený reprodukciou obyvateľstva i možnosťami a rozsahom novej bytovej výstavby. Spätné možnosti bytovej výstavby pozitívne ovplyvnia migráciu obyvateľstva. Tým, že v mestách dochádza k stagnácii bytovej výstavby, dochádza v obciach postupným zabezpečovaním vhodných plôch k stabilizácii vidieckeho obyvateľstva.

Nakoľko pri trvalej migrácii prevládajú mladšie vekové kategórie obyvateľstva, (do 40 rokov), dosídľovanie môže mať priaznivý vplyv na demografický vývoj a vekové zloženie obyvateľstva obce v budúcnosti.

Vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít obce a pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce je jedným zo základných cieľov rozvoja.

V súvislosti s úvahami o dosídľovaní obyvateľov do obce z okolitých mestských centier, resp. iných regiónov Slovenska, je potrebné zohľadniť skutočnosť sociálnej a ekonomickej štrukturalizácie obyvateľstva, diferenciáciu ekonomických či záujmových vzťahov.

Pri rozvoji a profilovaní hospodárskych činností vytvárať územné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít výrobného charakteru na báze remeselnej výroby, pri využití miestnych špecifických územno-technických daností.

Vývoj zamestnanosti v zariadeniach verejných služieb bude v obci podmienený predovšetkým demografickým rastom a štruktúrou obyvateľstva.

Pri lokalizácii aktivít výrobného charakteru je potrebné ťažiskovo využívať jestvujúce areály ornou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu.

Základné rozvojové ciele

Obec doposiaľ nemala stanovené rozvojové plochy bývania podľa územnoplánovacieho resp. regulačného plánu .

Pri rozvoji obce je jednou z úloh vytvorenie územných podmienok bytovej výstavby:

- *v návrhovom období vytvoriť podmienky pre realizáciu nových bytov v rodinnej zástavbe vidieckeho sídla - IBV;*
 - *v návrhovom období vytvoriť podmienky pre realizáciu nových bytov v hromadnej bytovej zástavbe – HBV;*
 - *pre potreby, ktoré treba očakávať v súvislosti s tvorbou nových domácností a mladých rodín, ktoré budú mať ambície na vlastný byt;*
 - *pre požiadavky bývajúcich občanov na zmenu kvalitatívneho resp. veľkostného štandardu bytov, ktoré môžu byť riešené tak prestavbou jestvujúceho objektového fondu, ako aj formou novej výstavby;*
 - *ako ponuku pre výstavbu rodinných domov pre obyvateľov zo širšieho územia regiónu, ktorí majú (resp. budú mať ponuku) v obci nové pracovné podmienky, resp. majú ambície bývať vo vidieckom prostredí;*
 - *požiadavky /resp. trend/ obyvateľov Štúrova , mesta Nové Zámky a širšieho okolia, na kúpu stavebných pozemkov v obci Ľubá;*
 - *územia vhodné na rozvoj športu, rekreácie a agroturistiky sú riešené vo vhodných geograficko - geomorfologických polohách so zvážením primeranej urbanizácie.*
- V sumáre možno konštatovať, že nový územný plán pripravil v rámci rozvoja bytovej výstavby predpoklady a dostatočné možnosti realizácie pre:*
- *69 nových rodinných domov (RD v rámci IBV), služby , drobné prevádzky a v oblasti bývania;*
 - *32 nových BJ (v rámci HBV);*

Úlohou ÚPN obce je regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň trvalého a rekreačného bývania. V návrhovej časti sú zhodnotené vnútorné rezervy a priestorový potenciál pre rozvoj bývania. Výkres č.5, č.6.

Navrhované ciele riešenia:

1. Využitie polohového faktora obce , ktorá leží 7,8km od mesta Štúrovo, s naznačujúcimi predpokladmi poskytovania možností pre „bývanie v pokojnom vidieckom prostredí“ a služieb v primeranej dostupnosti k mestu Štúrovo a významnému rekreačnému areálu Vadáš Thermal resort.
2. Zhodnotenie potenciálnych možností pre novú výstavbu.
3. Zhodnotenie vnútorných rezerv – disponibilný bytový fond pre prestavbu a rekonštrukciu.
4. Dobudovanie zariadení občianskej vybavenosti hlavne v oblasti služieb, obchodu, športu, školstva a kultúry.
5. Dobudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry (kanalizačná sieť, vodovodná sieť, systém odpadového hospodárstva) ako nevyhnutného predpokladu pre rozvoj obce.

Rozvoj občianskej vybavenosti

Riešiť optimálnu štruktúru kompletovania základnej a vyššej občianskej vybavenosti podľa urbanistických štandardov, aby zodpovedala stanovenej funkčnosti sídla, výhľadovému počtu obyvateľov a aj sledovanému rozvoju obce a katastra k návrhovému obdobiu.

Návrhom vybavenosti zabezpečiť podmienky pre komfortný život obyvateľov obce, bez vynútenej potreby dochádzania za potrebnou základnou občianskou vybavenosťou do okolitých sídiel.

Ťažisko občianskej vybavenosti maloobchodnej siete a služieb je lokalizované v centrálnom priestore obce - obojstranne v dotyku s cestou III. triedy. Cesta III. triedy predstavuje primárnu kompozičnú os, na ktorej sú v súčasnosti lokalizované objekty občianskej vybavenosti. K tomu pripojiť aj jestvujúce vybavenostné jednotky a vnútorné priestorové rezervy na vnútornom dopravnom okruhu. Tu realizovať objekty na atraktívne zariadenia občianskej vybavenosti obce – malé obchodíky, služby, stravovacie zariadenia, občerstvenie, a pod.

Súčasná maloobchodná sieť nie je dostatočne rozvinutá, hlavne v oblasti predaja nepotravinových tovarov. Zvýšenie počtu obyvateľov a predpokladaná návštevnosť obce hlavne v turistickej sezóne môžu priniesť nároky na zväčšenie plôch maloobchodných zariadení. Pokrytie súčasných a výhľadových potrieb bude realizované na báze súkromného podnikania v samostatných objektoch, prevažne vlastných rodinných domoch.

Školstvo a výchovaPredškolské zariadenia

V obci sa nachádza zrekonštruovaná materská škola s celodennou výchovnou starostlivosťou s kapacitou pre 24 žiakov. V objekte sa nachádza kuchyňa s jedálňou, je využívaná na zabezpečenie stravovania detí materskej školy. Navrh vytvára predpoklady pre realizáciu telocvične, ktorá absentuje.

Školské zariadenia

V obci sa základná škola nenachádza. Najbližšia základná škola sa nachádza v obci Gbelce. Deti z obce navštevujú ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským v Gbelciach a v meste Štúrovo.

Kultúra a osветаZariadenia kultúry:

V obci v súčasnosti funguje ženský obecný ľudový spevokol a klub dôchodcov. Je tu zriadený ľudový dom tradícií, pri ktorom je vybudovaná tradičná tehlová pec a javisko, čo umožňuje široké

využitie na organizovanie rôznych kultúrno-spoločenských akcií. Podujatia sú určené pre obyvateľov obce aj návštevníkov.

Ku kultúrnemu dedičstvu obce patrí:

- Kostol sv. Jána Krstiteľa – postavený v 2. pol. 18. storočia
- Sakrálne pamiatky – kríže, božie muky
- Vahadlová studňa pred Obecným úradom
- Chovné rybníky
- Chov koní Hafling

Zariadenia kultúry slúžia na pravidelné usporadúvanie už tradičných kultúrnych a spoločenských podujatí, ktoré prispievajú k rozvoju spoločenského a kultúrneho života občanov obce. Pre ďalšie návrhové obdobie bude cieľom vytvárať podmienky pre aktivizáciu spoločenského života občanov rôznych vekových kategórií a záujmových skupín v obci, podmienky pre obnovu a rozvíjania ľudových tradícií s ich prezentáciou.

K tomu je potrebné zabezpečiť prevádzkové skvalitnenie existujúcich a tvorbu nových zariadení pre kultúrno-spoločenskú činnosť, podmienok pre rozvoj rôznych aktivít a atraktívnych programov. V riešení ÚPN budú určené konkrétne regulatívy na revitalizáciu, zachovanie, obnovu a sprístupnenie ďalších kultúrno-historických objektov v obci.

Pri vychádzaní z historických faktov je pre obec vhodné vybudovanie náučnej expozície resp. náučno-vzdelávacieho centra o unikátnych a jedinečných biotopoch, chránených územiach európskeho charakteru, ako sú slaniská, ktoré sú súčasťou bohatstva katastra Ľubá.

Šport a telesná výchova

V zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov obec vykonáva okrem iného výstavbu, údržbu a správu športových zariadení, utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života, podmienky pre telesnú kultúru a šport. Obec podľa § 64 zákona NR SR č. 440/2015 Z. z. o športe vypracúva koncepciu rozvoja športu podľa vlastných podmienok, podporuje výstavbu, modernizáciu, rekonštrukciu a prevádzkovanie športovej infraštruktúry v spolupráci so športovými organizáciami.

Rozvoj ďalších telovýchovných a športových zariadení sa navrhuje smerovať k príprave územia pre viacúčelové komplexné zariadenie na úrovni vyššej vybavenosti, ako viacúčelové zariadenie pre športové i kultúrno-rekreačné zariadenia. Rozvoj športovo-rekreačného vybavenia v obci je viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie - budovanie a údržba turistických chodníkov, cykloturistických trás nadväzujúcich na regionálne cyklotrasy.

V obci sa nachádza novovybudované multifunkčné ihrisko s určeným prevádzkovým poriadkom. Ďalšie, detské ihrisko sa nachádza v areáli materskej školy. Návrh vytvára predpoklady:

- rozšírenia a kompletizácia existujúceho športového areálu v ÚPC -G , ktorého základ tvorí multifunkčné ihrisko;
- podporovať rozvoj športového rybolovu v lokalite VN Ľubá;

Zdravotníctvo

Cieľom riešenia ÚPN je vytvoriť podmienky pre zabezpečenie kvalitného komplexného poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v dobrých prevádzkových podmienkach pre všetky skupiny obyvateľov. Taktiež vytvoriť územnotechnické predpoklady pre lokalizáciu vlastného centrálného zdravotníckeho zariadenia s lekárnou, ambulanciou všeobecného, detského a zubného lekára so zázemím.

V obci nie je zriadené zdravotné stredisko. Prevažná väčšina zdravotníckych služieb je dostupná v ÚVN v Štúrove. V Štúrove sa nachádza aj poliklinika, v rámci ktorej je k dispozícii 28 ambulancií, ambulantná pohotovostná služba (LSPP) pre dospelých a pre deti a dorast, fyziatricko-

rehabilitačné oddelenie, rádiodiagnostické oddelenie, dialyzačné stredisko, mamografické a denzitometrické stredisko, biochemické laboratórium, lekáreň, očná optika a ďalšie doplnkové služby.

Sociálna starostlivosť

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov.

V návrhovom období sa počíta so zriadením zariadenia sociálnej starostlivosti – Domu sociálnych služieb. Kapacitne menšie zariadenia sú z hľadiska prevádzky, ale najmä pohody užívateľov optimálnejšie. Prípadne pre umožnenie občanom v poproduktívnom veku a postihnutým zostať v zažitom prostredí, alebo v kontakte s rodinou, sa navrhujú riešenia ako denné stacionáre, najmä pre geriatrických občanov. V rámci navrhovaného zariadenia sa odporúča vytvoriť kapacitné podmienky pre klubovú a záujmovú činnosť obyvateľov v poproduktívnom veku. Pre podporu sociálne slabších rodín, prípadne začínajúcich rodín sa navrhuje realizácia sociálneho bývania využitím neobývaných individuálnych obytných objektov alebo v rámci zóny bytovej výstavby v obci.

V širšom centre obce návrh vytvára územno-technické predpoklady pre lokalizáciu komplexného seniorského centra s malometrážnym bývaním, spoločenskou časťou so stravovaním, lekárskou a opatrovateľskou starostlivosťou, športovou časťou a regeneráciou, s tým, že tieto služby by boli aj pre ďalších dôchodcov obce - denné stravovanie dôchodcov, donáška stravy do bytov, pranie, regenerácia a pod.

Najbližšie zariadenie sociálnych služieb a špecializované zariadenia pre seniorov sa nachádza v Štúrove.

Komerčná vybavenosť

Maloobchodná sieť a služby

V obci sa nachádza jeden obchod s potravinami.

V centrálnej časti obce sú vytvorené predpoklady pre skvalitnenie súčasného obchodného vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na požadovanú veľkostnú úroveň.

Na rozvoj služieb, ktorý je podmienený najmä dopytom, bude mať vplyv spoločenský tlak obyvateľov a vývoj rastu obyvateľstva a jeho demografickej štruktúry. Výrazným rozvojovým stimulom bude sledovaný koncepčný cieľ vytvoriť ponuku kvalitnej vybavenosti v rámci centra obce.

Verejné stravovanie

V obci je z dostupných stravovacích zariadení k dispozícii jedno pohostinstvo.

V ÚPN je riešené skvalitnenie súčasného stravovacieho vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na veľkostnú úroveň a plánovaný rozvoj sídla. Vzhľadom na rekreačný potenciál obce a jej atraktívnu polohu je stav stravovacích zariadení v súčasnosti nepostačujúci.

Predovšetkým v oblasti primárneho referenčného uzla návrh vytvára predpoklady realizácie ďalších reštauračných zariadení.

Verejná správa a administratíva

Budova obecného úradu sa nachádza v centre obce. Objekt je primeraný pre svoju funkciu a v dobrom stavebnotechnickom stave.

Pred obecným úradom sa nachádza záchytné parkovisko. Budova pošty sa nachádza v centrálnej časti obce a vyžaduje rekonštrukciu. V južnej časti v dotyku s cestou III. triedy sa nachádza objekt požiarnej zbrojnice a sýpka obe stavby vyžadujú rekonštrukciu.

V južnej časti sídla je lokalizovaný cintorín s domom smútku a záchytné parkovisko. Spolu s kostolom vytvárajú kompaktný okrsok sakrálnych stavieb.

Priemyselná výroba a skladové hospodárstvo

Ekonomická štruktúra obce je vo všeobecnosti tvorená ekonomickými subjektmi súkromného, občianskeho a verejného sektora disponujúcimi právnou subjektivitou, ktorý pre trh vytvárajú hodnoty, ktorými uspokojujú svoje potreby. Ekonomika je vitálnym prvkom fungovania obce a podmieňuje budúci rozvoj obce. Z hľadiska výroby dominantné postavenie v obci má poľnohospodárska výroba.

V rámci spracovania ÚPN sú územne vymedzené ponukové rozvojové plochy pre miestnu priemyselnú a remeselnú malovýrobu a sklady bez kolíznych vzťahov životného prostredia k obytnej zástavby obce s predpokladom, že vývojovo do tejto polohy budú premiestnené aj kolízne prevádzky súčasnej obytnej zástavby.

Z výrobnno-ekonomického hľadiska prevláda v obci intenzívna poľnohospodárska výroba. Prevažnú časť poľnohospodárskej pôdy obrába na území obce Poľnohospodárske družstvo vlastníkov Ľubá. Ich činnosť je zameraná hlavne na poľnohospodársku produkciu v oblasti rastlinnej výroby a súvisiacu pozberovú úpravu a spracovanie. Okrem toho na poľnohospodárskej pôde hospodária i vlastníci pôdy, najmä obyvatelia obce Ľubá /SHR/. Živočíšna výroba sa orientuje najmä na chov ošípaných a dobytku, rastlinná je zameraná na pestovanie obilnín, kukurice a repky. V obci sa nachádza poľovnícka spoločnosť SRNEC. Rybníky s chovom rýb patria pod správu Slovenského rybárskeho zväzu Žilina.

V rámci návrhu ÚPN sú územne vymedzené ponukové rozvojové plochy pre miestnu priemyselnú a remeselnú malovýrobu a sklady bez kolíznych vzťahov životného prostredia k obytnej zástavby obce s predpokladom, že vývojovo do tejto polohy budú premiestnené aj kolízne prevádzky súčasnej obytnej zástavby.

V súčasných a navrhovaných areáloch poľnohospodárskej výroby, so zameraním na živočíšnu výrobu, sú v návrhu ÚPN stanovené limity chovu hospodárskych zvierat s návrhom pásma hygienickej ochrany.

PHO chovu lokalita ÚPC-C..... 11 m - 10VDJ

PHO chovu lokalita ÚPC-K..... 30 m - 20VDJ

PHO chovu lokalita ÚPC-H..... 36 m - 36VDJ

Pre výpočet PHO chovu a PHO hnojiska boli použité podklady:

- Príloha č.1 k návrhu Nariadenia európskeho parlamentu a rady „Prepočítavacie koeficienty na veľké dobytké jednotky“;
- Zásady chovu hospodárskych zvierat a prevádzkovanie fariem živočíšnej výroby v intraviláne a extraviláne obcí Slovenskej republiky.

§ V rámci miestnej komunálnej výroby sa v ÚPC – H navrhuje zriadiť zberný dvor, kompostáreň - spracovanie odpadu z rastlinnej výroby, činností v záhradách obce. Vyrobené organické hnojivo následne čiastočne využívať na komerčný odpredaj, čiastočne na zveľaďovanie poľnohospodárskej a lesnej pôdy, na skvalitňovanie verejnej zelene v obci.

§ V rámci miestnej výroby a podnikania (SHR) sú v obci aj výrobné - podnikateľské areály bez možnosti ďalšej priestorovej expanzie ide o lokality v zastavanom území : ÚPC – L.

Lesné hospodárstvo

Ochranu lesov a ich využívanie upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- ochranné lesy (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy a pod.),
- lesy osobitného určenia (lesy v ochranných pásmach vodných zdrojov, lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou, prímestské lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou a pod.),
- hospodárske lesy (lesy, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesa. Hospodárskymi lesmi sú aj energetické porasty a lesné plantáže).

Lesné porasty sú zaradené do kategórie prevažne hospodárskych lesov. Hospodárske lesy sú lesy, ktoré nie sú ochrannými lesmi alebo lesmi osobitného určenia a ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesov. Povinnosti pri ochrane lesa sú zakotvené v § 28 zákona o lesoch.

Charakteristika lesných porastov v k.ú. Ľubá

Celé katastrálne územie Ľubá spadá pod LHC (lesný hospodársky celok) Štúrovo, do lesnej oblasti 02 Podunajská nížina a podoblasti B Podunajská pahorkatina (bez nív).

Obhospodarovateľom lesov v záujmovom území sú LESY SR, š.p. OZ Podunajsko.

V celom území platí I. stupeň ochrany prírody. Nachádza sa tu produkčný funkčný typ lesov.

Lesné pozemky zaberajú v území 105,06 ha, čo je zhruba 11,18 % výmery z celkového k. ú..

Druhovú zloženie lesov môžeme charakterizovať ako bohaté, úplne zodpovedajúce prirodzenému druhovému zloženiu takýchto typov lesných spoločenstiev.

V rámci ÚPN obce sa predpokladá zmena funkčného využitia daných lesných pozemkov len v minimálnej, obmedzenej miere pre úsek cyklotrasy, naopak je žiadúce chrániť ich ako významné prvky územného systému ekologickej stability, zachovať a nenarúšať ich ochranné pásma v rámci novej výstavby.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Podporovať rozvoj malého a stredného podnikania;
2. Podporovať rozvoj výroby a podnikania vo výrobných a zmiešaných územiach ÚPC-I;
3. Podporovať rozvoj poľnohospodárskej výroby v lokalite ÚPC - H;
4. Vytvoriť predpoklady pre zachovanie vinohradníctva, ovocinárstva, vytvoriť územno-priestorové predpoklady pre chov včiel a opeľovaciu činnosť v súlade so zachovaním ekostabilizačných prvkov v krajine;

Cestovný ruch v mikropriestore obce

Jedným z programov ÚPN je riešenie cestovného ruchu a turisticko-športových aktivít v obci. ÚPN obce ako nástroj pre reguláciu územia má za cieľ vytvárať podmienky a rezervovať územia nielen pre výrobnú sféru a bývanie, ale podporovať a rozvíjať oblasť rekreácie a turizmu, s prihliadnutím na trvalo udržateľný rozvoj územia, ochranu prírody a vyzdvihnutie kultúrno-historických hodnôt v

území. Rekreačný a turistický potenciál obce dáva predpoklady na saturáciu ľudských potrieb v území, za účelom oddychu a športu /turistika, cykloturistika/.

Členstvo a partnerská spolupráca obce v rámci mikroregiónu ponúka možnosť rozvoja cestovného ruchu a rekreácie hlavne v oblasti pešej turistiky, cykloturistiky, za účelom budovania prepojujúcich cyklotrás medzi členskými obcami v nadväznosti na sieť cyklotrás s vyšším významom.

Rozvoj vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie.

Medzi dôležité intervenčné kroky ÚPN obce patria dobudovať a regulačne usmerňovať:

- vinohradnícko-ovocinárske, rekreačné lokality: Starý vrch, Drozdy, Orišky;
- obecný športový areál /ÚPC-G/;
- rybársky areál - vodná nádrž Ľubá;

Základným predpokladom pre úspešný rozvoj rekreácie a cestovného ruchu v obci je polohový potenciál územia a prírodné danosti. Katastrálne územie Ľubá má potenciál pre rozvoj pešej turistiky, cykloturistiky, rybolovu.

Atrakcie v okolí obce

V okolí obce sú najvýznamnejšími turistickými cieľmi:

- Termálne kúpalisko Vadasz Štúrovo;
- Ostrihom - historické, architektonické, urbanistické a umelecké pamiatky;
- Turistická oblasť Burdov;
- architektonicko- archeologický komplex románskych stavieb - Bíňa

Základným predpokladom pre úspešný rozvoj rekreácie, cestovného ruchu a zvýšenia atraktívnosti obce Ľubá sú nasledovné intervenčné kroky:

1. podpora rekreačno - športových aktivít;
2. podpora rozvoj ovocinárstva, vinohradníctva, ktoré majú potenciál viazať na seba následne turizmus;
3. prezentácia a propagácia miestnych kultúrno-historických pamiatok, zvyklostí, folklóru, etnografických zvláštností ;
4. tvorba a distribúcia propagačných materiálov o miestnych zaujímavostiach a pamiatkach a zvyklostiach;
5. zriadenie priestoru pre umiestnenie propagačných materiálov, vytvorenie informačno-orientačných tabúl;
6. podpora služieb pre návštevníkov obce: miestna gastronómia, predaj miestnych špecialít;
7. vybudovanie a údržba značených cykloturistických trás;
8. podporovať revitalizáciu a rozvoj obecného športového areálu- ÚPC- G;
9. podporovať rozvoj cykloturistiky, cyklo - dopravy a ostatnej cyklistickej infraštruktúry v nadväznosti na transkontinentálnu cyklomagistálu EUROVELO 6 ;
10. podporovať rozvoj ubytovacích možností v oblasti prechodného ubytovania / penzióny, ubytovanie na súkromí - RBNB /;
11. rozvoj agroturistiky v lokalite ÚPC-K/;

12. realizácia ornitologickej pozorovateľne v lokalite Potok Paríž VN - Ľubá

Základné geograficko - geomorfologické danosti obce dávajú predpoklady pre rozvoj nasledovných foriem športu a rekreácie:

Cykloturistika

Návrh rieši cyklistické trasy i v širších súvislostiach. Ich šírkové usporiadanie je potrebné v projektovej dokumentácii navrhnuť podľa STN 73 6110:2024./výkres č.2/
Podrobne v kapitole: B15 DOPRAVA A PREPRAVNÉ VZŤAHY.

Každodenná krátkodobá rekreácia

- v obecný športový areál /ÚPC- G/ - športovooherné a voľnočasové aktivity, fitness, futbal, kolektívne športy a obecné podujatia;
- obecný park;
- miestne a regionálne cyklotrasy ;

Vinohradníctvo, záhradkárstvo – ovocinárstvo

Je tiež forma relaxácie, pre ktorú ÚPN obce vytvoril predpoklady v lokalitách:

- a) Starý vrch, Drozdy;
- b) Orišky;
- c) sady záhrady, vinice v zastavanom území obce.

**10. Kultúrne a historické pamiatky, pozoruhodnosti a archeologické náleziská
Objekty pamiatkového fondu****Objekty pamiatkového fondu**

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v obci Ľubá neeviduje v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) nehnuteľné národné kultúrne pamiatky.

Sakrálné objekty - pamätihodnosti

V obci sa nachádzajú nasledovné sakrálné objekty a pamätihodnosti:

- **Rímskokatolícky kostol narodenia sv. Jána Krstiteľa /2. polovica 18. storočia, neskorobarokový štýl/**
- **sochu Panny Márie na podstavci /r.1941/;**

/Zdroj: OcÚ Ľubá/

Z hľadiska ochrany archeologických nálezov a situácií je potrebné zapracovať do záväznej časti ÚPD nasledovné podmienky:

- Ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené pamiatkovým zákonom, sa vyžaduje záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu. Orgán štátnej správy a orgán územnej samosprávy, ktorý vedie konanie, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany pamiatkového fondu, môže vo veci samej rozhodnúť až po doručení právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska orgánu štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu.
- V prípade nevyhnutnosti vykonania archeologického výskumu za účelom záchrany archeologických nálezov alebo nálezových situácií predpokladaných v zemi na

území stavby rozhodne o archeologickom výskume a podmienkach jeho vykonania v samostatnom rozhodnutí podľa § 35 ods. 7, § 36 ods. 3 a § 39 ods. 1 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad.

- V prípade zistenia archeologického nálezu mimo povoleného pamiatkového výskumu je nálezca povinný oznámiť to krajskému pamiatkovému úradu priamo alebo prostredníctvom obce. Oznámenie o náleze je nálezca povinný urobiť najneskôr na druhý pracovný deň po nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu. Nález, ktorý je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred roku 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru.
- Podľa § 40 ods. 10 pamiatkového zákona v prípade, ak k nálezu nedošlo počas pamiatkového výskumu alebo počas nepovolenej činnosti, má nálezca právo na náhradu výdavkov súvisiacich s ohlásením a ochranou nálezu podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona. Podľa § 40 ods. 11 pamiatkového zákona Pamiatkový úrad Slovenskej republiky rozhodne o poskytnutí nálezného a poskytne nálezci nálezné v sume až do výšky 100 % hodnoty nálezu. Hodnota nálezu sa určuje znaleckým posudkom.

Navrhované ciele a zásady riešenia:

1. *Pri komponovaní rozvoja obce vychádzať z historicky sa formujúcej urbanistickej štruktúry obce.*
2. *Stanoviť hlavné, doplnkové a neprípustné funkcie v území. Pri zástavbe prieluk rešpektovať výškové zónovanie, hmotovú skladbu a použité materiály jestvujúcej zástavby.*
3. *Riešiť rozvojové disponibilné plochy v rámci zastavaného územia a mimo zastavaného územia a určiť plochy pre podrobné rozpracovanie priestorových a funkčných regulatívov do úrovne zóny. Je potrebné určiť a chrániť dominantné výhľady obce, panorámu a hodnotné priehľady.*
4. *Rešpektovať a zachovať funkciu zelene v uličnom profile, pri stavbách občianskej vybavenosti, pozdĺž tokov a poľných ciest.*
5. *Riešiť funkčné a kompozičné závary, riešiť humanizáciu plôch v okolí bytových domov a odstrániť prípadne zmierniť kolízne strety funkčných plôch.*
6. *Zachovať harmonický, organický charakter sídla a potvrdiť jednoznačnú polohu centra a regulačne formovať jeho ďalší vývoj.*
7. *Rešpektovať a chrániť pamätihodnosti, objekty s kultúrohistorickou hodnotou a významné archeologické lokality.*
9. *Požiadavky Krajského pamiatkového úradu zapracovať do záväznej časti ÚPN obce Ľubá.*

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)

V riešenom území obce Ľubá sa nenachádzajú významné paleontologické náleziská a ani skalné výtvory, či krasové územia.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)Zaťaženie prostredia hlukom a vibráciami

Negatívny vplyv na sídlo má prítomnosť cesty III. triedy III/1507 prechádzajúcou obcou zo severu na juh. Je výrazným zdrojom hluku, prašnosti a vibrácií.

Žiarenie a iné fyzikálne polia*Seizmicita*

Riešené územie sa nachádza v oblasti mimo epicentier zemetrasnej činnosti /lokalita s možnosťou výskytu seizmického ohrozenia v makroseizmickej intenzite o hodnote 7° MSK - Zdroj: enviroportal. /Atlas krajiny SR, 2022/

Rádioaktivita

Problematika rádioaktívneho ožarovania obyvateľstva je v ostatných rokoch vo svete i v Slovenskej republike predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radiačná záťaž, podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia. Z celkového rádioaktívneho žiarenia, ktoré voľne pôsobí na obyvateľstvo, viac ako dve tretiny tvoria prírodné rádioaktívne zdroje. Z nich radón sa podieľa 47 % na skladbe priemerného ročného efektívneho dávkového ekvivalentu ožiarovania obyvateľstva (Vedecký výbor OSN pre otázky ožiarovania, New York, 1988).

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón-222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Je to karcinogén, ktorý sa podieľa na vzniku rakoviny pľúc až desiatimi percentami. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón rôznym spôsobom a rôznymi prísunovými cestami (neotektonické netesné zlomy, priepustné horniny, drvené zóny hornín, atď.) dostáva v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných priestorov.

Podľa vyjadrenia a mapového portálu Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá podstatná časť k. ú. Ľubá do stredného radónového rizika (63,0%). Menej než 10 % riešeného územia v juhovýchodnej časti spadá do oblasti s nízkym radónovým rizikom (36,7 %).

/pozri výkres č.4/

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Z environmentálneho hľadiska možno považovať za stresové:

V riešenom území sa potencionálne vyskytujú nasledovné geodynamické javy:

- **ohrozenie poľnohospodárskych pôd veternou eróziou** – katastrálne územie Ľubá **nie je** náchylné na veternú eróziu.
/Zdroj: podnemapy.sk/
V prípade zmeny stavu a ohrozenia územia veternou eróziou, obzvlášť na exponovaných plochách, je potrebné realizovať pásy vetrolamov v minimálnej šírke 15 m, a to v dvoch etážach, stromovej a krovinej.
- **ohrozenie poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou:**
V území prevláda **stredná a vysoká** vodná erózia. Stredná vodná erózia je dominantná v severnej časti k.ú., nad cestou III. triedy, III/1520, v oblasti „Diviansky okraj“ a „Blatné“. V oblasti „Jazerná dolina“, taktiež nad cestou III. triedy, je dominantná vysoká vodná erózia. Ako opatrenie voči splachu a odnosu pôdných častíc vodnou eróziou, sú v územnom pláne navrhnuté protierózne, infiltračné a vsakovacie pásy, a to nad cestou III. triedy. Súčasťou infiltračných pásov v podobe stromov a krov sú i zatrávené vsakovacie plochy. Stredná, ale i vysoká vodná erózia sú dominantná i nad obcou, nad vinicami, v oblasti „Starý vrch“, „Šípové“, ale i pod družstvom, kde sú navrhnuté vsakovacie vodozadržné rigoly.
/Zdroj: podnemapy.sk/
- **náchylnosť celého k. ú. na zosúvanie** - je slabá
/Zdroj: podnemapy.sk/ /pozri výkres č.4/

Protierózna ochrana

Veterná erózia predstavuje jeden z najvýznamnejších degradačných faktorov ohrozujúcich úrodnosť pôdy. Závažným degradačným faktorom je tiež zhutnenie pôdy ťažkými mechanizmami, úbyt看 a zhoršovanie kvality organickej hmoty v pôde.

Erózna ohrozenosť územia závisí hlavne od veľkosti pôdných častíc a ich vzájomného pomeru. Všeobecne sa erodovateľnosť pôdy zvyšuje so stúpajúcim obsahom jemného prachu a znižuje sa so stúpajúcim podielom piesku, ílu a organickej hmoty v pôde. Najmenej odolnými k vodnej erózii sú nehumózne spraše, sprašové pokryvy a svahoviny. Najmenej náchylné sú piesčité pôdy s veľkou priepustnosťou pre vodu. Ílové pôdy sú odolné vplyvom značného obsahu koloidných častíc i keď sú najmenej priepustné.

Veterná erózia sa prejavuje predovšetkým na ľahkých pôdach, ktoré trpia rýchlym vysychaním pôdneho povrchu. Nie je obmedzená reliéfom terénu, vyskytuje sa ako v rovinách, tak i na svahoch. Zväčšovanie plôch v smere vetra sa zväčšuje i erózný účinok vetra (*Stred'anský, 2000*).

Prejavy vodnej erózie boli v území počas terénnych prác zaznamenané. Aj vzhľadom na sklon reliéfu (0° - 7° - 12° - 25°) nie je predpoklad, že by vodná erózia predstavovala v území významný faktor (na svahoch so sklonom menším ako 3° sa neprejavujú účinky vodnej erózie).

V území sa prejavuje stredná a vysoká vodná erózia.

Ide o degradačný proces, v dôsledku ktorého vznikajú škody nielen na poľnohospodárskej pôde a výrobe (odnos ornice, hnojív, osív, ničenie poľnohospodárskych plodín) v podobe splachu.

Za jedno zo základných organizačných opatrení môžeme považovať usporiadanie pozemkov (honov), teda ich veľkosť, tvar a rozmiestnenie. Opatrenie sa zakladá na skracovaní erózne účinnej dĺžky svahov, úprave tvaru a orientácie pozemkov a predstavuje jeden z najúčinnějších a najstarších spôsobov ochrany poľnohospodárskej pôdy. V lokalitách,

náchylných na vodnú eróziu sú navrhnuté zasakovacie viacetážne protierózne a zároveň tzv. infiltračné pásy.

Kvalita ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŽP 248/2023 Z. z..

V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V záujmovom území sa veľké ani stredné zdroje znečistenia nenachádzajú.

Najbližšie najväčšie zdroje znečistenia ovzdušia sú:

- Výroba obuvi, RIEKER OBUV s.r.o., Komárno
- Centrálny tepelný zdroj, Bytkomfort s.r.o., Nové Zámky
- Bioplynová stanica Dubník, AT GEMER s.r.o., Dubník
- Kotelňa, SLOVINCOM s.r.o., Hurbanovo

Obec je plynofikovaná. V obci sa nachádzajú malé zdroje znečistenia z domových prevádzok.

Poškodenie bioty

Biota zahŕňa všetky živé organizmy vo vymedzenom priestore. K poškodzovaniu bioty dochádza vplyvom aj prírodných činiteľov. V tejto časti sú uvedené najmä tie, ktoré súvisia s činnosťou človeka v krajine a ktoré poškodzujú najmä pôvodné druhy rastlín a živočíchov, z ktorých mnohé sú predmetom ochrany prírody.

Medzi dôsledky hospodárskej činnosti človeka patrí aj napr. znižovanie plochy pôvodných a prirodzených biotopov, ich fragmentácia resp. ich zničenie. Zároveň tieto plochy pôvodných biotopov boli resp. sú nahradzované umelými človekom vytvorenými biotopmi, ktoré boli obsadené nepôvodnými druhmi organizmov, či už zámerne (napr. cieľavedomé pestovanie poľnohospodárskych kultúr) alebo sekundárne prenikaním agresívnejších druhov, ktoré vytlačili resp. vytlačujú pôvodné druhy organizmov. Dôsledkom tohto procesu je postupné znižovanie biodiverzity v krajine až po vymiznutie niektorých druhov.

K poškodzovaniu bioty v súčasnosti dochádza aj sekundárnymi stresovými zdrojmi, ktoré sú spojené so zavádzaním intenzívnej poľnohospodárskej výroby, zakladaním nových urbanizovaných plôch (najmä výstavbou objektov bývania, dopravy a priemyselnej výroby) a to znečisťovaním ovzdušia, pôdy a vody ako základných zložiek životného prostredia živých organizmov.

V riešenom území k najrozsiahlejšiemu poškodzovaniu bioty došlo vplyvom zavádzania intenzívnej poľnohospodárskej výroby. Súčasťou tohto procesu bolo odvodnenie, melioračné a regulačné úpravy územia, následkom ktorých došlo k zmene aj vodných pomerov v krajine.

Postupné rozširovanie plôch poľnohospodárskej pôdy sa uskutočňovalo najmä na úkor prirodzených lúčnych a lesných spoločenstiev.

Biota v riešenom území je ohrozovaná a poškodzovaná aj existujúcimi bariérovými objektmi, ktoré ohrozujú najmä živočíchy. Sú to predovšetkým nadzemné elektrovody a dopravné koridory.

Nadzemné elektrovedy spôsobujú zranenie resp. uhynutie vtákov v dôsledku nárazu počas letu alebo zásahu elektrickým prúdom. Pri novobudovaných elektrovedov resp. pri rekonštrukcii jestvujúcich je potrebné vykonať technické opatrenia na zabránenie úhynu vtákov.

Cestná doprava spôsobuje zranenie resp. úhyn ďalších druhov živočíchov (najmä obojživelníkov, plazov a cicavcov) v dôsledku nárazu. Kosenie okrajov ciest výrazne znižuje toto riziko.

Pôvodná biota je poškodzovaná aj využívaním niektorých foriem hospodárenia napr. v lesnom hospodárstve je to holorubný spôsob obnovy, celoplošná príprava pôdy a pestovanie nepôvodných druhov drevín akými sú napr. agát biely a topoľ šľachtený.

Biota je poškodzovaná aj vplyvom používania rôznych chemických látok v poľnohospodárskej i lesohospodárskej činnosti, znečisťovaním pôdy a vody odpadovými vodami, nelegálnymi skládkami.

Najdôležitejšie zásady a ciele riešenia zapracované v návrhu (sú súčasťou záväznej časti ÚPD):

1. *Pri všetkých rozvojových aktivitách v katastrálnom území obce je nutné dodržiavať všeobecné podmienky ochrany prírody a krajiny podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, podmienky ochrany drevín, významných krajinných prvkov a prvkov územného systému ekologickej stability.*
2. *Prvky územného systému ekologickej stability je potrebné považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali svoju funkciu a nerozširovať v nich zástavbu, vylúčiť akékoľvek trvalé a nepriechodné oplotenie pozemkov, zabrániť urbanizácií územia, vylúčiť premenu na ornú pôdu, eliminovať invázne a ruderálne druhy, vylúčiť likvidáciu väčších komplexov lesných porastov a pod.*
3. *Všetky prvky územného systému ekologickej stability vymedziť zakreslením vo „Výkrese ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES“.*
4. *Návrh nových obytných a iných súborov podmieňovať s územnou rezervou pre rozvoj funkčnej verejnej alebo sprievodnej zelene so stromami a kríkovými porastmi bez kolízie s podzemnými, alebo vzdušnými koridormi inžinierskych sietí.*
5. *V maximálnej miere zachovať existujúce mokrade, podmáčané lúky, remízky, sprievodnú vegetáciu ciest ako aj mimolesnú drevinovú vegetáciu.*
6. *Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie v okolí antropogénnych objektov s nepriaznivými vplyvmi na životné prostredie – poľnohospodárske a priemyselné objekty.*
7. *Pri návrhoch využívania územia navrhovať dostatočný podiel zelených plôch s pôvodnými druhmi drevín a rastlín, resp. druhmi, ktoré nemajú potenciál nekontrolovane sa šíriť. Výber drevín prispôbiť meniacim sa klimatickým pomerom a stanovištným podmienkam.*
8. *Podiel zelených nezastavaných plôch v území zadefinovať v minimálnom rozsahu 40%.*
9. *Zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie v poľnohospodársky intenzívne využívanej krajine, rozčleniť veľkoblokovú ornú pôdu (makroštruktúry) na menšie bloky (mezoštruktúry až mikroštruktúry).*

10. Zachovať nezastavanú prechodovú zónu pozdĺž vodných tokov v k. ú. Ľubá v šírke minimálne 5 m (pri drobných vodných tokoch) od vonkajšej hranice brehového porastu, ktorá by spĺňala funkciu ochranného pásma biokoridoru a zároveň manipulačného priestoru umožňujúceho pohyb stavebnej mechanizácie, poprípade v budúcnosti priestor na ošetrovanie drevín.
11. Protierózne úpravy svahovitých pozemkov prednostne zabezpečovať výsadbou pôvodných drevín a krovín s využitím stabilizačnej schopnosti koreňovej sústavy drevín.
12. Zamedzovať vytváraniu nepriepustných plôch v zastavanom území a zvyšovať podiel plôch na infiltráciu dažďových vôd.
13. Preferovať agrotechnické postupy zvyšujúce retenčnú schopnosť pôdy.
14. V prípade nevyhnutných a odôvodnených výrubov v súvislosti s plánovanou činnosťou je potrebné postupovať podľa §47 a §48 zákona č. 543/2002 Z. z. a zohľadňovať vegetačné a hniezdne obdobie z dôvodu eliminácie škôd na prípadných hniezdných druhoch.
15. V predstihu určiť spoločenskú hodnotu drevín určených na výrub, ako aj zabezpečiť náhradnú výsadbu za zlikvidované dreviny.
16. Zamedzovať šíreniu nepôvodných a inváznych druhov rastlín a drevín (zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov).
17. Pri návrhoch vegetačných úprav v zastavanom území prednostne využívať domáce druhy drevín a krovín, resp. druhy, ktoré nemajú potenciál nekontrolovane sa šíriť, z dôvodu zamedzenia šírenia nepôvodných a inváznych druhov rastlín a drevín. Zamedzovať šíreniu nepôvodných a inváznych druhov rastlín a drevín (zákon 150/2019 Z. z.).
18. Stanoviť plochy s obmedzeným funkčným využívaním z dôvodu verejného záujmu – zachovanie ekologickej stability a biologickej diverzity, dodržiavanie zásad trvalo udržateľného rozvoja mimo zastavaného územia obce.
19. Rešpektovať záujmy ochrany prírody a zachovať lokality, ktoré sú predmetom ochrany, bez stavebných zásahov, zabezpečiť ich revitalizáciu, resp. podporiť prirodzené revitalizačné procesy.
20. Pri návrhu nových obytných súborov resp. nových zón na IBV, je potrebné zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň bez kolízie s podzemnými vodami alebo vzdušnými koridormi inžinierskych sietí. Vymedziť účelovú izolačnú zeleň, ktorá by mala byť navrhnutá pri všetkých lokalitách. Pri realizácii stavebných prác postupovať podľa § 4 zákona o ochrane prírody tak, aby nedošlo k zbytočnému úhynu, poškodeniu rastlín alebo ich biotopov.
21. Pri realizovaní stavebnej činnosti v zmysle návrhov aktuálnej ÚPD obce je potrebné minimálnym spôsobom zasiahnuť do mimolesnej drevinovej vegetácie. V prípade nevyhnutných výrubov v súvislosti so stavebnou činnosťou je potrebné postupovať v zmysle § 47 a § 48 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Zohľadňovať vegetačné a hniezdne obdobie z dôvodu eliminácie škôd na prípadných hniezdných druhoch, určiť v predstihu spoločenskú hodnotu drevín a krovín určených na výrub ako aj zabezpečiť náhradnú výsadbu za odstránené dreviny a kroviny.

22. Navrhnuť opatrenia na zadržanie zrážkových vôd zo spevnených plôch a striech.
23. Navrhnuť dobudovanie vegetačnej sprievodnej zelene pozdĺž vodných tokov, poľných ciest tak, aby plnili funkciu migrácie v systéme ekologickej stability a ozelenenia krajiny.
24. Zmonitorovať a vyhodnotiť koeficient ekologickej stability (KES) a SES. Stupne uvádzať pri každej zmene a doplnku územného plánu obce podľa najnovších údajov.
25. Rešpektovať a chrániť pamätihodnosti a objekty s kultúrohistorickou hodnotou.
26. Zaviesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu.
27. Riešiť otázku verejnej zelene (súčasný stav a návrh) tak, aby bol dodržiavaný princíp zachovania rozlohy, t. j. koľko plochy verejnej zelene zanikne, minimálne toľko plochy verejnej zelene musí vzniknúť. Rovnakým princípom riešiť všetky dreviny rastúce na pozemkoch vo vlastníctve obce, teda každú vyrúbanú drevinu nahradiť výsadbou novej dreviny.
28. Zadeklarovať potrebu zaobstarania všeobecne záväzného nariadenia (VZN), ktorým sa ustanovia podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene (§ 69 ods. 2 zákona), a takisto sa ustanoví, že pri výsadbách drevín (najmä stromov) je nevyhnutné brať na zreteľ ich možnú alergénosť, šírku koruny, uloženie koreňového systému, výšku, vzdialenosť od susedného pozemku, aby sa v zmysle § 127 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) nestali príčinou susedských sporov, potrebu zohľadňovať minimálnu vzdialenosť 2,5 m od inžinierskych sietí, a taktiež dodržiavanie STN 83 7010 u prác v blízkosti stromovej vegetácie.
29. Zadeklarovať potrebu vypracovania sadových úprav ako samostatného stavebného objektu ku každej významnejšej investícii a to už v projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutia, resp. stavebné konanie.
30. Podporovať vytváranie priestorových rezerv na umiestňovanie uličnej drevinovej zelene v súlade s ochrannými pásmami inžinierskych sietí.
31. Vypracovať Dokument starostlivosti o dreviny (DSoD) a miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES), ako dokumentácie ochrany prírody a krajiny - § 54 zákona, ktorá najmä:
 - určuje strategické ciele ochrany prírody a krajiny a opatrenia na ich dosiahnutie,
 - vymedzuje chránené územia a ich ochranné pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany, biotopy chránené týmto zákonom, chránené druhy a územia medzinárodného významu, stanovuje zásady ich vývoja vo vzťahu k činnostiam jednotlivých odvetví,
 - posudzuje dôsledky zásahov do ekosystémov, ich zložiek a prvkov alebo do biotopov a navrhuje ich optimálne využitie a spôsob ochrany,
 - obsahuje návrh asanačných, rekonštrukčných, regulačných alebo iných zásahov do územia a ďalších preventívnych alebo nápravných opatrení v územnej ochrane, druhovej ochrane a ochrane drevín,
 - určuje programové zámery a opatrenia na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja a územného systému ekologickej stability,
 - poskytuje súhrn poznatkov o základných prírodných zložkách ekosystémov chránených území, ich ochranných pásiem a zón,

určuje vzácnosť, zriedkavosť a ohrozenosť chránených druhov vrátane prioritných druhov a prioritných biotopov.

Obstarávanie a schvaľovanie týchto dokumentov je v kompetencii obce - § 69 ods. 1 písm. i) zákona.

32. Zinventarizovať lokality s výskytom invázných druhov rastlín, ktoré sa dosť často prekrývajú aj so živelnými nelegálnymi skládkami odpadov. V prílohe č. 2 vyhlášky č.170/2021 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov, sú uvedené druhy invázných druhov rastlín, pri ktorých sú uvedené aj metódy ich odstraňovania.

33. Prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, nerozširovať v nich zástavbu, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb, navrhované prvky ÚSES schváliť v záväznej časti ÚP.

34. Územnoplánovaciú dokumentáciu je potrebné spracovávať v súlade s ustanoveniami legislatívy na úseku ochrany prírody, zákona o ochrane prírody a krajiny, a súvisiacich predpisov.

35. Pre verejnú a areálovú zeleň zabezpečiť odbornú starostlivosť v zmysle STN 83 7010.

36. V prípade použitia celopresklených budov alebo budov s veľkými plochami presklenia navrhnúť a požadovať ochranné a kompenzačné opatrenia (napr. použitie špeciálnych fólií odrážajúce ultrafialové svetlo a pod.) zamerané proti vrážaniu vtáctva do skla. Obdobne riešiť aj iné stavby - napr. všetky zastávky MHD.

37. V prípade rušenia verejnej a inej zelene v prospech IBV požadujeme kompenzovať úbytok verejnej zelene úpravou maximálne prípustného koeficientu zastavanosti v rámci IBV na 0,6. Stanoviť minimálny podiel zelene (vrátane hospodársky využívaných záhrad) v rámci nezastavaných častí stavebných pozemkov na 30% z celkovej plochy stavebného pozemku.

38. Neumiestňovať reklamné pútače tzv. Bilboardy popri líniách regionálnych a lokálnych biokoridorov.

39. Vyšpecifikovať maticu určovania tzv. náhradnej výsadby, zaradená do VZN obce. Pri výruboch výmena drevina za drevinu nie je postačujúce z hľadiska zabezpečenia biologickej diverzity.

40. Riešené územie posúdiť z hľadiska realizácie opatrení na zmiernenie vplyvov na životné prostredie súvisiacich so zmenami klímy. Rešpektovať Metodické usmernenie MDVRR SR k Stratégií adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky klímy.

41. Pri prácach v blízkosti stromovej vegetácie dodržiavať STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie; ak nie je možnosť obísť koreňový priestor dreviny, výkopové práce sa musia v tomto priestore vykonávať ručne a nesmú sa viesť bližšie ako 2,5 m od pätý kmeňa stromu; vzdialenosť uloženia inžinierskych sietí od drevín musí byť podľa platných STN z dôvodu predchádzania negatívnych zásahov do zelene počas údržby zariadení.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo - počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy

Negatívne vplyvy predkladanej dokumentácie, ktorou je návrh ÚPN obce Ľubá na obyvateľstvo, na jeho zdravotný stav, na sociálne a ekonomické dôsledky, na možné zdravotné riziká, na prípadné narušenie kvality života a vplyvy na susedné obce nepredpokladáme.

Úlohou dokumentu je zosúladiť záujmy obyvateľov obce, ktorými sú predovšetkým záujmy orientované do nových plôch určených na výstavbu s ochranou prírody a krajiny. Okrem ochrany prírody je potrebné mať na zreteli ochranu poľnohospodárskej pôdy, elimináciu negatívnych javov sprevádzajúcich dopravné väzby v území, rezervovať plochy pre umiestnené skládky biologického odpadu (kompostáreň) so zberným dvorom druhotných surovín (ÚPC H).

Hlavným cieľom je vytvorenie územnoplánovacej dokumentácie, ktorá bude komplexne riešiť územný rozvoj obce a bude po schválení záväzným dokumentom pre obec, obyvateľov obce a ostatných účastníkov procesu povoľovania a realizácie plánovaných zámerov územného rozvoja obce.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy geomorfologické pomery

Návrh riešenia ÚPN obce Ľubá nemá vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery. V predmetnom území nie sú evidované staré banské diela a ani zosuvy. V území sa nenachádzajú ložiská nevyhradeného nerastu.

V návrhu ÚPN obce nie je plánovaný taký rozvojový zámer, ktorý by mal priamy vplyv na geodynamické a geomorfologické procesy.

3. Vplyv na klimatické pomery

Realizáciou rozvoja podľa navrhovanej ÚPD sa predpokladá skvalitnenie životného prostredia v obci. Pri realizácii navrhovaných opatrení sa očakávajú zlepšenia mikroklimatických pomerov v riešenom území. Návrh v zmysle zákona č.148/2014 vytvára predpoklady na zmiernenie dopadu klimatických zmien na riešené územie.

Územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na sídelné prostredie obce Ľubá.

Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav:

- koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu; zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v obci osobitne v zastavanej centrálnej časti;
- zabezpečiť a podporovať obmedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavieb k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní;

- podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre;
- zabezpečiť a podporovať aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam;
- vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov v obci realizáciou vegetačných úprav v uličnom a verejnom priestore;
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v obci;
- zabezpečiť a prispôsobiť výber drevín pre výsadbu v obci meniaci sa klimatickým podmienkam;
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení do kontaktných hraníc obce a do príľahlej krajiny.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc:

- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v extraviláne obce;
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie;
- zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie od elektrického vedenia;
- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii /výsadba vetrolamov, stromoradií, alejí, živých plotov, aplikácia prenosných zábran/.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:

- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody;
- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodovej sieti obce;
- realizovať opatrenia voči riziku požiarov v porastoch NDV, lesa, TTP;
- podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok:

- podporovať a zabezpečiť udržiavanie a rozširovanie plôch s vegetáciou lesných spoločenstiev;
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľadom na životné prostredie;
- zabezpečiť a podporovať infiltračnú kapacitu územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v zastavanom území;
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v obci;
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí;
- odtokové pomery usmerňovať pomocou drobných hydrotechnických opatrení;
- zabezpečiť budovanie vodozádržných rigolov na území obce ako aj suchého poldra.

Nepredpokladáme, že by realizáciou zámerov v ÚPN obce Ľubá došlo k negatívnym vplyvom na klimatické pomery v území. Navrhujeme zachovať lesný porast, obnoviť lesný porast na v súčasnosti nezalesnených lesných pozemkoch, zrealizovať dosadbu absentujúcej líniovej zelene popri spevnených a nespevnených cestách, doplniť ochrannú a izolačnú zeleň, ktorá môže klimatické pomery zlepšiť, vysadiť nelesnú drevinovú vegetáciu v krajine v podobe infiltračných protierózných pásov a taktiež realizovať výsadbu stromoradií, resp. alejí s plochami trvalých trávnych porastov ako prostriedky na elimináciu vodnej erózie.

4. **Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)**

Na kvalitu ovzdušia v súčasnosti najviac vplýva doprava v území obce, ktorú reprezentuje cesta III. triedy, III/1507, zvyšné miestne a účelové cesty, sprístupňujúce objekty, plochy a veľkobloky poľnohospodárskej pôdy v riešenom území.

Obec je plynofikovaná. V obci sa nachádzajú malé zdroje znečistenia z domových prevádzok. Vo vykurovacom období je ovzdušie znečisťované splodinami fosílnych palív z objektov. Návrh riešenia ÚPN obce Ľubá nemá vplyv na množstvo a koncentráciu emisií a imisií v ovzduší. Predmetom riešenia ÚPN nie sú funkcie, ktoré by priamo vplývali na množstvo a koncentráciu emisií a imisií v ovzduší.

5. **Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)**

Návrh riešenia Územného plánu obce nemá priamy vplyv na vodné pomery, ale vytvára predpoklady pre ochranu inundačného územia vodných tokov a vytvára podmienky pre:

- spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia;
- dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe je potrebné v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia), akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov, respektíve kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky.

Návrh riešenia ÚPN obce nebude mať negatívny vplyv na vodné pomery v zmysle jej kvality, režimov, odtokových pomerov a zásob, prípadne aj iných charakteristík pre podzemné a povrchové vody.

Opatrenia:

- zabezpečiť bezproblémové napojenie navrhovaných lokalít kvalitnou pitnou vodou zo skupinového vodovodu;
- pre požiarné účely využívať korytá vodných tokov a riešiť protipožiarne zabezpečenie obce za stavu, keď verejný vodovod je zásobovaný vodou len prírodnými potrubiami z vodných zdrojov;
- v miestach, kde je to nutné, zrekonštruovať zásobovaciu a rozvodnú vodovodnú sieť v obci;
- pri rozširovaní územia o nové rozvojové lokality rešpektovať všetky privádzacie a rozvádzacie vodovodné trasy s vodárenskými zariadeniami po celej obci s dodržaním ich ochranného pásma a ustanovení Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a príslušné platné normy STN 736822 "Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi", STN 752102 "Úprava riek a potokov";
- v súvislosti s navrhovanou výstavbou vyplynú podstatne zvýšené požiadavky na množstvo odberu vody pre obec oproti súčasnosti, preto je nutné počítať s navýšením odberu pitnej vody skupinovým vodovodom a odtoku splaškových vôd do skupinovej kanalizácie obce;
- pri riešení nových rozvojových lokalít je potrebné venovať pozornosť tlakovým pomerom vodovodnej siete, taktiež vybudovať prečerpávaciu stanicu splaškovej kanalizácie, ktorá zabezpečí potrebný tlak v rozvádzacom - výtlačnom potrubí (v podrobnejšej dokumentácii pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie prehodnotiť tlakové pomery vo vodovodnej sieti a až na základe výsledkov rozhodnúť o umiestnení čerpacích staníc);
- likvidáciu splaškových vôd riešiť prostredníctvom verejnej splaškovej kanalizácie a zároveň samostatne riešiť odvedenie dažďových vôd, teda nie zaústením do potrubí splaškovej kanalizácie;

- jestvujúci systém odvádzania dažďových vôd z povrchového odtoku rigolmi (otvorenými, prekrytými) zachovať v najväčšej miere, doplniť nové rigoly v línii ulíc, kde rigoly chýbajú;
- vybudovať vodozadržné rigoly, vrátane suchého poldra;
- dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe v maximálnej miere zadržať v území s cieľom zachovať retenčnú schopnosť územia akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať, resp. kontrolovane vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky;
- zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity;
- rešpektovať ochranné pásma verejného vodovodu a verejnej kanalizácie v zmysle zákona 442/2002 Z. z. z 19.6.2002, a ustanovenia Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), prípadne križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 736822;
- všetky rozvojové aktivity, následne po schválení ÚPN obce riešené, v podrobnejšej projektovej dokumentácii, musia byť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami;
- protipovodňové opatrenia, úpravy vodných tokov ako i výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi, vždy odsúhlasí so správcom vodných tokov.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Orná pôda je v území zväčša využívaná na poľnohospodárske účely cieľom každoročného dopestovania poľnohospodárskych plodín.

Návrh riešenia ÚPN vytvára predpoklady na ochranu pôdy pred eróziou:

- realizovaním protieróznych opatrení na postihnutých plochách ornej pôdy výmoľovou eróziou pomocou terasovania parciel a obrábania parciel po vrstevnici;
- rešpektovaním jestvujúcich výmoľov a rigolov, ktoré súvisia s lesnými výmoľmi v zalesnenej časti a budovaním navrhovaných rigolov v kritických ohrozených lokalitách;
- vytvorenie legislatívneho sankčného nástroja na postihovanie občana – podnikateľa, ktorý kontaminuje pôdu v okolí svojho bydliska (divoké skládky a pod.);
- vyhodnocovanie dôsledkov stavebných zámerov na poľnohospodárskej pôde v rámci návrhu riešenia územného plánu obce Ľubá, riešiť v zmysle §13 zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Pri návrhu a realizácii výstavby v rozvojových lokalitách treba dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy, s potrebou naviazania na prirodzenú vývojovú kontinuitu, funkčné a kompozičné predpoklady obce, dané a nemenné ekologické podmienky s ochranou životného prostredia.

Kontaminácia pôdy

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatočnej energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu znižovaniu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty. Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia zaradené medzi relatívne čisté pôdy.
Zdroj: Atlas krajiny SR, 2022

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

Chránené a vzácne spoločenstvá fauny a flóry sa viažu prevažne na prvky územného systému ekologickej stability, chránené územia a lesné ekosystémy. Podrobnejší rozpis fauny a flóry vyskytujúcej sa v území je v kapitole C, bod II. 6.

Návrh riešenia Územného plánu obce Ľubá vytvára predpoklady na realizáciu navrhnutých ekostabilizačných opatrení a prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia.

8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

V návrhu riešenia je zachovaná súčasná krajinná štruktúra a využívanie krajiny a z tohto hľadiska nebude mať návrh riešenia na krajinu negatívny vplyv. Návrh rozvoja obce nebude mať dopad na časti krajiny, ktoré sú z krajinno - estetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Realizáciou navrhovaných opatrení a prvkov MÚSES sa vytvoria predpoklady pre ochranu súčasnej krajiny v riešenom území a zvýraznenie hodnotných typických článkov štruktúry krajiny. Medzi najvýznamnejšie krajinárske opatrenia patrí realizovanie prvkov MÚSES (podpora výsadby a dosadby vegetácie v zastavanom území obce a mimo neho).

Zastavané územie obce je rozširované v štyroch lokalitách citlivo s ohľadom na historický vývoj, prirodzený rast a arondáciu. Na dvoch dôjde i k záberu poľnohospodárskej pôdy. V tomto ponímaní nastane zmena vo funkčnom a priestorovom charaktere terajšieho využitia územia. Po realizácii týchto zámerov sa čiastočne zmení krajinný obraz, vytvoria sa nové urbánne zastavané plochy. Navrhovaná zástavba bude kompozične podobná existujúcej vidieckej zástavbe, takže nevzniknú extrémne vizuálne prvky, pohľady narúšajúce prirodzený ráz vnímania krajiny. Budú dodržané záväzné regulatívy ako je max. výška zástavby, percento zastavanosti, podiel zelene, prípustné, podmienené vhodné a neprípustné funkčné využitie priestoru. K záberu poľnohospodárskej pôdy dôjde i v ďalších troch lokalitách, svojou výmerou však nebudú začlenené do zastavaného územia obce. K záberu lesnej pôdy, o výmere 600 m², dôjde z dôvodu vybudovania lokálnej cyklotrasy. Predpokladáme, že v celom svojom kontexte nebudú mať rozvojové zábery negatívny vplyv na scenériu, využívanie a štruktúru krajiny. Významným a pozitívnym faktorom v tejto súvislosti bude vegetačné prepojenie obce s okolitou krajinou.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma (napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti), na územný systém ekologickej stability.

Návrh ochrany a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení, rešpektuje vyhlášku MŽP SR 492/2006 Z. z. (táto vyhláška mení a

doplňa vyhlášku MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov).

Ochrana najvzácnejších biotopov a ohrozených druhov v európskom meradle - NATURA 2000 legislatívne zabezpečujú právne normy EÚ: smernica RES č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov a smernica RES č. 92/43/EHS o ochrane biotopov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín.

Návrh ÚPN obce Ľubá rešpektuje všetky chránené územia, ochranné pásma, prvky územného systému ekologickej stability. Podrobnejší rozpis a charakteristika v kapitole C. bod II.8.

Navrhované plochy nemajú negatívny vplyv na územia Natura 2000 a ani na prvky R-ÚSES, či chránené vodohospodárske oblasti.

Aj po realizácii navrhovaných zámerov ostanú vymedzené chránené územia súčasťou priestoru prírodnej krajiny ekologicky hodnotnej a zvyšná časť ostane ako priestor zmiešanej krajiny, so saturáciou ľudských potrieb obyvateľov obce a rešpektovaním ochranných pásiem dopravnej a technickej infraštruktúry, vodných tokov, kultúrnych pamiatok a pod.

Návrh rieši zlepšenie druhového zloženia existujúcich interakčných prvkov, resp. navrhuje založiť úplne nové koridory (alebo ich časti) výsadbou drevín v podobe stromoradií, alejí a infiltračných pásov.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Návrh riešenia Územného plánu obce nemá priamy vplyv na kultúrne a historické pamiatky. Územnoplánovacia dokumentácia obce vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva a rešpektuje stanoviská Krajského pamiatkového úradu v Nitre. Podrobnejšie v kapitole C. II. 10.

11. Vplyvy na archeologické náleziská

Návrh riešenia ÚPN obce Ľubá neovplyvní výskyt archeologických lokalít, ale stanovuje spôsob ako postupovať v prípade nálezov. Územnoplánovacia dokumentácia obce vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie archeologických lokalít nálezísk a rešpektuje stanoviská Krajského pamiatkového úradu v Nitre. V obci nie je zaznamenaný výskyt archeologických lokalít.

12. Vplyvy na významné paleontologické a geologické lokality

Návrh riešenia Územného plánu obce nemá priamy vplyv na významné geologické a paleontologické lokality.

Z hľadiska zachovania a ochrany chránených ložiskových území sa podľa Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spomínané územia v k. ú. Ľubá **nenachádzajú**. ÚPN obce nepočíta s lokalizáciou a vyznačením ďalších potencionálnych nálezísk a prieskumných území, chránených ložiskových území, dobývacích priestorov a pod.

13. Iné vplyvy

Nepredpokladáme, že by navrhované lokality, obsiahnuté v návrhu ÚPN obce Ľubá, vyvolávali iné vplyvy.

14. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Navrhované plochy ÚPN obce Ľubá, rešpektujú ustanovenia platných zákonov, príslušných vyhlášok, metodických usmernení, VZN a ostatných záväzných predpisov, vzťahujúcich sa na jednotlivé oblasti, popísané v textovej a grafickej časti, ktoré sú pri komplexnom riešení priestorového a funkčného využívania celého katastrálneho územia zosúladené. Životné prostredie a ekologická stabilita tvorí súčasť celého komplexu otázok a odpovedí, ktorých výsledky sú zohľadnené v záväzných regulatívoch, rešpektujúcich stanoviská orgánov štátnej správy, samosprávy, fyzických, právnických osôb a občanov obce.

Vzhľadom na súčasný tvar zastavaného územia obce a jeho vnútorných rezerv, sa ponúka možnosť vytvorenia vnútorných lokalít so zástavbou IBV a vo väčších vnútroblokoch alebo prielukách obce Ľubá. Okrem toho sa ponúka možnosť zväčšenia hraníc zastavaného územia obce o nové rozvojové lokality, realizáciou IBV, zohľadňujúce požiadavky obyvateľov obce a požiadavky vyplývajúce zo schváleného zadania umiestňované tak, ako sú zakreslené vo výkresoch grafickej časti a dotýkajú sa hraníc jestvujúceho zastavaného územia obce, bez negatívneho zásahu do jeho štruktúry. Nové dopravné a technické napojenie bude napojené na existujúce, s dodržaním všetkých ochranných pásiem, v zmysle platných právnych predpisov.

Z výsledkov prerokovania Správy o hodnotení podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a prerokovania návrhu ÚPN obce v zmysle § 22 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku bude vypracovaný čistopis ÚPN obce. Po schválení jeho záväznej časti nasledovné podrobnejšie dokumentácie pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie rešpektovať jeho záväzné regulatívy, ktoré zohľadňujú trvalo udržateľný rozvoj obce, v zmysle platných právnych predpisov.

Za očakávané vplyvy v poradí z hľadiska ich významnosti v území možno považovať:

1. zvýšenie kvality a pohody života obyvateľov realizovaním regulatívov územného rozvoja (+)
2. skvalitnenie obytného prostredia obce a zvýšenie jej atraktivity realizovaním zásad urbanistickej kompozície (+)
3. skvalitnenie životného prostredia - eliminácia ohrozovania spodných vôd nekontrolovateľne odvádzanými odpadovými vodami, skvalitnenie nakladania s odpadom (+)
4. skvalitnenie prírodného prostredia riešeného územia rešpektovaním prvkov ÚSES (+)
5. zábery poľnohospodárskej pôdy (-)
6. zábery lesnej pôdy (-)

Z komplexného posúdenia Územného plánu obce Ľubá vyplýva, že nemá žiadne negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce, ale naopak, navrhovanými opatreniami, limitmi a regulatívami, obmedzeniami a odporúčaniami sa stanovujú podmienky pre zlepšenie s pozitívnym vplyvom. V územnom pláne sa určuje využitie potenciálu územia na zabezpečenie rozvoja vo všetkých jeho funkčných požiadavkách, s ohľadom na vytvorenie predpokladov pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, technickej vybavenosti, rekreácie, športu, zelene a v menšej miere poľnohospodárskej výroby.

Územný plán rieši environmentálne problémy návrhom kompletizácie splaškovej kanalizácie (rozvojové lokality), rieši zásobovanie energiami, odstránenie dopravných závad a dopravné sprístupnenie hlavne novo - navrhovaných lokalít. Realizáciou navrhovaných opatrení a prvkov MÚSES sa vytvoria predpoklady pre stabilizáciu prírodných hodnôt, atraktívnu prírodnú scenériu, úpravu štruktúry krajiny a zvýšenie ekologickej stability riešeného územia.

Pri spracovaní návrhu územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy, uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

K navrhovaným opatreniam na prevenciu, na eliminovanie možných negatívnych vplyvov na životné prostredie a zdravie zároveň, na ich minimalizovanie a kompenzáciu ÚPN obce Ľubá odporúča nasledovné:

- v rámci daných možností zaviesť územnopriestorovú segregáciu jednotlivých funkcií /bývanie, poľnohospodárska výroba, rekreácia, vybavenosť, výroba a podnikanie...../;
- rešpektovať platné ochranné a bezpečnostné pásma.

V oblasti environmentálnej a dopravnej infraštruktúry:

- vybudovanie splaškovej kanalizácie v obci a v nových rozvojových lokalitách a iniciovať proces pripojenia všetkých domácností a firiem na obecnú kanalizáciu;
- zlepšovanie vodohospodárskych pomerov na zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov za extrémnych situácií ako povodňových, tak aj v období sucha;
- zlepšenie dopravného systému obce - odstránenie dopravných závad na nadradenej cestnej sieti aj na miestnych cestách, dobudovanie siete peších chodníkov a plôch;
- realizovať také dopravné riešenia, ktoré budú ekologické, ohľaduplné voči zdraviu obyvateľstva a zároveň ekonomické.

V oblasti odpadového hospodárstva:

- uprednostniť minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických a legislatívnych nástrojov;
- vytvoriť predpoklady pre vznik zberného dvora - separovaný zber úžitkových zložiek z komunálneho odpadu, vrátane separácie problémových látok /ÚPC H/.

V oblasti ekostabilizačných opatrení:

- zvýšenie ekologickej stability riešeného územia;
- zabezpečenie v miestach s vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov ÚSES a to najmä biokoridorov, odstránenie pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov ÚSES;
- skoordinovalie všetkých rozvojových zámerov s princípom trvalo udržateľného rozvoja obce;
- zabezpečenie nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného ÚSES, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na národnej, regionálnej a lokálnej, čo na území znamená venovať pozornosť predovšetkým:
 - zabezpečiť, aby územia postihnuté silnou veternou eróziou boli upravené výsadbou vetrolamov;
 - rešpektovať všetky kategórie chránených území a ich ochranné pásma v zmysle platnej legislatívy.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)**1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu**

Cieľom hodnotenia predpokladaného strategického dokumentu, ktorým je návrh ÚPN obce Ľubá, bude výber najoptimálnejšieho riešenia v jednotlivých zložkách životného prostredia. Spoločným menovateľom je dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja, ktorý definuje rovnováhu medzi spoločensko - hospodárskym rozvojom a ochranou prírody a tvorby krajiny, kultúrohistorickými danosťami spolu so životným prostredím. Záväzným výstupom z procesu tvorby územného plánu obce je teda súbor regulatívov územného rozvoja s presne formulovanými zásadami funkčného a priestorového usporiadania územia, ktoré môžeme podľa charakteru rozdeliť do 3 oblastí:

- krajinno - ekologické kritériá (regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability územia a starostlivosti o životné prostredie a pod.);
- socio - ekonomické kritériá (regulatívy pre plochy bývania, občianskeho vybavenia, športu a rekreácie, výroby, dopravy a pod.);
- technicko - ekonomické kritériá (regulatívy pre technické vybavenie územia - pre vodovod, kanalizáciu, elektrickú energiu, telekomunikácie a pod.).

Spektrum vyššie popísaných kritérií je zabezpečiť trvale udržateľný rozvoj obce, ktorý bude umožňovať zdravý rozvoj ľudskej populácie a zamedzovať riziká pre zdravie obyvateľov. Uzavrieť problematiku hodnotenia optimálneho riešenia návrhu ÚPN obce bude možné až na záver jeho prerokovania a vyhodnotenia všetkých stanovísk orgánov štátnej správy, samosprávy, fyzických a právnických osôb.

2. Porovnanie variantov

Porovnanie variantov vychádza z metodického usmernenia MŽP a MDVRR SR k problematike posudzovania ÚPD ako strategického dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V tomto dokumente je uvedené, že návrh ÚPN obce sa posudzuje v jednom variante s uvedením odôvodnenia výberu optimálneho variantu v tejto správe o hodnotení, ktorý sa porovnáva s nulovým variantom, t. j. nerozvojovým návrhom ÚPN obce. Táto skutočnosť bola podpísaná v rozsahu hodnotenia podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. (list č. OU-NZ-OSZP-2024/010822), ktorý bol adresovaný obci z OÚ NZ, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny a posudzovania vplyvov na ŽP, dňa 7.5.2024 po vyhodnotení stanovísk k Oznámeniu o strategickom dokumente.

Nulový variant predstavuje terajší stav využívania riešeného územia obce v každej oblasti. Predkladaný návrh ÚPN obce Ľubá, ako ďalší variant a jeho vplyvy na jednotlivé oblasti životného prostredia, využívanie potenciálu územia bol popísaný v predchádzajúcich kapitolách správy o hodnotení tohto strategického dokumentu. Zároveň boli vymedzené aj oblasti problematiky územného plánovania ako bola najmä potreba doplnenia technickej infraštruktúry - odkanalizovanie obce a prívod vody do lokalít s chýbajúcou technickou infraštruktúrou a do novo navrhovaných lokalít, ďalej potreba vymedzenia územia na rozvoj obytnej funkcie s potrebnou občianskou vybavenosťou, rozvoj plôch určených na rekreačné účely a potreba rešpektovania vyhlásených území ochrany prírody a tvorby krajiny, s prvkami miestneho územného systému ekologickej stability.

Oba varianty riešia čiastkovú problematiku v území a stanovujú limity využitia plôch. V optimálnom - návrhovom variante - sa využila možnosť upraviť negatívne dôsledky predošlých

úprav v území. Rozdiel vplyvu na životné prostredie je u oboch variantoch nepostrehnuteľný, nakoľko je rozvoj obce i naďalej sústredený v kompaktnej forme do súčasných hraníc zastavaného územia a v tesnom kontakte so súčasnými hranicami druhý variant - návrhový-rozšírený o zastavané územie v štyroch lokalitách, v dvoch sú lokality určené na vyňatie. Kompletný návrh ÚPN obce Ľubá bude po textovej i grafickej stránke prerokovaný a na základe vyhodnotenia pripomienok bude variant riešenia prípadne upravený a tým možné pozitívne a negatívne prvky budú v maximálnej miere rešpektované alebo odstránené. Z predloženého návrhu ÚPN obce Ľubá nevyplývajú žiadne závažné vplyvy na všetky zložky životného prostredia, ktoré by predstavovali jeho bezprostredné ohrozenie. Z hľadiska splnenia požiadaviek zadania urbanistickej koncepcie, posúdenia socioekonomických a environmentálnych vplyvov predstavuje predložený návrh optimálne riešenie z pohľadu dlhodobej perspektívy rozvoja obce Ľubá.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie

Územnoplánovacia dokumentácia, Územný plán obce Ľubá - Návrh riešenia, vychádza z prieskumov a rozborov, ktoré analyzovali stav životného prostredia a problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny. V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie sa použili tieto hlavné východiskové materiály a zdroje informácií:

- Zmeny a doplnky 1 - Územný plán regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja (r.2015);
- Prieskumy a rozborov ÚPN obce Ľubá 12/2024;
- Zadanie schválené OZ Ľubá uznesením č. 1/2025/24012025 dňa 24.01.2025;
- Atlas krajiny SR, 2002;
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Nové Zámky (2022);
- Detailná charakteristika pôdných typov Slovenska;

Samotný návrh územného plánu obce, nemá priamy vplyv na životné prostredie, ale prostredníctvom regulatívov, limitov obmedzení a usmernení, vytvára predpoklady na cieľavedomý, primeraný a proporčný rozvoj tohto špecifického priestoru, ktorý je založený na princípe udržania a skvalitňovania životného prostredia. Riešenie vychádza z prieskumov a rozborov a krajinno-ekologického plánu pre riešenie územnoplánovacej dokumentácie, ktorý analyzuje stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny a dopĺňa ÚSES. Na základe týchto informácií sa koncipovali jednotlivé oblasti záujmu, vstupy a výstupy, vyplývajúce z požiadaviek, charakteristika životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

V procese hodnotenia územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území publikované napr. na internetových portáloch (*kataster portál, pôdny portál, enviroportál, SHMÚ, Atlas krajiny SR 2002*) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Údaje o súčasnom stave životného prostredia a zdravia boli získané v rámci prieskumov a rozborov ÚPN obce Ľubá.

Na základe týchto údajov boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Zo záverov správy je možné konštatovať, že realizáciou návrhu riešenia územného plánu obce a stanovením navrhnutých regulatívov dôjde k stabilizácii prvkov ÚSES v rámci záujmového územia obce a k zlepšeniu celkového stavu životného prostredia a kvality života obyvateľov obce.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Pri vypracovaní správy o vplyve ÚPN obce na životné prostredie sa vychádzalo z faktu, že územnoplánovacia dokumentácia vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja obce a na základe špecifickej analýzy, ktorá bola vypracovaná v stupni: Prieskumy a rozborý a v časti: Zadanie, pred samotným riešením návrhu územného plánu obce. Neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní správy môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvu na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi. Uvedené neurčitosti a nedostatky nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie návrhu územného plánu obce Ľubá, boli v správe o hodnotení vplyvu na životné prostredie zohľadňované. Táto etapa spracovania je vhodným materiálom pre zaujatie stanovísk orgánov štátnej správy, samosprávy, fyzických a právnických osôb k predkladanej dokumentácii, na ktorého konci bude predkladaný návrh, upravený o vyhodnotenie pripomienkového konania do formy čistopisu ÚPN obce Ľubá. Jeho záväzná časť bude obsahovať zásadné limity a regulatívy, ktoré budú usmerňovať ďalšiu činnosť v riešenom území obce a obec si ich schváli všeobecne záväzným nariadením.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Územný plán obce Ľubá - Návrh, bol vypracovaný podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Ministerstva životného prostredia SR o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Pri vypracovaní návrhu ÚPN obce Ľubá, bola rešpektovaná záväzná časť Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja v jeho plnom znení, vrátane Zmien a Doplnkov ÚPN R-NSK č.1. Územný plán regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja bol schválený uznesením č. 113/2012 na 23. riadnom zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja, konaného dňa 14. mája 2012 a záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.2/2012 zo dňa 14. mája 2012. Dokument nadobudol účinnosť dňom 29.mája 2012. Zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja na 16. riadnom zasadnutí, konanom dňa 20. júla 2015, uznesením č. 111/2015 schválilo „Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja – Zmeny a doplnky č. 1“.

Spracovávaný územný plán obce Ľubá bude predstavovať komplexný, ucelený rozvojový dokument obce, ktorý v dlhodobom horizonte umožní primeraný rozvoj bývania, občianskej a technickej vybavenosti, aktivít v oblasti športu a rekreácie, poľnohospodárskej výroby, ako aj rozvoj zamestnanosti pri rešpektovaní všetkých limitujúcich faktorov ako sú ochranné pásma, ochrana prírody, archeologické lokality, kultúrne a historické danosti a prvky ÚSES. Upozorňuje na škodlivé vplyvy v oblasti životného prostredia, poškodzujúce prírodu a krajinu. Prináša riešenie a vytvára územné predpoklady pre skvalitnenie jednotlivých zložiek životného prostredia a revitalizáciu prírodného prostredia.

Spôsob plnenia špecifických požiadaviek

- Strategický dokument riešiť v súlade s Územným plánom veľkého územného celku Nitrianskeho kraja, v znení jeho neskorších zmien a doplnkov, v rámci ktorých je potrebné rešpektovať najmä ustanovenia záväznej časti.

Akceptované - pozri textová časť Návrh ÚPN obce Ľubá, kapitola B2.

- Zabezpečiť ochranu pamiatkového fondu archeologických nálezov a situácií archeologických nálezísk v obci, na základe poskytnutých podkladov k spracováanej územnoplánovacej dokumentácie ako neoddeliteľnej súčasti ochrany kultúrnych hodnôt obce.

Akceptované - pozri kapitola C II. 10; pozri výkres č.2, č.5.

- Rešpektovať pripomienky Obvodného banského úradu v Bratislave, doručené listom 178-0684/2024, zo dňa 12.3.2024;

- Dostatočne zohľadniť územia, na ktorých sa nachádzajú sanované, rekultivované lokality;

- Rešpektovať, že predmetné územie, spadá do stredného radónového rizika, čo môže negatívne ovplyvniť ďalšie možnosti využitia územia. Ministerstvo podľa § 20 ods. 3 geologického zákona, výskyt stredného radónového rizika vymedzuje ako riziko stavebného využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č.355/2007 Z. z. a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z..

Akceptované - pozri kapitola B I. 3 a B II. 3,4,5; pozri výkres č.4.

- V celom rozsahu rešpektovať požiadavky Národnej diaľničnej spoločnosti, doručené listom č. 7948/80102/2024, zo dňa 28.2.2024

- V celom rozsahu rešpektovať požiadavky Ministerstva dopravy SR, doručené listom č. 10504/2024/SSD/20186, zo dňa 28. 2. 2024;

- V celom rozsahu rešpektovať vyjadrenie dopravného úradu, doručené listom č. 9086/2024/ROP-002/10190, zo dňa 20.2.2024

- V celom rozsahu rešpektovať vyjadrenie Slovenskej správy ciest, doručené listom č. SSC/6845/2024/2320/7723, zo dňa 21.2.2024

Akceptované - pozri kapitola B I. 5; pozri výkres č.2, č.8.

- V celom rozsahu rešpektovať požiadavky Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p., OZ Povodie Dunaja, doručené listom č. SVP 413/2024/33, zo dňa 5.3.2024

- rešpektovať hydromelioračné zariadenia a ich ochranné pásma;

- rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. a príslušné platné normy STN 73 6822, STN 75 2102

- v záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové lokality v súlade so Zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami

Akceptované - pozri kapitola C II. 4; pozri výkres č.2, č.10.

- V celom rozsahu rešpektovať požiadavky Okresného úradu Nitra, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, doručené listom č. OU-NR-OSZP1-2024/016220-002, zo dňa 7.3.2024;

- rešpektovať územia NATURA 2000 a prvky ÚSES;

Akceptované - pozri kapitola C II. 8; pozri výkres č.3

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ing. arch. Peter Mizia – autorizovaný architekt, SKA, reg. č. 0550AA

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Prieskumy a rozborý ÚPN obce Ľubá, 12/2024
- Zadanie ÚPN obce Ľubá, 01/2025
- Návrh ÚPN obce Ľubá, 11/2025
- Oznámenie o strategickom dokumente
- ZaD č.1 ÚPN Regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja 06/2015
- Atlas krajiny SR (MŽP SR 2002), Aktuálne ÚHDP (Úrad geodézie, kart. a katastra SR)

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Starostka obce Ľubá: Anetta Kováčsová

Ľubá 11/2024